

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 783.
Szerkesztőség 783. Kiadóhivatal 704.

Az államosítás kilátásai.

Írta: dr. Kmety Károly.

Budapest, márczius 22.

Minden jel arra mutat, hogy teljes komolysággal tervbe vették a közigazgatásnak olyan reformját, melynek lényege az u. n. államosítás, vagyis érthetően kifejezve, az eddig választott törvényhatósági tisztviselők kormányhatósági kinevezése lesz. Nem lehetetlen, hogy a kinevezési rendszer kiterjesztetik a községekre is és a községi- és körjegyzők és községi- és körorvosok, kiknek javadalmát már úgy, mint a vármegyei tisztviselőket is, tulnyomólag az állampénztár viseli.

A munkapárt, mióta gróf Tisza István nyíltan elhagyta apja álláspontját és a municipalismussal szemben a kinevezési rendszert kívánatosnak jelentette ki, egységesnek látszik ebben a kérdésben, a kormánynak tehát a saját táborától nem kell tartani, annak egész immár kipróbálnak mondható hűségére számíthat.

A kormánypárt hajlik azon álláspont felé, hogy az államosítás és a választójog között legyen olyanféle junctionim, aminőt az ellenzék már most szeretne felállítani a véderő-reform és az általános egyenlő választójog között. A munkapárton, úgy látszik, könnyen tülteszik magukat azon az alkotmányos,

illetőleg parlamentáris rendszerből eredő aggályon is, hogy az államosítás kérdésében a nemzet most nem volt megkérdezve. Az utolsó választásokon, ha itt-ott hallottuk is a jelöltek szájából a közigazgatási reformot felemlíteni, a tulnyomó nagy többség erről hallgatott. Maguk a kormány tagjai sem hangoztatták akkoriban a kinevezési rendszer behozatalát, vagyis a kormány és munkapárt azon programjában, melyet a nemzet a választások idején ismert, még nem foglaltatott a kinevezési rendszer behozatala. A trónbeszédben sem találjuk annak felvetését. Lehetett ez jó taktika vagy opportunizmus, de bizonyos, hogy ily alapvető kérdésben programot módosítani s a nemzet hozzájárulását nem kérni, a parlamentáris alkotmány szerint nem volna szabad. Még inkább így van ez azért, mert a nemzeti közvélemény teljes megelégedéssel fogadta rövid pár évvel ezelőtt azt, hogy a törvényhozás a „Lex Szaparyana”-t kidobta a törvénytárból és elítélte a kinevezési elvet, azonkívül pedig az 1907. évi LX. t.-czikk által, mit alkotmányvédelmi törvényképp hozott, megerősítette a municzipiumok jogállását az esetlegesen törvénytelen kormányzati törekvésekkel szemben.

Az ellenzék, értve alatta a függetlenségi pártokat, magától értetődőleg végsőig ellenezni fogja a kinevezési

rendszer behozatalát. A Szapary—Szalavszky-féle javaslatot két évtizeddel ezelőtt sikeres obstrukcióval tette lehetlenné az akkori 48-as párt. Házszabályrevízió nélkül semmi remény nem mutatkozik arra, hogy a mai függetlenségi pártok ellentállása ebben a kérdésben letörhető legyen, főleg akkor, ha újabb választáson a nemzet ítéletét ebben a kérdésben ki nem kéri.

A függetlenségi párt az Andrássy-féle törvények által megerősített municzipalizmusban utolsó mentsvárát látja alkotmányos létünknek a folyton felszínre kerülő összbirodalmi törekvésekkel szemben és nem lesz hajlandó arra, hogy akár egy jó választójogi reform ellenében is lemondjon a nagy alkotmánygaranciáról.

Szent igaz, hogy semmiképp nem indokolt a választójogi reformot csak ily ballasztal hozni. A választójogi reformot annyira megérlelte az idő, hogy annak sok időre való halasztása kríziseket vonna maga után. Épp ily igaz az is, hogy a választójogi reformnak csak képzelődésben lesznek oly nemzetgyengítő hatásai, melyek ellenében a központi kormányhatalom további erősítésére volna szükség. Ellenkezőleg, a választójog általánossá tételétől, ha az okos kerületi beosztással párosul, állami és nemzeti egységünknek további konszolidálását bizton várhatjuk.

Némajáték.

Írta: Faik Richárd.

(Utánnyomás tilos.)

Az ura ismét később jött vacsoráznia. Adta az elfoglalt embert. Megszokott, iztelen, gépies üdvözlő-csókot lehelt arcára és asztalhoz ült. A csók után az asszony hirtelen, de észrevétlenül visszakarta a fejét. Különös parfümillet hatott feléje. Finom metszésű orrezipájája megremegett. Gondolkodott, hol és mikor érezte ezt a rendkívüli illatot. Ez járt a fejében étkezés alatt is s alig várta, hogy vége legyen a vacsorának. Ürügyet keresett, hogy közelebb hajolhasson az urához. Kifogásolta a nyakkendője rendetlen kötését és tettetett gondossággal megigazgatta. Közben szimatolt. Ismét az a jellemző illat. A zakkó jobb oldalán semmit sem érzett, de a baloldaltól és a nyakkendőről ingerkedőleg repesztett köréje a finom zamatu éter.

Jázmint Sándor bement az uriszobába és a lefekvés idejéig irományai között babrált. Jutka látszólag ujságokba merülve ült a hálószoba pamlagán. Míg szemé átsiklott a betűbarázdálakon, voltaképpen nem érdekelte, mi van a lapokban és azalatt a minden nővel veleszületett detektiv-tehetség dolgozott forrongó fejcskéjében. Már nem volt mellette a férje, a parfüm mégis egyre bizsergett az orrát. Elég volt az ura nyakkendőjére gondolni, hogy az egész szoba megteljen azzal a sokszere kombinációra okot adó ti-

tokzatos szaggal. Most már határozottan emlékezett rá. Két izben találkozott ezzel a parfümárral. Három héten belül kétszer s minden egyes alkalommal vacsora előtt, amikor az ura hazajött. Sándor soha sem illatosította magát, az intenzív szag tehát más valakitől származik. A férje csak közvetítette azt a családi otthonban. Most került sor az illető személy megállapítására. Jutka következtetéseiének láncolata arról a helyről indult ki, ahonnan a parfümnyom, önmagát elárulva, terjengett. Az a valaki aligha kötötte meg az ura nyakkendőjét. Vagy a zakkó baloldalt simogatta volna? Már éppen a baloldalt és mért nem a jobbikat? Külömben is a kézről száll el leggyorsabban a parfüm. Ezt az asszony, mint a pipereholmik kedvelője, tapasztalatból tudta. Összerezzen, mert meglelte a kérdés nyitját. A dohányfüstös kaszinóban férfiember aligha jutott az úrral olyan érintkezésbe, hogy tovább adhatta volna ezt az átható szagot. Azután meg a nők precíz szagló-érzékelve megállapította, hogy a parfüm egyike a legkritikábbaknak és nem férfillatszer.

Idégesen csapta le az ujságot. Az illat tehát nőtől származik. Sándor keblén a délután egy nő feje pihent. A zakkó baloldaltán és odaért a nyakkendőhöz is. Minden valószínűség szerint megcsalta.

Jutka bolondos heveskedéssel bontotta le a fejéről selymes szőke hajturbánját és megfésülte. Nem akarta látni a szobalányát, hirtelen gyűlölet fogta el minden élőlény iránt. Alig várta, hogy ágyba kerüljön és elot-

hassa a villanklámpát. Sötétben jobban esik sirni a nőknek és a szintelen feketeség inkább megfelel hirtelen elboruló lelkihangulatuknak. Mire a megcsalottságra szánt könyvadagok elírásával elkészült, világosan kivehette mellette alvó urának szabályos szuszogását. És megvetette magát. Más asszony ilyenkor gyilkolna, görcsösen zokogna vagy legalább is a felelősségrevonás hathatós eszközeit venné igénybe. Vagy, mint Dubkáné, tetemesen felemeltetné a költőpénzét. Ő pedig itt hencserég, telesírván batiszt zsebkendőjét és selyem hálókabátját.

Füresának találta, hogy egyáltalában nem érzi szerencsétlennek magát. Volt idő, amikor rettenetes rémdrámát eszelt ki arra az esetre, ha meggyőződne férje hűtlenségéről. S most nem érzett egyebet, mint ingerlő boszankodást. A házasságban fogant szerelmemegőljője: a megszokás, a hat évi együttélés alatt, két egymás mellé rendelt jőbarattá nevelte Jázmint és a feleségét. Erre egyébként Jutka rájött egyszer, amikor az ura súlyos beteg volt. Elgondolta, milyen szépen és igazán meg fogja siratni ezt a jó fiút. Teljes évet gyászol érte s ha restelte is maga előtt az ötletet: bizony nem mondana le egy esetleges második házasságról. Aki társas és társuló lénynek teremtetett, hiába akarja adni a hindu özvegyek szerepét. De Sándor felgyógyult, az ötlet tárgyatalan lett és Jutka, a jól nevelt asszonyka, mindenen fölül örült az urának. Már azért is, mert nem kell egy olyan emberhez szoknia, akit még nem is ismert. Tudniillik a második urához.

A választott törvényhatósági tisztviselőkre szoktak előszeretettel utalni, mint azon hatalmas tényezőre, mely már megunta, avagy épp megutálta a választási rendszert. Hát ebben is van egy kis tévesztés. Ez a tisztviselői kar állásának ingatagságát és bizonytalanságát unta meg. Ez pedig egyrészt az időszakos választások rendszeréből, másrészt a fegyelmi hatalomnak igen könnyen pártossá fajulásából származik. Kétségtelen, hogy ily állapotért, mely mellett ugy a helyi, mint a központi hatalom kezelői kortesekké tehetik a választott tisztviselőket, nem lelkesedik a jóérzésű tisztviselők zöme. Ezt az élethossziglan való választás és függetlenül ítélkező fegyelmi fórumok kreálásával orvosolni lehet és kell is. Ezen kívül vannak utak és módok a tisztikar egyéb — jelesül előléptetésbeli, javadalmazási — jogosult igényeinek kielégítésére a választási rendszer fentartása mellett is.

Az alkotmányosság biztosítékainak gyengítésére nem szabad tehát még mostanában vállalkozni. A municipális rendszer pedig, ha nem is a kívánatos mérvben, még mindig bizonyos elensulya a központi hatalom esetleges elfajulásának.

Lehet, sőt valószínű, hogy majd el fog érkezni az idő, hogy feleslegessé válik alkotmányosságunknak és állami önállóságunknak a municipálistusban rejülő biztosítása. Eljő ez az idő, ha más irányban gyarapodnak nemzeti létünk biztosságának intézményei. Akkor majd veszedelem nélkül térhetünk napirendre a tisztét betöltött választási rendszer felett.

Budapest, márczius 22.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap tartandó ülésében folytatja az 1911. évre szóló állami költségvetés tárgyalását.

Szépsége és kedvessége ellenében nem kívánt egyebet, mint meghesülést. Nagyobb sérelem tehát nem eshetett a vidám, becsületesebb lelkületű asszonykán, minthogy az ő formásságát és hitvesi szeretetreméltóságát Sándor egy más valaki, szeretőnek való asszonyiságával cseréli föl.

Sokáig hánykolódott álmatlanul. Ki lehet az a nő. Kíváncsi volt a vetélytársára, mint elesábitóra és mint nőre. Mivel különben asszony, mint ő. Milyen lehet férfi-szempontról és milyen a nők külön nézőpontjából tekintve. Érdekes, megoldásra váró feladat: felfedezni egy ismeretlen nőt az illatszere után. Végre is beleálmosodott a találgatásba és elaludt.

Másnap délelőtt megkaparintotta a bűnjelet magában foglaló nyakkendőjét. Szagolgatta. Abszolút urinó nem használ ilyen parfümöt. Kokotthajlamu nagyvilági dámáról vagy teljesen szerelmi nőiportékáról lehetett csak szó. Kocsira ült és egy előkelő belvárosi parfümös bolt elé hajtatott.

A szolgálatkész főnöktől kertelés nélkül megkérdezte: kaphatná a nyakkendőhöz hasonló illatot s mi az tulajdonképpen. Rövid fontolgatás és vizsgálódás után szakszerű választ kapott. A parfüm új, ritkaság. A „Folie des Liles“ nevű átható illatszere egy ravasz párisi mester lombikjából került elő Budapestre, még pedig alig néhány hete. A drága nedűből eddig csak egy üveg került forgalomba, azt is az a gyönyörű fekete asszony . . . hogy is hívják csak . . . igen, igen: Kishidyné vette meg.

A Pool-szerződés.

Budapest, márczius 22.

Ma végre nyilvánosságra került az a szerződés, melyet a miniszterelnök, mint belügyminiszter 1910 december 9-én a Continental Poolban egyesült öt hajóstársasággal kötött a kivándorlók szállítására. De nem úgy jutott nyilvánosságra, ahogy azt a kivándorlási törvény megköveteli, tudniillik, hogy a szerződést a kormány a parlament elé terjesztette volna, hanem egy lapársunknak sikerült a szerződés szövegeit szerezni s leközlöni, s jellemző a kormány német nyelvű félhivatalosának, a Pester Lloyd-nak kommentárja, hogy „ilyen körülmények közt tovább nem kell bujósdit játszani, tehát a szerződés tartalmának lényegét mi is leközljük.“

Ebből az egyetlen mondatból meg lehet állapítani, hogy a kormány a szerződéssel eddig szándékosan bujósdit játszott, s hogy nemcsak a törvény egyenes parancsa daczára nem terjesztette az országgyűlés elé tudomásulvétel végett, hanem egyelőre nem is akarta beterjeszteni.

Aki a szerződés szövegét elolvassa, az hamar tisztában lehet azzal, hogy mi vezette a kormányt a titkolózásban. A szerződés nemcsak káros az országra, hanem egyenesen szegyenletes. Magyarország tekintélye súlyos csorbát szenvedett. Mikor a Tisza-kormány néhány év előtt a Cunard Line-vel az első szerződést megkötötte, a szerződést azzal mentette a miniszteri indokolás és maga Tisza István miniszterelnök, hogy a kivándorlást megakadályozni nem lehet, tehát módot kell keresni arra, hogy a kivándorlás állami felügyelet alá helyeztessék. Ezt pedig akkor ugy akarta a kormány megvalósítani, hogy a Cunardnak a szerződés hatálytalansításának terhével tette kötelességévé, hogy csakis utlevéllel ellátott kivándorlókat szállítson ki. Hogy pedig a Cunard ezt a feltételt tényleg meg is tartsa, kikötötte a kormány, hogy

csakis a fumei kikötőből szabad a Cunardnak a magyarországi kivándorlókat szállítani, s azonkívül egész üzletvezetését, nemcsak a magyarországit, hanem a külföldi üzletkörét is, a magyar kormány ellenőrzése alá kell helyezni. A Cunard mindezeket a feltételeket elfogadta, s csakis ennek fejében nem tett kifogást az országgyűlés az államilag protezsált emberexport ellen.

Ebben a Cunard-szerződésben ugyanis garanciát nyert a magyar kormány az iránt, hogy a kivándorlásra esábitás megszűnik, hogy a kivándorlók számát a hajóstársaságok nem fogják csak azért növelni akarni, hogy nekik minél nagyobb hasznuk legyen, s főleg az iránt, hogy katonasorban levők, akik természetszerűen amugy sem kaphatnak utlevelet, nem fogják az országot elhagyni. És nehogy bármikor és bármely kormány ezeket a nagy, állami érdekű garanciákat feladja, törvényben mondta ki az országgyűlés, hogy minden szerződést, melyet a kivándorlásról egyes hajóstársaságokkal a jövőben magyar kormányok kötnek, záros határidő alatt az országgyűlésnek be kell mutatni.

És most egyszerre mindent feladott a kormány. 1910 december 9-én, mint az Egyetértés-ben ismételt megirtuk, szerződést kötött a miniszterelnök a Poolal, amely szerződésnek 4. szakasza szó szerint azt mondja: „a magyar törvények, rendeletek, vagy hatósági rendelkezések a poolvonaloknak Magyarországon kívül folytatott összes üzletkörüre mindaddig nem alkalmazhatók, míg e tárgyban a két szerződő fél közt kölcsönös egyetértés alapján erre vonatkozó megállapodás nem fog létrejönni.“

Eddig a Pool csak titokban működhetett, s a rendőrség, esendőrség és határrendőrség éber ellenőrzése nagyon megnehezítette azt, hogy a Pool a magyar kivándorlási törvényt kijátszsa. Ezzel legtöbb esetben meg tudta a magyar kormány akadályozni azt, hogy kivándorlásra esábitassanak olyanok, akik eredetileg nem is szándékoztak a hazát el-

Az, akinek az ura hónapok óta szanatórium-ban van.

Jutkának minden önuralmára szüksége volt, hogy diadalmában el ne sikítsa magát. Tehát a fekete Kishidyné! Annak a fejét tartogatta a Sándor kebele? Jázminné becsomagoltatott egy üveg Folie-t és hazasietett. Utközben kifőzte a tervet.

Délután, mialatt az ura kávéházban volt, telefonált Jázmin barátjának, Thormának. Magához kérte a vasárnapra tervezett hajókirándulás dolgában. A gálás fiatalember sietett eleget tenni a parancs-nak. Nem tudta megérteni, mért olyan különösen barátságos ma hozzá Jázminné és mért simogatja kezével annyira a kabátját. Szerencsére hamarosan végeztek a megbeszélési valókkal, különben Thorma, elbódulva az asszonykáról feléje csapongó illattól, legalább is egy csók erejéig megsértette volna az illem szabályait. Jutka, miközben belemasszirozta a kabát szövetébe a „Folie des Liles“ illatot, ráparancsolt Thormára, hogy keresse meg az urát a klubban és állapodjanak meg a kirándulás részleteiben.

A mitsem sejtő fiatalembert borzasztó zavarba hozta Jázmin. Polyton szagolgatta, közben kidüledt a szeme. Nem is hallgatott Thormára, azt se tudta egyáltalában, miről van szó. Zavarában dadogott, hegebett Jázmin. Félrevitte a klub zugába Thormát s megkérdezte tőle: ismeri-e Kishidynét. Thorma válasza, hogy csak látásból ismeri, némileg megnyugtatta. De a

kirándulásra választ nem adott, hanem hirtelen elszaladt a klubból.

Este rosszkedvűen érkezett haza. Megcsókolta a feleségét s aztán megütközve megállt. Titokban szaglászott. Hol önmagát, hol Jutkát. Egész testében megremegett, mert az illat a felesége ruhájában és hajában fészkelt. Magánkívül rohant ki az előszobába. Jutka fülelt. Az ura megkérdezte a szobaleányt: itt járt-e délután Thorma? Nem volt rajta mit tagadni. Igenlő választ kapott. Dühösen esapta be az ajtót. Megállt a felesége előtt. Valamit akart mondani, de Jutka olyan ingerlőleg, elfojtott nevetéssel mutogatta a fogait, hogy benne akadt a szó.

Az érdekesen izgalmas némajáték elérkezett addig, hogy a férj tudta, hogy az asszony mindent tud és ugyanazzal gyantotta a feleségét, amiről az asszony teljesen megbizonyosodott ő nála. És nem esett szó róla. Egyetlen szó sem.

A szobaleány feltálalta a vacsorát. Jutka közömbösen hívta az urát vacsorázni. — Köszönöm, nem eszem! — mordult fel Jázmin és ledobta a szervétáját. Lehorgaszott fejével elbujdosott a dolgozószobájába.

Jutka asztalhoz ült, szinte rázta a hideg a nevetési vágytól s időnként az asztalkendőt szoritotta szájára, nehogy kiszökkenjen belőle a kacaj. Roppant nyugodtan evett. Még sohasem olyan jó étvágygyal, mint az este.

hagyni, vagy pedig, hogy kiszökhesse nek olyanok, akiknek a hatóság utlevelet nem adott. Most a Poolban egyesült mindegyik hajóstársaságnak jogában van kivándorlási irodát létesíteni, ezzel elismerte a szerződés a jogot arra is, hogy kivándorlásra eszabító ügynökségeket tartson fenn. Sőt a belügy-miniszter kötelességet vállalt az iránt is, hogy minden egyes kivándorlónak, amennyiben a kivándorlás nem Fiumén keresztül megy, a szállítási szerződést a fentnevezett társaság egyikénél kell megkötönie.

Elképzelhető, minő módon meg fog most szaporodni a kivándorlók száma, mikor abban az időben is, mikor a Pool csak titokban működhetett Magyarországon, innen évente hetven-nyolcvanezer kivándorlót szállított ki Amerikába.

De az a szabadság, amelyet a Pool ebben a szerződésben kapott, s mely abban áll, hogy ügynökségeket tarthat, meg fogja szaporítani azoknak a katonaszökevényeknek a számát is, akiket a Pool utlevél nélkül fog kiszállítani. Hisz a Magyarországon kívül folytatott összes üzletkötését éppen azért helyezte a magyar kormány ellenőrzése alá, hogy azokat, akiket utlevél nélkül sikerült átsempésznie a határon, onnan tovább szállithassa anélkül, hogy ebbe a magyar kormánynak beleszólása legyen.

És a magyar kormány ebbe a szegyenletes feltételbe belement. Sőt nemcsak hogy ebbe ment belé, de abba is, hogy soha, utóbb sem fogja a Pool czirkulusait zavarni, mert a szerződés 7. szakasza szerint Magyarországon minden érvényben levő és jövőben megalkotandó törvénynek és rendeletnek az engedélyezett társaságok csak annyiban vetik magukat alá, amennyiben ez „a jelen szerződésből folyó jogaik sérelme nélkül” megtörténhetik.

Most már láthatja az ország, miért nem terjesztette a kormány eddig a parlament elé ezt a szerződést, noha arra tételes törvény kötelezi.

Budapest, márczius 22.

Zichy János utazása. Bécsből jelentik, hogy gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter, aki egy napot ott töltött, visszautazott Budapestre.

Az igazságügyminiszter nem megy Pécsre. Dr. Székely Ferenc igazságügyi minisztert szombatra függő igazságügyi kérelmek elintézése céljából Pécsre várták. A minisztert azonban annyira elfoglalták a készülő törvényjavaslatok tárgyalásai, hogy utját későbbi időre volt kénytelen elhalasztani.

A bankkormányzó Budapestén. Dr. Popovics Sándor titkos tanácsos, az Osztrák-Magyar Bank kormányzója, ma délben kétnapi tartózkodásra Budapestre érkezett.

A bosnyák Száher. Szerajevóból jelentik: A tartománygyűlésen hosszú és élénk vita után amelyben különösen a horvát és szerb szónokok éles polémiába keveredtek a felekezeti kérdésekről, elfogadták a költségtérítés „kultusz és közoktatás” országos muzeum és belügyi igazgatás” címűt. Elfogadták továbbá a költségvetési bizottság javaslatát Biháczban és Travnikban létesítendő gimnáziumok, Szerajevóban létesítendő új kereskedelmi akadémia tárgyában, valamint ama javaslatot, hogy a török nyelvet mint rendkívüli tárgyat tanítsák a gimnázium felsőbb osztályaiban, rendezzék a tanítói fizetések kérdését és kölesönt vegyenek fel a népiskolák építésére. Említésre méltó különösen a muzulmán többség által elfogadott ama rezolúció, amely szerint az elemi iskolákban a muzulmánok gyermekeit csak latin írásra oktassák. Ezután „a tartománygyűlés” tételt tárgyalták.

Lajtán innen s Lajtán tul.

— A politika hírei. —

Budapest, márczius 22.

Minden jel arra vall, hogy a kormány kivételesen igen kívánatosnak tartja a költségvetési vita elhuzódását, egyrészt, mert amugy sem tudna munkát adni a parlamentnek, másrészt pedig azért, mert az osztrák válság miatt bizonytalanná vált a véderőreform sorsa. Ugy lehet, hogy a katonai javaslatok április végén sem kerülnek a Ház asztalára s az országgyűlés sokkal hamarabb, mint képzelhető volt, megkezdi majd nyári vakációját. A kormány ugyanis nem akar esetleg úgy járni, mint járt a bank-javaslatnál, amelyet itt nagy küzdelem árán végre elfogadtattak s a Lajtántul még a bizottság sem esett tul rajta, — már pedig arra vajmi kevés a kilátás, hogy a Reichsrath belső válságából egyhamar kiláboljon, sőt az sem lehetetlen, hogy a birodalmi gyűlés majd csak egy új választás után fog majd a véderőtörvényre rátérni. Ez természetesen alaposan keresztezi a magyar kormány terveit, amely biztosra veszi a nyári harcot s ezt könnyen kibővíthetőnek vélte. Ha tehát Ausztriában meg nem változnak a kedvezőtlen konstellációk — ami nem valószínű — akkor a nagy megütközés a magyarság jogait védő ellenzék és a lemondás politikáját hirdető többség között ószszel fog lezajlani.

Híreink itt következnek:

Apponyi ünneplése.

Az egyetemi ifjuság ma este hét órakor a fővárosi Vigadó nagytermében ünnepi lakomát rendezett gróf Apponyi Albert tiszteletére Amerikából való hazaérkezése alkalmából. A nagytermet zsufolással megtöltötte a lakomán részt vevő előkelő közönség. A karzatokat díszes hölgyközönség lepte el, egyik páholyban megjelent gróf Apponyi Albertné is.

A lakomán ott voltak: Günther Antal, a Kuria elnöke, Náray Szabó Sándor államtitkár, Glattfelder Gyula csanádi püspök, Gál Sándor, a képviselőház volt elnöke, Mezős Béla és Szerényi József volt államtitkárok, Sággy Gyula, Pap Zoltán, Palugyay Mór, Förster Aurél, Giesswein Sándor, Paizs Gyula, Jármy István, Szmracsányi György, Kelemen Béla, Kállay Ubul, Szebenly Antal, Hammersberg László, Reöck Iván, báró Mandorff Géza, Szluha Pál, Eitner Zsigmond, gróf Bathányi Tivadar, Huszár Károly, Valencsik Ferenc, Mádi Kovács János, Bernáth Béla, Ostffy Lajos országgyűlési képviselők, Tóth Lajos miniszteri tanácsos, Gopcsa László osztálytanácsos, Katona Mór, Nékám Lajos, Doleschall Alfréd, Kmety Károly, Békeffy Remig, Hegedüs István, Magyar Gábor egyetemi tanárok, báró Harkányi György, Falusy Árpád volt főispán, Raffay Sándor, Kovács Ernő, Horthy Béla, Szentiványi Gábor, Smialovszky Tibor, továbbá a 48-as honvédek küldöttsége Szirmay Albert őrnagy vezetésével és Jászberény városának küldöttsége Konecsk István polgármester és Batthó János közjegyző, pártelnök vezetésével.

Amikor Apponyi a terembe lépett, a jelen voltak föllálltak és hosszantartó, lelkes ovációkkal fogadták.

A lakomáról a kultuszminiszter Fritz Jánoshoz, az Orvossegítő Egyesület elnökéhez intézett levélben mentette ki távollmaradását, a levél így végződik: „Legyen és maradjon a magyar ifjuság számára mindenben példánykép Apponyi önzetlen honszerelme, kristálytisza jelleme, rajongó idealizmusa és univerzális tudása”. Kossuth Ferenc, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt vezére a következő táviratban mentette ki távollmaradását: „A lakomán betegségem miatt nem jelenhetek meg. Fogadd magyarr lelkeim legnagyobb elismerését azért, hogy a szabadság és haladás hatalmas világrészében hazánk állami és kulturális külön álló egyéniségét úgy ki tudat domborítani, hogy nemzetedet benned megtestesülve, a te nagy szellemed magaslatán állva, látja az új világ népe. Kossuth.”

Az asztalfőn gróf Apponyi Albert ült Günther Antal és Mezős Béla között. A harmadik fogás után Fritz Nándor az egyetemi hallgatóság nevében

igen lelkes beszéddel üdvözölte Apponyit, hangoztatva, hogy Apponyi Albert személye előtt le kell omolnia minden pártkeretnek. Egyben éltette gróf Apponyinak nejét is, akit a jelen voltak lelkesen megéljeneztek. Ezután Mezős Béla a Kossuth-párt nevében üdvözölte Apponyit és a következőket mondotta:

— Egy ilyen nagy államférfiu előtt eltűnnek a pártkeretek és ezt senki sem érdemelte ki ugy Magyarországon, mint Apponyi. (Lelkes éljenzés és taps.) És mégis mit látunk? Azt, hogy Apponyi hatalmas egyéniségének varázsával csak az egész művelt világot tudta meghódítani (Hosszas lelkes éljenzés és taps), míg itt ebben a kis hazában, amelynek talajából ő messze kinőtt, olyanok is akadtak, akik a szent ügy érdekében távoztak és érkeztek olyan kritikában részesítették, amely csak azoknak lelki szegénységét jellemzi, kik arra a fényes magaslatra, amelyen Apponyi lelke száll, soha felemelkedni nem tudnak. (Ugy van!) Én azt hiszem, hogy a nagy idők nagy emberei, egy Kossuth Lajos, egy Deák Ferencz a sajtószabadságnak ezért a neméért sohasem lelkesültek.

Szavait így fejezte be:

Én azért, hogy egy gyenge pillanatban meglenkadt és irányához hűtlenné lett a nemzet, én azt az irányt, amelyet Apponyi Albert képvisel, elhagyni nem fogom. Ne vegyék tőlem rossz néven, hogyha gróf Apponyi Albert szűkebb politikai családjára szeretetének és ragaszkodásának adok kifejezést, mi csak azt kérjük a Mindenhatótól, hogy lelkének álmát, a magyar nemzet aspirációjának megvalósulását Apponyi Albert érje meg. Az Ur isten éltesse őt soká. (Perczelig tartó tapsvihár.)

Konecsk István Jászberény város polgármestere a város nevében üdvözölte Apponyit. Békeffy Remig egyet. tanár, majd Sággy Gyula az egyetemi tanács nevében mondott lelkes üdvözlő beszédet.

Giesswein Sándor a magyar békeegyesület nevében mondott üdvözlőt és hangoztatta, hogy Apponyi nagysága nemzeti szempontból főleg abban van, hogy a külföldön is mindenfelé barátokat, tisztelőket szerzett a magyaroknak. A külföldről viszont a modern haladás gondolatait hozta közeink és mi meg fogjuk mutatni, hogy ősi hagyományaink fentartása mellett tudunk lelkesülni a modern idők vívmányaiért. (Lelkes éljenzés.)

Gróf Apponyi Albert az üdvözléseket melegen megköszönte s a többi közt így szólott:

Amikor Amerika legnagyobb városában, Newyorkban tartózkodtam, annak a nagy szállónak, mely a világváros pezsgő életének központján áll és emelkedik a magasba, az erkélyéről a csillagos amerikai lobogó mellett egyenlő magasságban lenggett a magyar háromszínű lobogó. Megvallom, kiementem néha az utcára, csak azért, hogy gyönyörködjem ebben a látványban, hogy a mi nemzeti színeinket ott lássam a nemzetek életének ezen legpezsgőbb központján, a leghatalmasabb, legelőretörőbb, legbüszkébb művelt nemzetnek szívében, hogy ott lássam ennek a nemzetnek a lobogója mellett büszkén lengeni a magyar lobogót. (Tetszés.) Az, ami ottan, a newyorki nagy szállónak erkélyén szemem előtt volt, az csak jelzője, a szimbóluma volt annak, ami egész utazásomnak tartalma volt, amit sikerült az amerikai művelt közönség egy nagy részébe átvinnem: az amerikai lobogó mellett a magyar nemzet lobogó jelképét. Az amerikai lobogó jelképezi nekik, de jelképezi nekem is, nekünk is az emberiség magas céljai felé való legmerészebb előrehaladást és a mi nemzeti lobogónk melléje helyezve jelenti azt, hogy ez a kis nemzet multjának dicsőségében, multjának szenvedéseiben, multjának sok sebhelyével testén, multjának szenvedései és harcai által megedzetten helyet kér magának abban a munkában, mely az emberiség legmagasabb ideáljainak megvalósításáért folyik. (Zajos tetszés és taps.) És én odajöttem nagy merészen, hogy ennek a kis nemzetnek egyik képviselőjeként a nagy nemzetnek előadásokat tartsak a közös emberi ideálokról s ezek által megvilágítva, ezek fényében a mi nemzetünk szerepéről a multban, ambíciójáról a jövőben. A nemzetközi békéről beszéltem s ennek biztosítékairól. És elmondám nekik nagy vonásokban, madártávlathóli, történelmünk főbb eseményeit, elmondám azokat az iszonyu megpróbáltatásokat, amelyekben nemzetünk keresztül ment és elmondám, hogy ennek dacára az a XVI-ik század, amelyben a Byzancóromai közjognak az európai tudatba hatolása és a hűbéri joggal való egészségtelen egyesülése zsarnoki hatalmakat teremtett s az összes középkori alkotmányokat összetörte, de kettő maradt állva, kettő van ma még meg nem szakított folytonosságban: az angol és a magyar alkotmány. Megmondám nekik, hogy ha kiesiny kápolna is ez a mi alkotmányunk az angol-szász faj által teremtett szabadság két nagy dómjához, az angol és az amerikai szabadság dómjához képest, nagyobb tett volt, nagyobb ténykedés volt a magyar szabadságot fenntartani, mint akár az angolt, akár az amerikai.

Szavait így végezte:

— Aki nem akarja az emberiségnek visszaadását, aki nem akarja a keleti szellemnek elnyomulását, aki a keleti fajoknak boldogulását akarja a mely attól függ, hogy ők ne hódítsanak, hanem meghóduljanak csak szellemileg a nyugati magassabb civilizációja előtt, aki a nemzeti birtokállomány fenntartását akarja, az lakjék Ausztráliában vagy Amerikában, akarnia kell annak az egységes és önálló magyar államot. (Hosszas éljenzés és taps.) Jól esik nekem az a visszhang amelyet a gondolatok, fejtegetése itt keltenek honfitársaim közt. Ez természetes. Higgyétek el, még jobban esett, amikor ezeket az igazságokat, ezeket a mi nemzeti igazságokat viszhangozta száz meg ezer amerikai ifjunak és komoly férfiúnak tapsa és belátó helyeslése. Így léngött a magyar nemzeti zászló a csillagos amerikai zászló mellett és így lobogjon itt a csillagos amerikai zászló a magyar nemzeti zászló mellett, mint jelképezője annak, hogy szilárdul ragaszkodva nemzeti hagyományainknak folytonosságához, éppen e szilárd megalapozásnak erejével mérészen és bátran fogunk előrehaladni a mai kor legnagyobb, legdicsőbb vívmányának meghonosításában, ebbe a hazába való átültetésében, az isten áldja meg azt az ifjúságot, amely ennek a megvalósítására van hivatva.

Valamennyien felállottak és percenként éljenztek és tapsolták a beszédet, majd dr. Hegedüs István mondott lelkes felkészítőt, végül pedig az egyetemi énekharabokot.

Itt említjük meg, hogy a budapesti tudományegyetem jogi kara ma délben dr. Doltschall Alfréd dékán elnöklété alatt tartott ülésében egyhangúlag elhatározta, hogy gróf Apponyit, mint az egyetem díszdoktorát, Amerikából való szerencsés hazatérése alkalmából üdvözölni fogja. Az egyetem üdvözlését Doltschall jogkari dékán adja át Apponyinak. A budapesti tudományegyetem jogi karának tagjai már előzetesen egy előterjesztést írtak alá, amelyet elküldtek a svéd parlamentnek. Az egyetem jogtanárai ebben az előterjesztésben azt a javaslatot és kérést intézik a svéd parlamenthez, hogy saját hatáskörében és illetékes helyen működjenek közre arra nézve, hogy gróf Apponyi megkapja a legközelebbi Nobel-díjat a világbéke érdekében kifejtett nagyszabású, eredményes munkája elismeréséül.

A horvát bán Budapesten.

Tomasiés Miklós horvát bán Chavrak Levin bánhelyettessel tegnap este Budapestre érkezett. A bán ma délelőtt tizenegy órakor a miniszterelnökségi palotában látogatást tett gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknél, akinek a horvát folyó ügyekről és a politikai helyzetéről, valamint a horvát országgyűlés elnapolásáról tett jelentést. Ezenfelül szóba került a Banjanin János volt horvát országgyűlési képviselő mentelmi ügye is, amely, miután Banjanint a magyar képviselőházba is beküldték, a Ház mentelmi bizottságához került. Ebben az ügyben tudvalevően a magyar és horvát hivatalos álláspont teljesen ellentétes.

Elhalasztják a véderőreformot?

Bienert osztrák miniszterelnök tegnap nagynehézen, miután házfeloszlással fenyegetődött, ismét szótöbbséget teremtett magának a Reichsrathban, de az osztrák kormány helyzete ennek dacára olyan válságos, hogy a mai bécsi lapok mind a kormánybukás és a házfeloszlás eshetőségével foglalkoznak. Az osztrák krízis nagyjelentőségű a magyar politikai viszonyokra nézve is. Sem a bankjavaslatból, sem a véderőreformból nem lehet törvény addig, illetőleg e törvényjavaslatok mindaddig életbe nem léphetnek amíg a Reichsrath is el nem intézi azokat. A bankjavaslatot esetleg — bár nem szívesen — a 14. szakasszal életbe léptetheti az osztrák kormány, de a véderőreformnál nélkülözhetetlen a Reichsrath hozzájárulása. Ma pedig szinte beláthatatlan, hogy mikor lesz a Reichsrath annyira munkaképes, hogy a véderőreformot tárgyalhassa. Ugy hírlik, hogy a magyar kormány mindaddig nem is kezd a véderőreform tárgyalásába, amíg annak reichsrathi tárgyalása biztosítva nincs. Mivel pedig erre most alig van kilátás, a magyar kormánynak alighanem meg kell változtatnia a képviselőház nyári munkarendjét s így nincs kizárva, hogy a véderőreform öszre maradjon.

A Pool-szerződés.

Ma nyilvánosságra jutott annak a szerződésnek szövege, amelyet a belügyminiszter kötött a Nordatlantischer Dampferlinien Verbandban (Continental Pool) egyesült gőzhajózársaságokkal a kivándorlás szabályozására, illetve lebonyolítására nézve.

A szerződés szerint a társaságok engedélyre arra szorítkozik, hogy a társaságok magyarországi kivándorlókat nemcsak Fiuméből, hanem az engedélyokiratban megjelölt egyéb kikötőkből is szállíthassanak. Minden társaság jogosult Budapesten irodát felállítani, ezenkívül a társaságoknak joga van irodákat azon vasúti határállomásokon is felállítani, melyek a belügyminiszter által e célra kijelöltek.

A belügyminiszter intézkedni fog, hogy minden kivándorlóknak a szállítási szerződést a fentvezett társaságok egyikénél kell megkötnie.

A társaságok alávetik magukat (a szerződésből folyó jogaik sérelme nélkül) Magyarország minden érvényben lévő és jövőben megalkotandó törvényének és rendeleteinek. Ezeknek érvénye azonban a Pool-vonalaknak Magyarországon kívül folytatott összes üzletkörüre mindaddig nem alkalmazható, míg e tárgyban a két szerződő fél közt kölcsönös egyetértés alapján erre vonatkozó megállapodás nem jön létre.

A viteldíjakat be kell jelenteni a kormánynak. A társaságok egymás között kötelezik magukat arra, hogy magyarországi kivándorlóknak fedélközi viteldíjat százhuszonöt koronán alul nem állapítják meg addig, míg egy nem engedélyezett társaság részéről újlag fellépő verseny alacsonyabb viteldíjak megállapítására nem kényszeríti a társaságokat.

A társaságok kötelesek a Cunarddal egyezséget kötni, melynek alapján a forgalom egyrészt Fiume, másrészt az északi kikötők közt meghatározott százalékarány szerint oszthatik meg. Az utlevek ezentul nem Fiuméra, hanem a rendeltetési országra fognak szólni.

A szerződés 1920. december hó 31-én jár le.

A képviselőház folyosóján ma délelőtt felháborodással s megdöbbenéssel tárgyalták a kivándorlási híradók állami fölhízlalását. Gróf Batthyány Tivadar, Polónyi Géza, Baross János, Szmrecsányi György s mások csoportokba verődve beszéltek meg az országos veszedelmet. Egyesek tudtak arról, hogy az észak-német hajózársaságok már meg is kezdték nemzetromboló munkájukat. Kivándorlásra csábító körlevelekkel árasztják el a népet, sőt van bátorságuk felhívni az érdekelteket, hogy a katonakötelesek csak jöjjenek bátran a kikötő-városokba s utlevél nélkül is elszállítják őket a boldogító új hazába. A törvénybe ütköző szerződés miatt különben a néppárti Szmrecsányi egy ízben már megintertpellálta a belügyminisztert, aki akkor kitérő választ adott. Szmrecsányi most, hogy a szerződés teljes szövegében napvilágot látott, az ügyet újra szóvá fogja tenni a parlamentben. A folyosón ezeket jegyezte meg Szmrecsányi:

— Khuen a multkor visszautasította az interpellációmban foglalt vádakat, mert a szerződés még nem volt megkötve. Privátim is figyelmeztettem a miniszterelnököt, hogy félrevezetik s ő jóhiszeműen aláírja ezt a vérszívó szerződést, — de hiába. Itt kétségtelenül sok millió panamáról van szó. Most elolvastam a szerződést és megtaláltam benne azokat a sérelmeket, amelyekről beszéltem. A Poolt kivonja a szerződés a törvények alól, megengedi, hogy a határon ügynökségeket állítson föl és ügykezelését nem vizsgálhatják fölül a hatóságok. Mindezt fellességre fogom vonni a miniszterelnököt.

Szmrecsányi a költségvetési vita folyamán is fölszólat és érinteni fogja a Pool-affért. Interpellációját a jövő hét szerdáján mondja el.

Budapest, márczius 22.

A képviselőház bizottságaiból. A pénzügyi bizottság e hó 23-án, délután 5 órakor a képviselőház I. számú termében ülést tart, melynek tárgyai: A pénzügyminiszter jelentése, az 1911. évi költségvetési előirányzat némely tételeinek módosítása tárgyában; egyes pénzforgalmi eszközök szaporításáról; az 1892. évi XVIII. t.-cz. alapján az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött és az 1911. évi... t.-cz. 8. §-a alapján meghosszabbított szerződést kiegészítő újabb pótszerződésről szóló törvényjavaslatok; továbbá több helyi érdekű vasútra vonatkozó miniszteri jelentés.

A budget-vita.

— Lukács az állami mérlegről. —

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 22.

A Kormány nagy öröme a költségvetés általános tárgyalása még mindig nem ért véget, sőt Lukács László pénzügyminiszter közbevetett beszéde újabb tápot adott a haldokló vitának.

Az ülés elején Kabos Ferencz alelnök bemutatva az olasz kamara elnökének köszönő táviratát, amelyet élénk helyesléssel fogadtak a Ház minden oldalán.

A költségvetéshez elsőnek az ifju néppárti Huszár Károly szólott aki, nagyon óvatosan igazította helyre elvtársának, Simonyi-Semadam Sándornak multkori választójog-ellenes nyilatkozatát; Huszár, a hangos keresztényzocziálista, a választói reform dolgában — pártközi megegyezést ajánlott s gondosan kerülte az általános, egyenlő, titkos és községenkinti szavazati jog említését. Talán őt meg a holnapra feliratkozott Haller István fogja korrigálni.

A munkapárt részéről Schuller Rezső szász képviselő mondott rövid dikeziót, amelyben az általános választójog ellen foglalt állást s a nemzetiségiek megbékülését sürgette a magyarsággal.

A déli szünet után Lukács pénzügyminiszter vette át a szót s a vita anyagából csupán a fináncziális részeket kapta ki. Reflexióiban természetesen a hadsereg fejlesztésének halaszthatatlan voltát s a tehertertelek elviselhetőségét igyekezett bizonyítani. Végül pedig — az ő ismert módszerével — az utolsó koalíciós költségvetéssel szemben a mostani állami mérleg realitását próbálta glorifikálni. A többség persze éljenzéssel és tapsal fogadta a miniszter halk hangú, szentvelen, egy óráig tartó számszerű fejtegetéseit. Az ülés végén egy interpelláció hangzott el.

Részletes tudósításunk a következő:

Itália köszönete.

Kabos Ferencz alelnök feltizenegykor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Elnök jelenti, hogy az olasz kamara elnöke a tegnapi üdvözlő táviratra válaszolt.

Szojka Kálmán jegyző felolvassa a táviratot:

„Berzeviczy ő exzelenciájának, a képviselőház elnökének,

Budapest.

Képviselőkamaramnak el lévén napolva, meg nem állhatom, hogy önnek — biztos tudatában összes képviselőtársaim együttérzésének — ki ne fejezzem legnagyobb köszönetünket a magyar képviselőház testvéries rokonszámú megnyilatkozásáért. Mélyen meghatva szavaival által, melyek megszilárdítják az országaink közötti, a történet által megszentelt barátságot, képviselőtársaim nevében is kifejezem az önök nemes hazája mindig gyarapodó jólétére irányuló legfőbb óhajtatásomat. Marcora, az olasz kamara elnöke.“

Jelentések.

Elnök bejelenti, hogy Reisenberger József választása óta 30 nap eltelt s miután kérvényeire nem támadtak meg, végleg igazolták.

Felolvassák az interpellációs könyvet.

Az interpellációra fél 2-kor térnek át.

Lukács László pénzügyminiszter nyújtott be ezután törvényjavaslatot Budapest székesfőváros 270 millió kölcsöne tárgyában.

A javaslat kiadatik a pénzügyi bizottságnak. Hegedüs Kálmán, a munkásügyi bizottság előadója beterjeszti a bizottságnak a nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó jelentését.

Báró Solymossy Ödön, a véderőbizottság előadója előterjeszti a bizottság jelentését a hadrakelt seregkezesültjei helyzetének javítását célzó genfi egyezmény beczikkelyezéséről.

A költségvetés.

Az 1911-es költségvetés folytatolagos tárgyalása következett.

Huszár Károly (sárvári) a kormány iránti bizalmatlanságból nem szavazza meg a költségvetést. A mostani parlamentet nem tartja a népi irakata kifejezőjének. Csak a szélesebb nép-rétegek bevonásával lehet megteremteni az igazi parlamentarizmust. Rámutat a munkapártban mutatkozó ellentétekre Tisza s Lukács közt.

Felkötések jobbról: Hát Simonyi és Huszár közt?

Huszár Károly utal arra, hogy Magyarországon jut legkevesebb szavazó minden száz polgárra. Leginkább a kisbirtokosok, kisiparosok és földművesek vannak kizárva a szavazati jog gyakorlásától. A választói reformot szerinte pártközi meg-egyezőségi kell megbeszélni. Szól a káros bevándorlásokról is, amelyek elé gátat kell emelni. Figyel-nyembe ajánlja a kormánynak az alkohol pusztításai elleni küzdelmet is. A költségvetést nem fogadja el, miután a kormány nem működik sem keresztényi, sem s ocziális alapon.

Schuller Rezső fejtegeti, hogy helyesebb volna, ha a pártok gazdasági szempontok szerint tömörülnek. Szól a választói jog kérdéséről. Egy radikális megoldás ellenkező Magyarországot tör-téneti fejlődésével és veszedelmekkel járna. Hoz-szasan fejtegette a nemzetiségi teóriát s ennek kapcsán foglalkozott Tisza Istvánnak a románok-kal folytatott békekezelésével is. A nemzetiségiék helyzete javulni fog, ha mentől többen lesznek be-közülük magyar pártokba. E béke terén sokat te-hetnének a román nemzetiségű képviselők is. A költségvetést a kormány iránti bizalomból elfogad-ja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszté. Berzeviczy Albert elnök foglalja el az elnöki székét.

Lukács László beszéde.

Lukács László pénzügyminiszter tapasztalta, hogy a vitában politikai, nemzetiségi, választó-jogi kérdések tárgyalattak, amelyekre azonban nem hivatása felelni. Csupán a pénzügyi kérdésekre óhajt válaszolni. Tegnap az a vád hangzott fel az egyik felszólalásban, Achimében, hogy ha pénzre van szükség, a kormány a kisemberekre tá-mad. Ezt a tények cáfolják. Sehol a világon nincs a kisbirtokosoknak oly jó dolguk, mint Magyar-országban. Egy másik vád, amelyet Huszár emelt, az, hogy a kormány folyton adókat emel. Össze-veszti Huszár az adóemelés az adók természetes fejlődésével. Amit Huszár az alkoholfogyasztás ve-szélyéről mondott, szintén nem osztja, de nem jelölte meg a baj gyökeres orvoslásának módját. Itt erőteljes társadalmi akcióra van szükség, az állam nem tehet többet.

Molnár János: Vasárnap be kell csukni a korcsmákat!

Lukács László pénzügyminiszter ezután a had-sereg és a haditengerészet fejlesztése következtében felmerült pénzügyi kérdésekkel foglalkozott. Ez-uttal nem foglalkozik azzal, hogy szükséges-e a fej-lésztés. Ez a kérdés már több, mint egy évtized óta van felszínre megoldás nélkül. Ezt a kérdést to-vább elodázni nem lehet. Ő, mint pénzügyminiszter, egyébként e kérdésben befejezett helyzet előtt áll. Neki kötelessége a delegáció által megszavazott összegeket beállítani a költségvetésbe. Ami a had-ügyi költségek aránytalanságát illeti, hogy meny-nyit költsön egy állam a hadujére, azt nem lehet önkényesen megállapítani. Az mindig speciális viszonyoktól függ. Van egy korlát, amelyen túl-lepni nem lehet s ez az állam teherviselési képés-sége, de ezt nemcsak a véderőnél, hanem más ki-adásoknál is tekintetbe kell venni. A véderő ki-adásait nem szabad inproductivának mondani. A mikor a magyar kormány a véderőreform megállapításába ment bele, több szempont lebegett szem-e előtt: először, hogy a beruházásokra szánt költsé-gekben Magyarország a kvóta arányában részesed-jék; a második szempont, hogy a közös pénzügyi helyzet szanáltassék, hogy ne legyenek állandóan túlküladások. Ezt igyekeztek eliminálni s a közös hadügyi kormány kötelezte magát, hogy a legkö-zelebbi öt évben tíz milliónál több túlküladás nem lesz. Egyébként igyekezett a pénzügyi kormány a takarékoságot érvényesíteni s megállapította elő-zetesen, hogy képes-e a felmerülő költségeket fede-zni. A katonai reform lényege a két éves katonai szolgálat s a haditengerészet fejlesztése. A hezandó áldozattal arra törekzenek, hogy teljesen befeje-zett legyen a fejlesztés. A koalíció alatt is tetemes költségeket szavaztak meg és ennek dacára sem a hadsereg, sem a haditengerészet reformja nem vité-tett keresztül. Többet fordítottak ilyen célra, mint amennyi a legközelebbi öt évre van preliminálva. Elismeri az igazság kedvéért, hogy az előző évi költ-ségek közt szerepeltek a boszniai annexió költségei is. Ismertette a következő év had-ügyi kiadásainak emelkedését és azt konstataálta, hogy a megterhelés nem olyan mérvű, hogy azt az ország teherviselési képessége el nem bírná.

Reflektál Földes Bélának budget-technikai kifogá-saira. Első kifogás az, hogy 1910-re nem volt rendes költségvetés. Ez a helyzet ismeretes. Oly későn jutott az országgyűlés abba a helyzetbe, hogy a költségvetés fölött tárgyaljon, hogy már nem volt érdemes rendes költségvetést letárgyalni. A kormány is óhajtja, hogy a költségvetések ideje-korán letárgyalassanak s ezzel a kérdéssel foglal-kozik. Földes azt is kifogásolta, hogy a szeszadó tétele nincs teljes mértékben felvéve a költség-vetésbe. A közös költségek előrelátható emelkedése miatt járt így el s ezt nem is titkolta a Házban. Az előny Magyarországra, hogy a közös költségek „netto” illetetnek be a költségvetésbe. Ami a többi kifogásokat illeti, tény, hogy a törvényjavas-latból a telepítési tétel hiányzik. De bejelenti, hogy a kormány legközelebb elő fog állni a telepítési s parcellázási javaslattal s akkor kell majd fedeztetni gondoskodni. Azt is bejelenti, hogy a kormány legközelebb előáll a kivándorlási törvény-javaslattal is. Ismerteti ezután a múlt évi állam-háztartás mérlegét. A tényleges pénztári kezelési mérleg adatait sorolja fel. 1909-ben az állam bevé-telei s kiadásai közt jelentékeny különbség volt. A bevételek nem voltak képesek fedezni a kiadás-okat 149 és fél millió erejéig. 1910. év elején, ami-kor átvették az ügyek vezetését, a kormány a maga számára intern költségvetést csinált, miután nem volt költségvetés. Az 1910. év első két ne-gyede kedvezőtlenül alakult a bevételek tekinteté-ben, de az év másik felében a bevételek 107 mil-lióval haladták meg az előző évit. Az egész évi bevétel így 83.2 millióval emelkedett az előző évinél. A kiadások ellenben 58.6 millióval csökkentek. Az egész évi mérleg tehát az előző évinél 14.8 millióval kedvezőbben zárult. A mi háztartá-sunk helyzete olyan, mint a lábadozó betegé. Tul van már a krízisen, de még óvatosságra van szükség.

Polónyi Géza: A Dreadnoughtok majd talpra-állítják.

Lukács László pénzügyminiszter: Miután a költségvetés realitása ellen kifogást nem emeltek, kéri a költségvetés elfogadását. (Élénk éljenzés és taps a jobboldalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

Lengyel Zoltán kéri, hogy beszédét holnap mondhasa el.

A Ház a halasztást megadta.

Interpelláció.

Erre megállapítják a holnap ülés napirend-jét s áttérnek az interpellációra.

Bikádi Antal a földművelésügyi minisztert in-terpellálta meg, mert Békésmegyében az államse-gélyes tenyészállatokat nem igazságosan osztották szét.

Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter az interpellációra ideiglenes választ ad. A békés-megyei gazdasági egyesület kérésére 800 drb ke-dvezményes koczáat bocsátott rendelkezésre. A se-gélyt a gazdasági egyet kérte, nem lehet tehát rossz néven venni a gazdasági egyet titkártól, hogy a koczákat az egyet tagjainak akarta adni. Egyébként az ügyet megvizsgálattja s a Házna'l jelentést tesz. Helyesli, hogy a segély első sorban a kisbirtokosoknak jusson, de ott, ahol birtokosok nincsenek, a tenyészetbe be kell csatolni a más foglalkozásúakat is.

Bikádi Antal a választ ideiglenesen tudomá-sul veszi.

Az ülés ezzel fél kettőkor véget ért.

Budapest, márczius 22.

Küldöttségjárás. A képviselőház mai ülése alatt két küldöttség járt Hieronymi Károly keres-kelemügyi miniszternél. A balassagyarmatiak küldöttségét gróf Wickenburg Márk országgyűlési képviselő vezette. A küldöttség kérelmét Ba-lázs Ferenc városi főbíró adta elő. — Kérte a minisztert, hogy a budapest—kassai országutat a Balassagyarmatot érintő részében kö-veztesse ki, valamint hogy a létesítendő utmesteri iskolát Balassagyarmaton állítsa fel, amelynek céljára a város már telket is adományozott. A ke-reskelemi miniszter válaszában biztosította a kül-döttség tagjait, hogy amennyiben a budgetjében erre fedezetet fog találni, mindkét kívánságnak igen szívesen tesz eleget. — A másik küldöttség egy technológiai iparmuzeumot érdeklő ügyben tiszteltet a miniszternél. Résztvettek a küldöt-ségben Thék Endre, Gelléri Mór, Asboth Imre, Leök István, Rejtő Sándor és Gaul Károly. A küldöttség szónoka kifejtette a miniszter előtt hogy a Technológiai Iparmuzem két irányban mű-ködik: foglalkozik a kisiparosok oktatásával és másrészt anyagvizsgálattal. Most midőn a keres-kelemi miniszter elhatározta egy újabb központi hivatal létesítését, melynek neve kísérleti állomá-lesz, kéri a minisztert, hogy a kisiparosok gy-a-korlati oktatását hagyja meg továbbra is a Tech-nológiai Iparmuzem keretében. A miniszter meg-ígérte, hogy tanulmányozni fogja ezt az ügyet. —

Ujpaták képviselőtestülete ma este a nemzeti mun-kapárt körhelyiségében tisztelt gróf Khuen-Hé-derváry miniszterelnök távollétében Jakabffy Imre belügyi államtitkárnál s arra kérte, hogy ne járul-jon hozzá a községnek Sárospatakhöz való csato-lásához, ami a virágzó Ujpatakra óriási megter-helést jelentene. Az államtitkár szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte a kérdés tanulmányozá-sát. — Az állami díjnokok küldöttsége tiszteltet ma este a nemzeti munkapárt körhelyiségében Per-czel Dezső titkos tanácsosnál, a párt elnökénél. A dr. Bródy Ernő országgyűlési képviselő vezetésével megjelent küldöttség nevében Záborszky elnök ki-fejtette, hogy az állami díjnokok helyzete a fővá-rosban és vidéken is mennyire tarthatatlan, ameny-nyiben 2.60—3.— korona napidíjából alig tudnak megélni. Kérte a pártelnök közbenjárását, hogy az állam némiképen, néhány fillér pótlékkal enyhít-sen fogadja a küldöttséget, kijelentette, hogy teljesen méltányolja a kérelmet és ez ügyben tár-gyalni fog a miniszterelnökkel és a pénzügyminis-terrel s reméli, hogy a méltányos kérésnek most valamilyen formában sikerül eleget tenni.

Az osztrák válság.

Cseh obstrukció.

Budapest, márczius 22.

Az osztrák képviselőházban ma ismét rémhí-rék keringtek a készülő obstrukcióiról. Az beszé-ltek, hogy a cseheknek egészen komoly szándéka, hogy a költségvetési provizórium tárgyalását tech-nikai eszközökkel elhúzzák és idejében való elintő-zését megakadályozzák. A hírre az egyesült cseh-klub néhány tagjának magatartása adott okot, a kik arra a kérdésre, hogy be akarják-e tartani a tegnapi pártelnöki konferencia megállapodásait, minden esetben kitérőleg válaszolták. Az obstruk-ció hírek új tápot nyertek, amikor Modraček cseh szociáldemokrata, ki elsőnek jelentkezett szó-lásra a költségvetési vitában, ma több órá s cseh be-szédét tartott. A cseh ezenfölel nagyon el volt-ak kedvelenedve a lengyelek ellen, azért, mert ezek Kramarznak, a szlovéneknek a főtanasban való képvisletére vonatkozó indítványát elvetették. — Mindezekből a jelekből azt következtették, hogy a csehek tényleg obstrukciót akarnak csinálni, sőt, hogy az obstrukciót már meg is kezdték. Beszé-lik, hogy a csehek az obstrukciót folytatni akar-ják a költségvetési bizottságban, mert ott a házsa-bályok kevesebb védelmet nyújtanak az obstrukció ellen. A végleges döntés mindenesetre csak hol-tott alkudozások nem vezettek eredményre. A szláv unió többi csoportjai a kérdésben végleg határoz-tak.

A parlamenti helyzet most a lehető legbonyo-lultabb, mert a szláv unióval még nem jutott meg-állapodásra a kormány és a cseh pártokkal folyta-tott alkudozások sem vezettek eredményre. A szláv unió holnap délelőtt fogja döntő konferenciáját megtartani, de alig van remény a békés megegye-zésre, mivel az egyes pártáryalatok között is ellen-tétek vannak.

A kormány el van tőkéve, hogy ha a szláv unió megakadályozza a költségvetési provizórium-nak és a kölcsönjavaslatnak április 1-éig való meg-szavazását, azonnal elnapolja s mindjárt azután felosztatja a képviselőházat.

A költségvetési vitát ma délelőtt már meg-kezdtek. Modraček cseh szociáldemokrata beszélt legnagyobbreszt, még pedig cseh nyelven. Beszé-dét délután ¼4 órakor fejezte be. A szociál-demokraták részéről hangsúlyozzák, hogy Modra-cek beszéde nem jelent obstrukciót, mert Modraček már előzőleg kijelentette, hogy neki több kérdést kell alaposan megbeszélnie és ezért volt beszéde ily hosszú.

Modraček után Loser emelkedett szólásra. Loser Modraček képviselő fetjegetéseivel polemizál, amelyek obstrukciós célokat szolgálnak. A keresztényszocialisták akik az állami szükség-leteket idejében akarják elintézni, a költség-vetési provizóriumot megszavazzák. (Helyeslés.) Dr. Meyer pénzügyminiszter kifejti, hogy sajnos, megvalósultak azok az aggodalmak, amelyek a kormányt a költségvetési provizórium életbelé-pítésére készítették. A háromhavi provizórium semmiképen sem akadályozza a házat abban, hogy a pénzügyi törvény korábban intezze el, másrés-zől pedig más sürgős ügyek újabb költségvetési provizóriumot tehetnének szükségessé, ami újabb idővesztéssel járna. Indokolja a közeli két hi-teloperáció szükségét és kijelenti, hogy e szükség

a tárgyalás alatt álló javaslat szükségletéből folyik. Kéri a házat, fogadja el a javaslatot. Grafenauer, Bachmann és Smitka képviselők felszólalása után Hohenburger igazságügyminiszter élesen elítéli néhány ruthén képviselőnek a mult ülésen mondott beszédeiket, amelyekben a leMBERGI tartományi törvényszéknek azon ruthén diákokkal szemben folytatott eljárásával foglalkoznak, akiket a leMBERGI egyetemen a mult évben történt kihágások miatt vád alá helyeztek. Lazarski a lengyelek nevében megszavazza a költségvetési provizóriumot és a kölesönt. Levicky és Kalina képviselők felszólalása után elfogadják Drechsel keresztényszocialista képviselőnek az ülés berekesztésére vonatkozó indítványát, mire az ülést háromnegyed kilenc óraker berekesztik. A legközelebbi ülés holnap délelőtt.

KÜLFÖLD

Hadihajóink a szaloniki kikötőben. Szalonikiból jelentik, hogy a váli tegnap az osztrák-magyar hajóhadosztály tiszteletére diszebédet rendezett, amelyre Kunstki ellentengernagy, hajóhadosztályparancsnok, a hajóparancsnokokkal és tisztekkel, Para osztrák-magyar főkonzul és a két alkonzul, valamint az osztrák-magyar kolónia sok tagja volt meghíva. A diszebédén az összes magasabb török katonai és polgári méltóságok vettek részt. A zenét török katonai zenekar szolgáltatta. Az ebéd folyamán a váli szólásra emelkedett és hangsúlyozta, hogy a tengernagy meg van bízva, hogy I. Ferencz József üdvözlését tolmácsolja a szultánnak. Rámutatott a két szomszédos állam között fennálló barátságos viszonyra és poharát I. Ferencz József egészségére és Ausztria-Magyarország virágzására üritette. Kunstki ellentengernagy is köszönetet mondott a barátságos fogadtatásért és kijelentette, hogy a monarchiát a legbarátságosabb érzelmek hatják át Törökország irányában. Az ellentengernagy a szultán egészségére és Törökország fejlődésére üritette poharát. Az ebéd lefolyása rendkívül kellemes volt.

A giesseni pótválasztás. Berlinből jelentik: Egész Németország érdeklődése mellett folyt le tegnap Giessenben a pótválasztás, mert az antiszemitaizmusnak ezt a fellegvárát a szocialisták és szabadelvűek egyesült erővel akarták bevenni. Az első választáson három jelölt volt: egy antiszemita, egy szabadelvű és egy szocialista. Az utóbbi kettő együttvéve jóval több szavazatot kapott, mint az antiszemita jelölt és épp ezért biztosra vették ennek a bukását. A pótválasztás tegnap folyt le és nagy meglepetéssel végződött, mert dr. Waermer antiszemita jelöltet a szocialistával szemben 1000 szótöbbséggel megválasztották.

Az olasz kormányválság. Római jelentések szerint a király ma délelőtt egymásután fogadta Carmine Martini, Salandra és Orlando képviselőket. Giolitti a külügyi tárczát hir szerint Bettolo tengernagynak ajánlja fel, de az sincs kizárva, hogy San Giuliano márkí megtartja a tárczát. A király a mai nap folyamán kihallgatáson fogadta még Bettolo, Pantano és Guicciardini képviselőket. Rudini képviselőt is meghívta, ez azonban nem tett eleget a meghívásnak, minthogy nem időzik Rómában.

Rómában az összes lapok a mellett foglalnak állást, hogy a kormányalakítást bízzák Giolittira. A Giornale D'Italie jelentése szerint a kormány az olasz egység jubileuma alkalmából márczius 27-én tartandó ünnepély befejeztéig vezeti majd az állam ügyeit. Márczius 27-ike után Giolitti megkezdi tárgyalásait az új kormány megalakítása dolgában.

A francia kormány helyzete. A francia kamarában tegnap lezajlott vihar után, — mint Párisból jelentik — szélső baloldalhoz tartozó egyik képviselő ezt kiáltotta: *A block ismét helyreállott!* A többség, amely a minisztérium mellett szavazott, valóban mindama pártokat foglalja magában, amelyek a blockot alkották és pedig a szocialista radikálisokat, a radikálisokat, a függetlenségi szocialistákat, a demokratikus baloldal legtöbb tagját és számos egyesült szocialistát. A legtöbb radikális lap megelégedését fejezi ki a szavazás eredményén.

A Lanterne, amely a kabinettel szemben eddig barátságosan viselkedett, ezt írja: *Monis miniszterelnöknek balpártiakból alakuló többsége van. A jobboldal kitünő szolgálatot tett neki, mert kényszerítette, hogy bizonyos érthetetlen aggodalmakon tultegye magát. Álljon most élünkre és vegye föl elszántan a harcot az ellentálló római klérussal szemben, amely a nemzeti iskolát elnyomja. Cselekedjék mint republikánus!* Így azután nem lesz egyetlen ellensége sem a baloldalon.

A L'Evenement ezt írja: *Tegnap láttuk az ellenzék igazi összeomlását. A minisztériumnak most aránylag könnyű dolga van, csak akarnia kell.*

Jaurés a Humanité hasábjain ezt írja: *A miniszterelnök magára zudította a konzervatívok és mérsékelték gyűlöletét, mert kedvenceit, Briandot nem követte. Most a balpártok politikáját kell követnie, vagyis a szocialis béke politikáját.*

Az Echo de Paris írja: *A helyzet tisztább lett. Az álarczok lehullanak és a kormány valódi alakjában jelenik meg. A forradalmiakkal való szövetséget most nyíltan hirdetik.*

Stolypin bukása. Pétervárott hivatalosan még most sem ismerik be, hogy Sztolipin orosz miniszterelnök megy és helyére Kokovec pénzügyminisztert nevezte ki a czár; de azért befejezett tény Kokovecnek miniszterelnökké történt kinevezése. Sztolipinnek azért kellett megbuknia, mert a nyugati kormányzóságok zemsztvo választói kérdésében az ő nemzetiségi lumákat akarta meghonosítani. Kokovec már régi kegyeltje a czárnak és sok elismeréssel kísérte a japán háború után megingott pénzügyi egyensúly helyreállítására irányult sikeres fáradozásait. Kokovec kinevezésében bizonyára a czárnak az a szándéka is rejlik, hogy helyes pénzügyi politikával és okos gazdálkodással megszerezhesse a kormány a flotta újjáalkotásához szükséges horribilis költségeket. Egy másik pétervári jelentés szerint a czár Kokovecnek csak azzal akarja megbízni, hogy ideiglenesen lassa el a miniszterelnöki teendőket. Ha Kokovec elvállalja a belügyi tárczát is, akkor Pokrovski pénzügyi államtitkár lesz pénzügyminiszter.

Stolypin miniszterelnök küszöbön álló visszalépését illetően a дума több vezető tagja érdekes nyilatkozatokat tett. A jobboldaliak általában szkeptikusan gondolkodnak. Wjasigin, másokkal együtt, azon véleményen vannak, hogy bár Stolypin felfogásával több tekintetben nem értettek egyet, mégsem tartják kívánatosnak, hogy Kokovec lesz az utódja, mert az új miniszterelnök előreláthatólag gyakrabban akar majd alkotmányos miniszternek felelősködni, mint Stolypin. Balasov és Sulgin nacionalista képviselők őszinte sajnálkozásukat nyilvánítják a változás fölött, mert Stolypin mint az orosz állameszme érvényesítője, pótolhatatlan. Híre jár, hogy a nacionalisták a Stolypin és a nemzeti ügy ellen orvul intézett csapásra ellenintézkedésekkel fognak válaszolni. Gucskov és Komjakov oktoberisták ellenben azt hiszik, hogy a változás meglehetősen feltűnés nélkül fog végbemenni. Stolypin eljátszotta a szerepét, Miljukov és Singaróvoj kadetpártiak azt hiszik, hogy Kokovec kinevezését szívesen fogadhatják abban a feltételezésben, hogy Oroszország nemzetközi és gazdasági jelentőségének emelésére, valamint az orosz hitel épségben tartására Oroszországnak legalább külső alkotmányos látszatát öregbíteni fogja. Dsjubinski (munkáscsoport) nem tulajdonít a minisztercserének reális politikai jelentőséget, azonban azt hiszi, hogy annyiban csapás a régi rendszerre, amennyiben a tulhaladott önkényuralom Stolypinnál tehetségesebb és intellektuális tekintetben erősebb oszlopot nem fog találni.

Pétervárról éjjelkor érkező jelentés szerint: *A birodalmi tanács holnapi ülésén már Kokovec fog elnökölni, noha miniszterelnökké való kinevezése még nem történt meg.*

Kokovec — mint egy éjjelutáni távirat jelenti — még nem kapott felszólítást a czártól, hogy vegye át a miniszterelnökséget. Azt híresztelik politikai körökben, hogy holnap vagy holnapután egy rendkívül fontos czári rendelet fog megjelenni.

Közársasági mozgalom Bulgáriában. Szófiából táviratozzák: *A Vecserna Posta távirata szerint Dubnicában forradalmi puccs történt. Petrov százados, aki közársasági érzelméről ismeretes, századát felállította a kaszárnya udvarán és beszédet mondott a monarchia ellen. Azt jelentette a kato-*

náknak, hogy *Bulgáriában kikiáltották a köztársaságot és felszólította a századot, hogy Szófia ellen masirozzon.* A hadügyminisztert azonnal értesítették az esetről. Petrovot katonai bíróság elé fogják állítani.

Az exszultán halálhíre. Szalonikiból táviratozzák: *Nem lehet tudni, mi igaz belőle, de mindenfelé híresztelik, hogy Abdul Hamid az Alatini villában tegnap éjjel meghalt.* Annyira szigorúan őrzik a vilát, hogy a híresztelést nem lehet ellenőrizni, vajjon valóság-e. Az a katona, aki a bejártnál őrt áll, nem sejtethi, hogy mi történik a széles falak mögött. Maga az alatiní nyaraló kivülről nagy változást érul el. A vastag falak mögött lévő nyaraló ablakainak nagy részét deszkákkal fedték el s ebből következtetik, hogy odabenn nagy esemény történt.

Az Alatiní villában ma délben letartóztattak egy orosz újságíró, aki az őrség megvesztegetésével bejutott a villába. Azt mondta, hogy Sokolownak hívják, Varsóból való s több orosz lapnak tudósítója. Ez az ember már a mult héten is próbált közel férkőzni Abdul Hamidhoz.

Egy bécsi könyvnyomatos laptudósító Szalonikiból újabb hírt kapott, hogy ott egész nap makacsul tartotta magát Abdul Hamid halálának híre. Azt beszélték, hogy az exszultán egy erős idegroham után szélhűdést kapott s hirtelen meghalt, mások tudni vélik, hogy Abdul Hamid még él, de súlyos beteg. Hir szerint a fogoly exszultánnak minden nap idegrohamai vannak, mióta az Alatiní villában nemrég egy közkatona megölte feljebbvalóját.

A Neue Freie Pressének táviratozza szaloniki tudósítója: *Abdul Hamid halálának híre alaptalan, az exszultán hetek óta nem volt beteg.*

Hasonló czáfolat érkezett Szalonikiból Budapestre is. Eszerint az a hir, mintha Abdul Hamid volt szultán az éjszaka meghalt volna, nem felel meg a valóságnak. A volt szultán él és egészségi állapota is kielégítő. Hasonló jelentés érkezett Konstantinápolyból is.

A belga kormány bukása. Brüsszelből jelentik: *A klerikális kormány új iskolai törvényjavaslata egész Belgiumban olyan ekkeseredett agitációt támasztott, mint volt az a nagy mozgalom 1894-ben, mikor a nők kiereszkakolták az általános szavazati jogot. A szabadelvű és a munkáspárt kiáltványokat és röpiratokat terjeszt a nép között, hogy akadályozza meg az új iskolai törvényjavaslat létrejöttét. Általában azt hiszik, hogy a klerikális kormány nem lesz képes tervét megvalósítani s miniszterválság készül, a parlament feloszlatása pedig szintén elkerülhetetlen. A politikai zavarok mindenestre siettetni fogják Albert királyt, hogy visszatérjen Egyiptomból. Az ellenzék nagy utezai tüntetéseket fog rendezni. A kormány lemondása csak napok kérdése, az egész szabadelvű, radikális és szocialista sajtó egyhangulag követeli a parlament feloszlatását.*

Az orosz—kinai konfliktus. Egy furcsa hangu pekingi hivatalos távirat azt jelenti, hogy a vejjupu Korosztovec orosz követet a vejjupu holnapra meghívta diszebédre. Minthogy pedig a holt diplomaták nem szoktak „diszebédelni“ a vejjupunál, több mint bizonyos, hogy Korosztovec egyelőre él és Oroszország szuronyerdejének tudatában önérettel diktálja a békesség feltételeit a megalázott Kinának. Azaz már szent is a béke Oroszország és Kína közt, különben aligha tisztelné meg Korosztovec a vejjuput, hogy nála ebédeljen. Pekingben ma rendelet jelent meg, amelylyel Pulun herceget, az előparlament elnökét kereskedelmi miniszterré, utódjává pedig Shih-Hasü kancellárt nevezik ki. Karbini jelentés szerint, amidőn a határőrség egyik járata egy altiszt vezetése alatt egy Karbintól hat versznyire lévő kínai faluba vonult be, kínai csapatok lövöldöztek rá. Amidőn az őrző elmozdított, a kínaiak tíz lövést küldtek utánuk, de senkit sem találtak.

Vladivosztokból jön a hir, hogy a kínai hadügyminiszter sürgeti a háborút Oroszország ellen és mint a kínai hadsereg fővezére, készül Mukdenbe költözni. Karvinban nagy pánik tört ki, a kereskedelem pang, mert a város környékén kínai lovascsapatok tüncdöztek fel. A kínaiak nagy sietséggel építettek dróttalan távirátállomásokat.

Mexikó és az Unió. Newyorki jelentés szerint Mexikó követve tiltakozott Washingtonban az amerikai csapatközpontositások ellen. Ez egy kérdésnek a formájában történt, melyet a mexikói követ hét-főn Taft elnökhez intézett, hogy meddig fognak még a csapatösszevonások San-Antonióban tartani? Taft elnöknek állítólag az a szándéka, hogy visszavonja a csapatokat, hogy a hangulatot Dél- és Közép-Amerikában még jobban el ne márgesitse. Washingtonból jelentik, hogy az Egyesült-Államok nem szándékozik beavatkozni Mexikó belügyeibe, ha különös körülmények ezt elkerülhetetlenül szükségessé nem teszik. A csapatok összevonása Texasban azon hírek alapján történt, amelyek szerint az Unio polgárainak élete és vagyona veszélyeztetve van. Taft elnök azt hiszi, hogy a mozgósítás megnyugtató hatást gyakorolt. A csapatok Texasban való tartózkodásának ideje attól függ, hogy Mexikóban hogyan alakulnak tovább a dolgok. Limantour pénzügyminiszter, aki most érkezett Mexikóba, megzáfolyja azt a hírt, hogy ő Madero békefeltételeit hozta magával.

Kölnből jelentik: A Kölnische Ztg-nak Mexikóba küldött külön tudósítója jelenti San Antonióból: 80 felkelő az Egyesült Államok területén fekvő Chismos és Terlingua helységeket megtámadta és elhajtotta a lovakat, szarvasmarhákat és juhokat. Dunear dandártábornok 80 lovaskatonát küldött ki a telepések segítségére. Azt hiszik, hogy ez az eset az Egyesült Államokat beavatkozásra fogja késztetni. Valószínű, hogy a felkelők ezt akarták elérni, mert Limantour pénzügyminiszter kijelentette, hogy a béke csak úgy lehetséges, ha a felkelők leteszik a fegyvert.

Párisból jelentik: A mai minisztertanácsban Mangin csapatparancsnok jelentést tett a marokkói szultán csapatainak legutóbbi operációiról, mely szerint a pillanatnyi helyzet igen kedvező. A jelentést tudomásul vették és elhatározták, hogy Mangin tábornoknak gratulálnak és hogy legközelebb előmenetelben részesítik. A minisztertanács Lutaud rajna-kerületi prefektust Algir főkörmányzójává nevezte ki.

Spalajkovics szófiái követ. Belgrádból jelentik: A kormány Szófiába követnek nevezte ki Spalajkovics külügyminiszteri első osztályfőnököt, mert Pétervárra nem küldhette és mert Belgrádban nem maradhat. Az osztrák-magyar követség tagjai és hivatalnokai ugyanis megszüntettek minden érintkezést vele, mióta kiderült, hogy az ismeretes okmányhamisítási afférben Spalajkovics az osztrák-magyar követet megrálgalmazta.

A portugáliai forrongás. Londoni jelentés szerint: Lamegóban Oportótól kilenczven kilométernyire katonai összeesküvést fedeztek föl. Több katonát börtönbe vetettek. Az északi tartományokban lévő csapatok szimpatizálnak a fölkelőkkel, akiknek főhadiszállása Oportóban van. Kasztró ezredet letartóztatták. Lisszabonban zajos tüntetés volt a belügyminisztérium épülete előtt. A rendet csak este tudták helyreállítani. A szerkesztőségeket republikánus gárdisták őrzik.

EGYHÁZAK.

— (Református lelkészek árvaháza.) Az Országos Református Lelkészegyesület nagyfontosságú eszme megvalósításán fáradozik. Árvaházat akar létesíteni a református lelkészárvaik részére, még pedig külön a fiúárvaik és külön a leányárvaik számára. A Kalvineumot úgy tervezik a református lelkészek, hogy ott ne csupán nevelő-otthont leljen, hanem elemi és középiskoláját is elvégezhesse a lelkészárva; tehát, hogy a Kalvineum internátussal összekötött árvaház és oktatóiskola legyen egyszerre. A lelkészek buzdítására a református egyházközösségek lelkesen fölkarolták a Kalvineum eszméjét s a mozgalom megindítása óta immár 200,230 korona alapítványt és adományt ajánlottak vagy fizettek a tervezett Kalvineumra. A lelkészek és egyházközösségek példájára a református társadalom közvetlen adományok küldésével, hangversenyeken, estélyeken való részvétellel már is jelentékeny összeggel gyarapította a Kalvineum alapját. Április 2-án valamennyi református templomban gyűjtés lesz, a budai templomban pedig márczius hónapban a Kalvineum céljára orgonahangversenyt tartanak.

Sárközyt kigolyózták.

— A Nemzeti Kaszinó szenzációja. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 22.

Már egy ízben részletes tudósítás alakjában számoltunk be arról az áldatlan háborúságról, mely Sárközy István volt földbirtokos, Sárközy Aurél volt komáromi főispán fia és gróf Zichy István, a dúsgazdag mágnás között dult. Sárközy, miután feleségének négymillió koronányi vagyonát és birtokát kártyán és sportolással, fényűző életmódjával elverte, legényéletre adta magát. Sárközyné Bécsbe vonult rokonaihoz, Sárközy István pedig továbbra is uraskodott s mint a felsőbb körök szívesen látott alakja, költséges életét folytatta, csak úgy, mint azelőtt.

Miután jövedelme nem volt, más uton kellett fényűzésének fedezéséről gondoskodni. Ami elég könnyű uton sikerült neki. Ugyanis gróf Zichy Istvánhoz, mind a ketten a Nemzeti Kaszinó tagjai lévén, régi barátság fűzte s valamikor szomszédok is voltak. Sárközy István valami különös befolyást tudott gyakorolni gróf Zichy Istvánra, mert vakon irta alá a váltókat, még pedig a férje tudta nélkül. A grófnő készpénz felet nem rendelkezett ugyan, de mint az ötmillió korona értékű tiboldaróczyi uradalom várományosa, korlátlan hitelt kapott. Sárközy István pedig egyre iratta a váltókat, a jótállás halomra gyűlt.

Már szinte pszichiáternek a hatáskörébe tartozott annak a megítélése, hogy a grófnő gyöngye akaraterejével nem tudott ellentállani Sárközy kérésének, kívánságának vagy követelésének. Tavaly a grófnő valósággal elmenekült Sárközy elől Mezőnyárádra, a Majthényiek kastélyába, Sárközy utána ment és a réteken át, bozótos, rejtett utakon akart a közelébe férkőzni, úgy, hogy gróf Péchy Szilárdné, Zichy grófnő nénye, akinek a zaklatott aszszony elpanaszolta Sárközy zaklatását, kénytelen volt a főszolgabíró intézkedését kérni. Így történt, hogy Sárközy Istvánt szuronyos csendőrök kísérték be a mezőnyárádi községhez. Onnan kiszabadult s többet nem mutatkozott.

A váltók miatt a srilódások gyakoriak voltak gróf Zichy és Sárközy között. A férj gondnokság alá helyeztette feleségét és egy drezdai szanatóriumban helyezte el. A múlt héten hazajött és kizárási indítványt nyújtott be Sárközy István ellen a Nemzeti Kaszinó igazgatóságához. Amit ez néhány nap múlva hasonlóval viszonzott.

Ma délután öt órára hívták össze a Nemzeti Kaszinó igazgató-választmányát, hogy döntsön a beadott kizárási indítványok felett. Eleinte úgy volt, hogy el kell halasztani a gyűlést, mert ma volt gróf Cziráky Béla temetése Bécsben és úgy volt, hogy sokan felutaztak Bécsbe. Mindazonáltal jelentős számban gyűltek össze délután háromnegyed öt órára, míg aztán pontosan öt órakor megérkezett Széll Kálmán v. b. t. t., hogy elnököljön a nagy horderejű ülésen. A délutáni agitációnak — hogy az igazgatósági tagok mennél nagyobb számban jelenjenek meg — megvolt az eredménye, amennyiben az 50 választmányi tag közül 33 megjelent. Azzal már az ülés elején tisztában voltak, hogy ma döntés lesz a kínos ügyben s így elodázásról szó nem lehet. Bezártak a tanácskozó terem párnás ajtóit és az igazgató-választmány előzetes konferenciájára gyűlt össze. Már ekkor kiderült, hogy a nagy többség hangulata Sárközy István ellen irányul.

A kaszinó üléstermének hosszú zöld asztalát ülték körül a tagok, mindegyik előtt egy iv fehér miniszter-papiros, hegyesre faragott czeruza és egy fehér és egy fekete golyó.

Széll Kálmán elfoglalta az elnöki széket és halálos csendben ismertette az összeívetel mélységét, mely ez alkalommal az igazgatóságra vár. Szóváltotta, hogy két kizárási indítvány érkezett be, majd felkérte a kaszinó titkárát, Ilk Mihályt, hogy olvassa fel a megokolásokat, a tanuvalomásokat, az ügy összes jegyzőkönyveit.

A kizárási indítványok ügyében beérkezett

iratok, jegyzőkönyvek felolvasása és ismertetése esti fél nyolcz óráig tartott. Széll Kálmán ekkor megszövegezte a szavazás alá bocsátandó kérdéseket, amelyek így hangzanak:

1. A felhozott indokok és ismertett tanuvalomások alapján kizárandó-e Sárközy István a Nemzeti Kaszinó tagjai sorából — igen vagy nem?

2. A felhozott indokok és ismertett tanuvalomások alapján kizárandó-e gróf Zichy István a Nemzeti Kaszinó tagjai sorából — igen, vagy nem?

Halálos csendben olvasta fel Ilk titkár a két kérdést, aztán tudatta a választmányynyal, hogy igen-re fekete, nem-re fehér golyóval kell szavazni.

A zöld asztal közepén két urna állott. Egyikbe a Sárközy-féle, a másikba a Zichy-féle indítvány fölött leadott szavazatok kerültek. A szavazók egyenként mentek az urnához s amikor az utolsó is bedobta a golyóját, Ilk Mihály lezárta és lepecsételte az urnákat, mire Széll Kálmán a következőkkel zárta be az ülést:

— A választmány munkája véget ért, az urnákat esti kilencz órakor az igazgatóság felbontja és megállapítja a szavazás eredményét.

Mint értesülünk, az érdemtelenségi pontok a következők voltak:

1. Sárközy István császári és királyi kamarás érdemtelenségi pontokra, mert egy nőtől, ha nem is közvetlen, de közvetett kölcsönt fogadott el. Még pedig 250,103 korona összértékben. Ez a pénz tulhaladja a szíveség fogalmát és kielőszakolt váltók zsrálása által vétett igénybe.

2. Sárközy István méltatlan arra, hogy a kaszinó tagjainak sorában helyet foglaljon, mert erőszakosan kényszerítette gróf Zichy Istvánnét a váltók aláírására. Amennyiben azzal fenyegette meg, hogy a lábai előtt lövi föbe magát, ha a váltókat alá nem írja.

3. Sárközy István megszegte gróf Zichy Istvánnak a Rivierán adott becsületszavát, arra vonatkozólag, hogy a grófnét többet nem zavarja és kerüli a botrányt. Becsületszavát megszegte két esetben és pedig

a) amikor gróf Zichy a feleségét Drezdába, szanatóriumba vitte, Sárközy utánuk szökött és a Fürstenberg hercegi palota előtt levelet dobott be a grófnő kocsijába.

b) Utána ment a gróf Zichy-párna a drezdai udvari bálra s meg akarta közelíteni a grófnét.

Vitára adott alkalmat az a kérdés, vajjon egyáltalában foglalkozzanak-e Sárközynek gróf Zichy ellen beadott kizárási indítványával. Két felfogás állott szemben egymással.

Ez a három pont sok vitára adott alkalmat, végre is félnyolcz óra után néhány percczel Széll Kálmán elnök tilkos szavazás alá bocsátotta a kizárási indítványt, melynek eredményeképpen:

Sárközy István csász. és királyi kamarást kigolyózták a Nemzeti Kaszinó tagjai sorából.

Ezután nagy vitára adott alkalmat az a kérdés, vajjon most már egyáltalában foglalkozzanak-e Sárközynek gróf Zichy ellen beadott kizárási indítványával. Két felfogás állott szemben egymással.

Az egyik szerint: Sárközy beadványa nem tárgyalandó, miután a választmány az indítványozót kigolyózta s így a beadvány állításai nem vehetők abszoluto való értékűeknek. A másik felfogás igenis tárgyalandónak mondotta Sárközy indítványát, mert hiszen a benyújtás idejében még tagja volt a Kaszinónak. Ez a felfogás érvényesült az előzetes konferencián. Sárközy azon az alapon kérte Zichy István gr. kizárást, hogy a gróf becsületszavát adta arra, hogy köztük történt dolgokról (a drezdai esetek előtti ügyekről volt szó) senkinek sem szól.

Esti kilencz órakor összeült a Nemzeti Kaszinó igazgatósága, mely a következő tagokból áll: gróf Hadik-Barkóczy Endre, gróf Széchenyi Gyula és Széll Kálmán.

A kaszinó egy különtermében felbontották az urnákat, megolvasták a leadott szavazatokat, jegyzőkönyveket vettek fel a szavazás eredményéről, aztán eltávoztak. Az eredményt hivatalosan holnap hozza csak nyilvánosságra az igazgatóság, de a késő éjszakai órákban már határozott és pontos megállá-

pítást nyert, hogy a választmány *Sárközy István*t 25 szótöbbséggel kizárta a Nemzeti Kaszinó tagjai köréből.

A szavazatok így oszlottak meg: 20 igen, 4 nem.

Sárközy kizáratási indítványát

a választmány 21 igennel 12 nem ellenében elvetette.

Vagyis gróf *Zichy István* csak 9 szótöbbségnek köszönheti, hogy nem zárták ki a Nemzeti Kaszinóból.

TÁVIRATOK.

Sándor trónörökös — hadsereg-főfelügyelő.

Belgrád, márczius 22. Sándor trónörökös ma az egybegyült belgrádi tisztikar előtt rendeletet olvasott fel, amely jelenti, hogy átvette a hadsereg főfelügyelői állását és felszólítja a tiszteket, hogy a hadsereg és az ország érdekében támogassák új hivatalának gyakorlásában. A tisztek ezután résztvettek a trónörökös által adott reggelin, amelyen a trónörökös a hadseregre és a tisztikarra üzentte poharát. *Putnik* tábornok vezérkari főnök pedig a királyt és a trónörökösöt élte.

Lemondott a bolgár kormány.

Szofia, márczius 22. Malinow miniszterelnök ma átadta a királynak a kormány lemondó levelét.

A hondurasi forradalom.

Washington, márczius 22. Tegucigalpából (Honduras) érkezett jelentések szerint vasárnap, márczius 19-én Komajaguánál két ott táborozó és a kormányhoz hű hadosztály között összeütközés történt. Lara és Palma tábornokok, akik a hadosztályokat vezényelték, elestek, negyven ember meghalt, ötven megsebesült.

Uj enciklikla.

Róma, márczius 22. A lapok közlik, hogy a pápa új pásztorlevelet fog kibocsátani a német katolikusokhoz. Most készül az enciklikla, amely pótolni fogja a visszavont *Borromeus-enciklikát*.

A vetobill.

London, márczius 22. A kormány május 25-étől június 26-áig el akarja napolni a parlamentet. A terv az, hogy a koronázás ünnepét ne zavarja meg a küzdelem a felsőházban a vetobill körül.

A mraokkói kérdés.

Madrid, márczius 22. A lapok jelentése szerint a marokkói ügyek komoly gondokat okoznak a miniszterelnöknek, aki ez ügyben több politikai eszmecsere folytatótt. A Liberal lap szerint a spanyol kormány ma a párisi kabinetnek erre az ügyre vonatkozó jegyzéket fog átnyújtani.

Madrid, márczius 22. Canalejas miniszterelnökhöz kérdést intéztek a *Liberal* lap azon jelentését illetően, mely szerint a spanyol kormány a franciamarokkói tárgyalásokról csak bizalmas értesülések alapján volt tudomása. A miniszterelnök kijelentette, hogy a madridi kabinetet ezen tárgyalásokról a párisi spanyol nagykövét, aki ez ügyben *Cruppi* külügyminiszterrel érintkezett, ajour tartotta.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Newyork.	márcz. 22.	márcz. 21.	márcz. 20.
Buza helyben	96 $\frac{1}{2}$	95 $\frac{1}{2}$	96	
májusra	97 $\frac{1}{2}$	96 $\frac{1}{2}$	97 $\frac{1}{2}$	
juliusra	95 $\frac{1}{2}$	95 $\frac{1}{2}$	96 $\frac{1}{2}$	
Tengeri májusra	56 $\frac{1}{2}$	56	57 $\frac{1}{4}$	
<i>Chicago.</i>				
Buza májusra	90 $\frac{1}{2}$	90	91	
juliusra	89 $\frac{1}{2}$	89	89 $\frac{1}{2}$	
Tengeri márcziusra	45 $\frac{1}{2}$	45 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{2}$	

Newyork, márczius 22. Gyapot Newyorkban, helyben 14.52 (14.60). Gyapot márcziusra 14.25 (14.32). Gyapot májusra 14.37 (14.47). Gyapot New-Orleansban helyben 14 $\frac{1}{2}$ (14 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphiiában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum

Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.60 (9.55). Zsir Rohe és Brothers 9.45 (9.55).

Chicago, márczius 22. Zsir májusra 9.85 (8.87). Zsir júliusra 9.77 (8.82). Szalonna short clear 9.18 (9.18). Sertéshus májusra 17.70 (17.92)

A cipőfűzőtől

az
aranykoporsóig.

Az egyik (leteszi az újságot): Meghalt az ezüst-király.

A másik: Nem érdekel. Rám biztosan nem hagyott egy dénárt se.

Az egyik: Azért mégis érdekes. A sokszoros milliomos, mint mezitlábás inas vetődött Newyorkba és rövidesen hatalmas vagyont szerzett.

A másik: Ez meg éppen nem érdekes, hanem boszantó. Ahány milliomostól csak hallottam, az mind mezitláb kezdte és aranykoporsóban végezte.

Az egyik: Talán lehetetlennek tartja?

A másik (boszusan): Lehetetlennek.

Az egyik (bután): Én pedig hiszem, hogy így van.

A másik: Mert maga egy naiv ember. Magával be lehetne csapni mindent.

Az egyik: Én is tudok egy nagyszerű esetet.

A másik (haragosan): Mit tud?

Az egyik (ijedten): Egy ilyen mezitlábás esetet... De ha így igazul, akkor...

A másik: Hadd hallom...

Az egyik: Ismertem egy embert, aki mezitláb jött a fővárosba.

A másik (türelmetlenül): Olyan sok van.

Az egyik: Ennek az embernek, amikor idejött négy forintja volt a zsebében.

A másik (idegesen): Nos?

Az egyik: A mezitlábás kiállt az utcára és cipőfűzőt árult. Árult és árult és...

A másik: És mennyit szerzett?

Az egyik (kertelve): Szerzett...

A másik (dühösen): Mennyit szerzett?

Az egyik: Becsukták két hétre tiltott házalásért. De azután kibovított az üzletét és a cipőzsinór mellé anizskártyát is vásárolt. Ebből az után...

A másik (haragosan): Mit szerzett?

Az egyik (félénken): Ha így kiabál, akkor nem tudok beszélni...

A másik (kiabálva): Mit szerzett?

Az egyik (halkan): Egy tüdőgyulladást... Mert meghült a lyukas cipőben... De meggyógyult és hat hét múlva bejutott egy üzletbe...

A másik: Ott mit tanult?

Az egyik: Először vajaskenyeret hozott a segédnek...

A másik: Azután...

Az egyik: Azután sört is... Végre segéd lett...

A másik: Hála Istennek... Hol a karrier?

Az egyik: Később boltot nyitott, de ez leégett.

A másik: Mire becsukták...

Az egyik: Ujra boltot nyitott, de ezzel esődbe jutott...

A másik: Mire bezárták...

Az egyik: Ujra boltot nyitott, sok portékát rendelt hitelbe...

A másik: Mire bezárták... (Ordítva.) Tovább, ember, tovább...

Az egyik: Azután megint állást vállalt, de csak hamar kitették helyéből. Az utcára került és cipőfűzőt árult.

A másik: És mennyi pénze volt akkor?

Az egyik (félénken): Semmi.

A másik (félugrik): Mi az ördögnek beszélsz akkor nekem félóránig... maga állat.

Az egyik (vállai közé huzza a fejét): Ha így kiabálni tetszik, akkor...

A másik: Akkor nem tudja másképp kieszelni, ugye? Ez az... Ezért nem hiszek én az ilyen karriéroknak. (Otthagya).

Az egyik (egyedül): Ugy kiabál, hogy mindig öszerecszenek és nem jut eszembe semmi. Nagyszerű, hát Magyarországon így megy, de másutt...

Ray.

UJDONSÁGOK.

Veszendő lelkek.

Isten a megmondhatója: baj, nagyon sok baj van a szabályzatokkal. Vannak szabályzatok, amelyeket nem hajtanak végre és éppen az a baj. És vannak szabályzatok, amelyeket néha végrehajtanak és ez még nagyobb baj. Példákat így említhetünk: az automobil-szabályrendeletet nem hajtják végre, ami sok véres és iszonyu szerencsétlenségnek a kiinduló pontja. De ha például a vasuti szabályzatot történetesen végrehajtnák, akkor ezt „passziv rezisztenciá"-nak nevezik, megáll az egész vasuti forgalom és megmérhetetlen károkat okoz az országnak.

Szemet hunynak tehát, ha a forgalmi személyzet nem tartja be a szabályzatot, sőt mindent elkövetnek, hogy ne tartják be, amikor betartják. Ugyebár, elég furcsa mindez, de úgy van.

S mondjuk rá, hogy helyesen van így. Nem tudjuk ugyan, miért van ez így helyesen, de bizonyára helyes, ha a felsőbb hatalmak jónak tartják olyan szabályzatokat alkotni, amelyeknek betartása kész veszedelem.

S ha már ez így van, kérdezzük: miért tartják be az iskolákban azokat a szabályzatokat, amelyek igen nagy veszedelmeket hoznak a testileg már kifejlődött tanulókra nézve úgy, mint a szülőkre és merő ellentétben állnak az állami törvényekkel?

Kizáratás terhe alatt tilos a középiskolai tanulónak, még ha a két legfelsőbb osztályba jár is és testileg tökéletesen kifejlődött, a szerelem. A szabadkai gimnáziumból, mint megirtuk, éppen e főbenjáró bűn miatt zártak ki olyan diákokat, akik különben kitünő tanulók; szép jövőjük volna, de a szerelem félbeszakította, vagy tönkretette a karrierjüket.

Már pedig ez kiáltó ellenében áll az állami törvényekkel. Mert az állami törvények megengedik a tizenéves esztendő meghaladott leányának és a tizenhat esztendő meghaladott legénynek a házasságkötést. Kérdés, hogy az iskolai szabályzatokba miért vettek bele olyan pontozatokat, amelyek ellenkezőben állnak az állami törvényekkel? S ha már belevették, ami igazán anomália és anakronizmus, miért hajtják végre ezeket a szabályzatokat olyan igazgatók, akiknek ismerniök kellene a felnőtt diák fizikumát s azokat a fiziológiai törvényeket, amelyeknek az ifju alá van vetve?

Mindegy: a szabadkai szerencsétlen diákokat relegálták irgalom nélkül. Nem vettek figyelembe sem egyéni hajlamot, sem vérmérsékletet, sem természeti törvényeket, csak az iskolai szabályzatokat és szerencsétlenségbe döntöttek néhány fiatal embert, akik illetéknéppen veszendő lelkeké változtak át és néhány családot.

Mert az ifjak veszendő lelkek lettek. Bujdoshatnak iskoláról-iskolára, amíg valahol fölveszik őket, ha ugyan befejezhetik középiskolai tanulmányaikat. Különben elvesztik mindazt, amit eddig elértek.

De az iskola nemcsak a tanulókat sujtja, hanem első sorban, legérzékenyebben a szülőket. Akárhová megy a tanuló, hogy valamely iskolába viszakoldulja magát, a szülőnek kell megadnia az árát, mert idegen helyen, idegen emberek közt kell eltartaniok gyermekeiket. Ha pedig a kizáratás folytán a meglevő tanulóéveit is elveszti az ifju, nem a szülőnek szerencsétlenségét jelenti-e ez?

Ideje volna valóban, ha a szerelmet minden ember magánügyének jelentené ki. Vagy ha ilyen magaslatra nem tudnak vezető körünk emelkedni, hozzák összhangba az állami törvényeket az iskolai szabályzatokkal. S ha erre sem képesek, ne hajtják végre azokat a szabályzatokat, amelyeknek betartása lehetetlen. (t.)

NAPIREND. Naptár: csütörtök, márczius 23. — Róm. kath. Frumencius. — Prot.: Huba. — Görög-orosz: márczius 10. Quadrát est, — Zsidó: Adar 23. —

A nap két reggel 6 óra 1 perczkor, nyugszik délután 6 óra 14 perczkor. — hold két éjjel 2 óra 32 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 1 perczkor.

A miniszterelnök mint belügyminiszter fogad a belügyminisztériumban délután 5 órakor.

Az igazságügyminiszter fogad délelőtt 12 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 19—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Házipari Szövettség kiállítása (Kisgyő-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalelő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—12-ig. — Tanszermúzeum 9—7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—5-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Múzeum Könyvtára 9—1-ig.

Nyitvalelő képtárak: A Magyar grafikusok egyesülete és a magyar aquarell- és pastellfestők egyesületének kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szent-György-Czéh művészeti aukciója a Művészthonban (Váci-utca 9.) Nyitva 4—8-ig. Belépődíj 1 korona. — Rippl-Róai József retrospektív kiállítása a Művészthonban (Krisztóf-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— **Stefánia főhercegnő állapota.** Zürichből jelentik: Minden más riasztó hírrel szemben megállapítható, hogy Lónyay Stefánia grófné állapotában javulás állott be. A grófné ma felvidéki utra indult.

— **Mária Valéria családi öröme.** Mária Valéria királyi hercegnő, mint Bécsből jelentik, a hó 28-ikán gyermekeivel Wallseebe költözik. A király, mint mindig, az idén is ott szándékozik tölteni a husvéti ünnepeket. Hír szerint a főhercegnő asszony júniusban örvendetés családát eseményt vár. A főhercegnőnek kilenc gyermeke van. Ezek közül a legidősebb Erzsébet Franciska főhercegnő már elmúlt tizenkilenc éves, a legfiatalabb pedig Matild főhercegnő, augusztusban lesz öt esztendő.

— **A német császári pár Bécsben.** Pécsről jelentik: Izabella, főhercegnő és leánya Erzsébet főhercegnő ma Pélmonostor állomásról jövet Kelenföldön át Bécsbe utaztak, hogy jelen legyenek a német császári család érkezésénél. Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje, Hohenberg hercegnő ma délután Baranyaszentlőrinc—Barcs—Kanizsán át a Déli Vasut vonalán Bécsbe utaztak.

Kielből jelentik: Vilmos császár este 6 órakor meglátogatta Adalbert herceget. A császár a dinerre, mely a Deutschland gőzös fedélzetén lesz, Henrik herceget hívta meg. A birodalmi kancellár este 6 óra előtt elutazott. A felségek holnap reggel 8 óra 50 perczkor fognak innen Berlinbe utazni, ahová d. u. 3 óra 10 perczkor érkeznek. Holnap délután 6 óra 26 perczkor Vilmos császár, Augustus Viktória császárné, Joachim herceg és Viktória Lujza hercegnő a friedrichstrasse-i pályaudvarról Schönbrunnba utaznak. Joachim herceg Schönbrunnból visszatér Potsdamba. Bécsben a császári kísérethez Fürstenberg herceg és Stöwer őrnagy csatlakoznak, akik a császári párt szintén elkísérik velencei és korfui utjára.

— **Eröss püspök betegsége.** Debreczenből jelentik: Eröss püspök állapota állandóan egyforma, némi hőemelkesséssel. A legújabb orvosi jelentés szerint a püspök még nincs túl a válságon. Az operáció a legveszélyesebbek közé tartozott, miután a vakbélgyulladásán kívül más baj is lépett fel és a férgenyulványon kívül hatalmas gennyes daganatot is el kellett távolítani.

— **A Khuen-Héderváry-család nevelője.** Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma reggel egy napra Gyömrőre utazott. Ennek az utazásnak az volt az oka, hogy Szombathelyi Jánosnak, a miniszterelnök két fia elhunyt nevelőjének beszámolójánál egész családjával együtt jelen lehessen. A miniszterelnök a kegyelet érzéséből indítva, intézkedett, hogy az elhunyt, aki hosszú éveket töltött családjában köreiben érdemes munkában a hédervári családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A miniszterelnök este visszaérkezett Budapestre.

— **A piarista rendfőnök ünneplése.** Magyar Gábor, a magyar piarista-rend érdemes főnöke pénteken ünneplé tanügyi munkásságának 50 éves jubileumát. Ebből az alkalomból pénteken reggel 8 órakor a budapesti piarista kollégium kápolnájában Teđcum lesz. Azután a társház Szőlgyémi János kormánytanácsos, házfőnök vezetésével fog nála tisztelegni, majd pedig a budapesti kegyesrendi tanárjelöltek Academia Calasanciana nevű irodalmi köre díszgyűlés keretében fogja méltatni érdemeit.

— **Ausztria lakossága.** Bécsből jelentik: Az 1910. december 31-én megejtett népszámlálás ideiglenes eredmény szerint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok lakossága 28.567.898 lélek, ami 2.417.190-el, vagyis 9.2 százalékkal több, mint 1900-ban. A lakosság szaporodása kéttized százalékkal volt alacsonyabb, mint az előző évtizedben.

— **Kitüntetett tengerésztisztek.** Fiuméből jelentik: A messzinai földregés mentési munkálataiban résztvevő magyar alattvaló tengerésztisztek kitüntetésére vonatkozó okiratok ma érkeztek meg az olasz kormánytól. Négy hajóparancsnok az olasz koronarend tisztikeresztjét, nyolcz tengerésztiszt az olasz koronarend lovagi címét kapta. A kitüntetettek között van Matis Gyula parancsnok és Seidlhuber Viktor kapitány magyar anyanyelvűek, akik az Adria kötelékébe tartoznak.

— **Burrián tenorista kalandjai.** Burrián Károly tenorista, a kalandos tenorista, jól ismert a budapesti közönség előtt is. Most Drezdából érkeznek érdekes hírek a forróvérű tenorista felől, aki most a drezdai udvari opera szerződötött tagja és az utóbbi időkben Amerikában vendégszerepelt. Vele volt egy drezdai előkelő kereskedőnek felesége, egy huszonhat éves gyönyörűen szép asszony, aki a tenorista kedvéért elhagyta férjét és gyermekeit. Február 24-én Burrián visszatért Drezdába és vele együtt visszajött az asszony is. Burrián még Amerikában levelet kapott az asszony férjétől, amelyben a kereskedő bejelenti a tenoristának, hogy ha visszatér Drezdába, kiméletlenül leszámol vele. A fenyegetés hatása alatt a tenorista és a szerelmes asszony egy penzióban szállottak meg, a legnagyobb titokban. Az opera igazgatója már várta Burriánt és a közönséggel is tudatta a tenorista megérkezését, de viszont a megcsalt kereskedő revolverrel a zsebében kereste Drezda utcáin felesége csábítóját, mire a hőstenor álruhában elment az igazgatóhoz és bejelentette, hogy nem fog fellépni. Az igazgató a szerződésre hivatkozott, Burrián pedig orvosi bizonyítvánnyal akarta igazolni, hogy beteg és nem énekelhet. Az igazgató kért, könyörgött, majd parancsolt, mire Burrián kijelentette, hogy felbontja szerződését a drezdai operával. Nem is várta meg az intendántura válaszát, hanem autóbilt vett, szerelmesével együtt egyenesen Prágába robogott. Itt újabb meglepetés várt rá. Jelentkezett elvált felesége, a drezdai opera volt művésznője és követelte azt a tizenkétezer marka tartásdíjat, amivel Burrián még adós neki. Mit volt mit tenni, Burrián újból autóbiltjába ült és szerelmesével együtt elrobogott Prágából. Hogy hova ment, azt senkinek sem mondta meg, de miután sok pénzt vett magához, azt hiszik, hogy egy kikötő felé vette utját s onnét egyenesen Amerikába vitorlázik. . . .

— **II. Rákóczi Ferenc síremléke.** II. Rákóczi Ferenc síremlékének a modelljét teljes nagyságában elkészítették a pályanyertes művészek, Holló Barnabás és Györgyi Géza és azt gróf Zichy János kultuszminiszternek az utasítására fel is állították a kassai dombon. A síremléknek az elbírálására a miniszter külön bizottságot alakított, amely Forster Gyula bárónak, a Műemlékek Országos Bizottsága elnökének az elnöklésével holnap bírálja meg a síremléket a helyszínen. A bizottság fővárosi tagjai báró Forsterrel ma utaztak el Kassára. A síremlék végleges kivételéről a bizottság javaslattételének az alapján a miniszter fog dönteni.

— **A pestis.** Mukdenből jelentik, hogy ott már megtették az előkészületeket ama konferenciára, amely április 11-én kezdődik ott s amelyen a pestis ellen való védekezésről fognak tanácskozni. Gondoskodtak a kiküldötték elhelyezéséről és elhatározták, hogy az értekezlet öt szakosztályra oszthat fog működni. Külön osztály jut az epidemológia, a bakteriológia, a serotherapia, a statisztika és az általános óvintézkedések megállapítása számára. Mukdenben idáig 1600 a pestisben való halálesetek száma, az egész Mandzsuriában pedig 40.000.

— **Hetven diákot hazaküldtek.** Budapest tanügyi köreit, hetven szülőt, továbbá azt a kevés halandót, akinek kulturáért, tudományért és haladásért dobog a szíve, — egy megdöbbentő kulturbotrány tartja izgalomban. Arról van szó, hogy a budapesti hatodik kerületi felső kereskedelmi iskolából tegnap hazaküldtek hetven növendéket az az utasítással, hogy addig ne mutatkozzanak, míg a hátalékos tandijukat meg nem fizetik. A hetven diák összepakkolta a könyveit és hazament. Ez a sötét és hallatlanul botránnyos esemény jellemző szegényfoltja az egész magyar népnevelésnek és felsőbb oktatásnak is. Egy hírlapíró beszélgetést folytatott a nevezett intézet igazgatójával, Lényay Istvánnal, aki többek között a következő felvilágosítást adta a szomorú ügyben:

— Nyolczvan tandijmentes helyünk van és ebben az évben is száznyolczvanan jelentkeztek. A községi intézetek elzárkóznak a tandijmentességi igény elől. Ha valaki azzal meggy hozzájuk beiratkozni, hogy tandijmentességért óhajt folyamodni, fel sem veszik, hanem küldik az állami iskolához. Innen van a nagy tolongás a tandijmentességért. Jelen esetben március első jéig kellett volna fizetni tandiját. Vagy százan nem fizettek. Erre haladékat adtam nekik március 15-éig, a saját szakállamra, mert én anyagiilag és erkölcsileg felelős vagyok a tandijakért. Ha pontosan be nem szolgáltatam, a hiányzó összeget szó nélkül levonják a fizetéséből. Tizenötödikéig a száz közül husz fizetett és maradt nyolczvan hátralékos. Erre újra haladékat adtam huszadikáig, mire a fizetők száma 30-ra szaporodott és hátralékos maradt hetven. Ezeknek tudomására hoztam, hogy én mindent megtettem az érdeükben, de tovább nem mehetek. A ezabályok értelmében az illetők nem látogathatják az iskolát mindaddig, míg a hátralékukat meg nem fizették.

— **Merénylet a négervezér ellen.** New-Yorkból táviratozzák, hogy ott merényletet követtek el Bocker Washington ellen, aki az amerikai néger vezére. A merénylet indító okai még nincsenek felderítve. Bocker Washington elment meglátogatni egy barátját, s mivel nem tudta pontosan a lakás számát, ajtóról-ajtóra járt. Az egyik lakásból kiugrott egy ember és leütötte Bocker Washingtont. A négervezért súlyos sérülésével kórházba vitték, a merénylőt letartóztatták. Eleinte úgy tüntette fel a dolgot, hogy Washingtonban besurranó tolvajt sejtett, de aztán azt vallotta, hogy a négervezér megsértette az ő feleségét. A vizsgálat fogja kideríteni, mi volt a merénylet igazi oka.

— **Rendőrkaplár és ujságíró.** A vidéken még a rendőrkaplárak is bele-beletenyelnek az ujságírók munkájába. Békéscsabán egy tüzeset alkalmával a megjelent lapudósítóra durva szitkokkal támadtak a község rendőrei. Durván el akarták kergetni a tűz színhelyéről, mikor pedig a tudósító tiltakozott a szokatlan eljárás ellen, Laczó András rendőrtisztedes azzal vetett véget a vitának, hogy több rendőrrel az ujságíróra rohant és erőszakkal az utcára vonszoltatta. A hírlapudósító táviratilag panaszt tett a belügyminiszternél.

— **Zátonyra jutott jacht.** Póla jelentés szerint a „Phantasie” nevű jacht, melyen Ripper Gyula altengernagy szemleutrá ment, Zára közelében nagy viharban zátonyra jutott és megsérült. A hirre vonatkozólag a hadügyminisztérium tengerészeti osztályában kijelentik, hogy a „Phantasie” zátonyra jutott ugyan, de csak könnyen érintette a talajt és egy óra mulva már ismét szabad volt és folytathatta az utját. Segítségére nem volt szükség. Ripper ellentengernagy már utban van Póla felé.

— **Végzetes pisztolypárbaj.** Berlin mellett, a Charlottenburgi kastély parkjában ma egy tartalékos tiszt és egy ütegetemi hallgató pisztolypárbajt vívtak. A második golyóváltásnál a golyó a diák fejébe furdott, aki súlyosan megsebesült. A párbajra a tartalékos tisztnek egy hölgyre tett illetlen megjegyzése szolgáltatott okot, mely miatt a tiszt és a diák erősen összeszólkóztak.

— **Földregés Olaszországban.** Milanóból jelentik nekünk: A Romagnából mindenfelől földregést jelentenek. Florensben, Bolognában és Milanóban erősen érezték. Egyes falvakban olyan hevesek voltak a földlökések, hogy a templomok harangjai megszólaltak. Az eddigi hírek szerint emberéletben nem esett kár.

— **Öngyilkosság a szállodában.** Hoffmann Izsó 49 éves horvátországi kereskedő ma este a Baross-téren lévő József főherceg-szállodában a függöny zsinórjára felkötötte magát. Mire észrevették, meghalt.

— **A főispán és az inasa a Hortobágyon.** A Hortobágyon nemesek a nyári délibáb nevezetes. A vadász urak az őszi, tavaszi vadlibahuzásokat felé helyezik minden szép Délibábnak. A várdormadarak vadászátára az országból, sőt a külszörzágokból is öszegyülnek ilyen alkalmakkor a vadászok. Azonban a puska és a vadászjegy még nem elég a Hortobágyra. A Hortobágy Debreczen-városnak lévén a birtoka, még a várostól is külön, lehető drága pénzért, nagy pénzért meg kell váltani az ugynevezett *idényjegyet*. Eppen emiatt az idényjegy miatt támadt most afférja gróf *Sztáray Gábor* ungmegyei főispánnak. A főispánnak ugyan megvolt az idényjegye, hanem abból támadt a hortobágyi bajeset, hogy a pusztázók a főispán sárgahajtokás inasát is rajtacsípték, amikor a libalegödörből a gágogó szárnyasokra puffogtatott. Persze a puskát elkobozták a főispán inasától. Megindult az eljárás. Gróf *Sztáray* hiába kért táviratilag *idényjegyet* az inasának *Domahidy Elemér* főispán kollégájától, a debreczeni főispántól, mert debreczeni szokás szerint *inasnak* jegyet a főispán sem adhat. A Hortobágyra még a régi mondás sem áll: — „vadász, halász éhenkórász“, a Hortobágyon urak, ceakis urak a vadászok.

— **A panamázi paraszt-képviselő botránya.** Krakóból jelentik: Kolovsovoban tegnap a lengyel gyűlést tartották, amelyen *Poduch* parasztképviselő is megjelent. Sok részeg paraszttal jött a gyűlésre s lármájával megzavarta a tanácskozást. Olyan nagy lett emiatt ellene a felháborodás, hogy többen *Poduch* képviselőt arconköpték.

— **Véres családi dráma.** A biharmegyei *Biránd* községben *Szakács Bálint* jómódu gazda az éjjelel agyonlőtte alvó feleségét, *Gulyás Juliskát* és három gyermekét, a 10 éves *Bálintot*, a 6 éves *Rózát* és a 3 éves *Juliskát*, majd azután saját magát lötte halántékán. Az ember, felesége és a 3 éves *Juliska* azonnal meghaltak és a besiető szomszédok csak a 10 éves *Bálint* és a 6 éves *Róza* gyermekben találtak némi életet. A szoba egyik székén egy cédula volt kifüggesztve, amelyen a következő szavak állottak: Inkább megvölök az élettől, hogy sem szeretett feleségemről a bíróság előtt rosszat mondjak. — A két életveszélyesen sérült gyermeket a kórházba szállították, hol mindkettő haloklik. Megállapították, hogy *Szakács* annakidején, mikor felesége különvált tőle, öngyilkos akart lenni, de megakadályozták és sikerült neki feleségét visszatérre bírni. Mikor felesége visszatért, ekkor támadt családirtó szándéka. A vizsgálóbíró a helyszínére utazott.

— **Meggyilkolt földbirtokos.** Nagykikindáról jelentik: *Beodra* torontálmegyei község elöljáróságára távbeszélőn jelentette a nagykikindai rendőrségnek, hogy *Beodrán* 21-én este fél 10 órakor ismeretlen tettes az utcán agyonlőtte *Gilezán Péter* beodrai földbirtokost. A tett elkövetése után kirabolta áldozatát. A nyomozás megindult és azt hiszik, hogy a tettes nyomában vannak.

— **Felolvasás előtt letartóztatták.** Sopronból jelentik: *Klein Ágost* Károlyt, az osztrák Szaharapexpedíció tagját a soproni rendőrség éppen mielőtt a katolikus körben felolvasását meg akarta kezdeni, letartóztatta. *Kleint* a bécsi rendőrség kétrendbeli sikkasztás vádjá miatt köröztette, mialatt Bécsben előadásokat tartott és a lapok hasábjait közölték személyéről. *Klein* tagja volt az expedíciónak, mely *dr. Ardlhauer* és *Krafft* hadnagy vezetésével Marokkótól délre Kamerun felé a tibesti szulánatus felkutatására indult. Tudvalevőleg *Vogel kapitány* és a dán *Overreg*, valamint az angol *Richardson* is megkísérlett, de mindannyiukat meggyilkolták vagy nyomuk veszett. Ezek felkutatására tervezett *Klein* expedíciót, amelyet a külügyminiszter és a közoktatásügyi miniszter segélyezett volna. *Klein* kiadatása iránt megindultak a tárgyalások és a napokban átadják az osztrák hatóságoknak.

— **Látványosság a Belvárosban.** A Városház-utca 16. szám alatt valóságos látványosságba megy *Rosenberg Mór* e kiváló régi cég újonnan megnyitott fényes üzlethelyisége, mely igazán páratlanul áll a szakmájában. Művirág, koszoru- és díszollgyártással egybekötött e nagykereskedés eddig is kedvelt bevásárlási helye volt a nagyközönségnek, ezután a fényes és gyönyörű kirakatok még nagyobb közönséget fognak ide vonzani.

— **Letartóztatott mérénylek.** A rendőrség letartóztatta *Lincsky Gyula* huszonkét éves és *Szolga János* huszonnyolc éves napszamosokat, akik egy időtá leányt kávéháza csaltak, ott leittatták, azután egy épülőfélben lévő házban erkölestelen mérényletet követtek el ellene.

— **A trieszti hajós-sztrájk.** A trieszti hajós-sztrájk változatlanul tart, sőt a trieszti sztrájkoló tengerészek kiküldöttéi tengap Fiumében is jártak, hogy az ottani hajóstársaságok legénységét a sztrájkhoz való csatlakozásra bírják. A megbízottak megjelentek az *Adria* hajóstársaság „*Báthory*“ gőzösén is, hogy a matrózokat szolidaritásra bíráják, erőlködésük azonban eredménytelen maradt, mire a hajóról fenyegetőzve távoztak. Hír szerint a fumei munkásegyletben is jártak a kiküldöttek.

A tengerészek sztrájkja gyengítetlenül folyik. Maj délutáni ülésükön a sztrájk folytatását határozták el. Sokan résztvettek egy vörös lobogó alatt rendezett tüntető felvonuláson. Ma eddig erősen megcsappant legénységgel három gőzös indult el.

— **Az őrszem tragédiája.** *Jazimovicz András* utáskatonának, akit szombaton éjszaka az obudai utásgyakorlóterem egyik bajtársa keresztül lött, még mindig rendkívül súlyos az állapota. A XVII. helyőrségi kórház orvosai nem igen biznak felépülésében, mert a *Mannlicher* golyója borzasztó rombolást vitt végbe belső szerveiben. *Dr. Szöllösy Gábor* főhadnagy-hadbíró ma újból kihallgatta *Rudolph Pál* őrmestert és *Fiel Pál* közlegényt. Ma hallgatta ki a hadbíró *Horváth* utáskaplárt is, aki az emlékezetes éjszakán a vízi gyakorlóter őrségének parancsnoka volt. A vizsgálatot folytatják.

— **Botrány a cionista előadásán.** *Takáros* botrány tört ki Bécsben tegnap egy előadás körül, amelyet *Russel* amerikai páter hirdetett a cionizmusról a *Continental*-szállóban. A hotel terme meg is telt hallgatókkal, de *Russel* helyett egy bécsi pap lépett a pódiumra, s ő tartott előadást, amelynek az volt a csattanója, hogy a zsidók térjenek ki. Ez ugy felzavarta a hallgatóságot, hogy az előadás végén bottal, esernyővel az előadóra rontottak és félholtra páholták, majd kiteremtették az utcára. A rendőrségnek kellett közbelépni, amely három embert letartóztatott.

— **Félt a vakságtól.** A *Czuczor-utca* 3. sz. alatti lakásán ma délbén *Bauer Vilmos*, 35 éves ezüstműves revolverrel föbe lötte magát és mire a mentők megérkeztek, meghalt. Az ezüstművesnek valami szembaja volt, amely azzal fenyegette, hogy elveszti szemvilágát s nehogy koldulni legyen kénytelen, megvált az életétől.

— **Letartóztatott vallássértő.** A rendőrség ma délelőtt letartóztatta *Lázár Miksa* harminczhárom éves szabósegédet, akit az esztergomi törvényeszkől vallás elleni vétség miatt körözött. *Lázár* Esztergomban kigunyolt egy imádkozó zsidóembert, majd szidta a zsidóvallást és Mózeszt. Ezért négy napos faházra ítélték. A büntetés elől azonban megszökött, Budapestre utazott. Itt ma kinyomozták és letartóztatták.

— **Negyven korona egy emberéletért.** *Vitális Imréné*, a sárréti hirheht emlékü haramiának volt az áldozata *Szirb Péter* marhahajcsár, akit *Vitális Hájó* község határában tavaly nyáron lött agyon. A szerencsétlen *Szirb Péter* vagyont ugyan nem hagyott hátra, hat lánygyermek maradt az özvegyének. A hetedik kis lánykájá most született meg s ebből az alkalomból *Szirb Péterné*, *Vitális* áldozatának nyomorgó özvegye segélyt kért a miniszterelnökségtől. Meg is kapták a segélyt. A miniszterelnök 40, azaz negyven koronát utalványozott ki *Vitális* áldozatainak.

— **A bajor sör-pör.** Megirtuk, hogy a „sok hab, kevés sör“ miatt a sörivő bajorok bíróság elé állították *Erwiget*, a *Lövenbräu* dugszagd tulajdonosát. Már az elsőbírósg elmarasztalta *Erwiget* és társait. Az ügy a második foku bíróság elé került, ahol is *Erwig* azt igyekezett bizonyítani, miszerint ő nem hibás abban, hogy a csapárosok kevés sört töltöttek a korsóba. Ha hazája panasz érkezett, ő mindig utasította a csapárosokat a helyes kimérésre. A panaszosok azonban bebizonyították, hogy a vendéglős külön jutalmat adott azoknak a csapárosoknak, akik ügyesen tudták megtölteni a korsót. A bíróság *Erwiget* hat heti fogházra és háromezer márká pénzbüntetésre ítélte. Münchenben nagy szenzációt keltett ez az ítélet és általános az öröm, hogy végre megkezdtek a sok habméro vendéglősök szigorú elítélését.

— **Tüzek.** Az éjszaka *Klein Jenő*nek az upesti városházán levő szabóüzlete kigyuladt és leégett. A tüzet az upesti tűzoltók oltották el. A kár kétezer korona. — *Beck* Vilmos kereskedő *Vicsgrádi-utca* 19. számú lakásán tűz támadt és több butoradarab elégett. A tüzet az V. kerületi tűzoltók oltották el.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Ma délelőtt *Szirmay Zoltán* tizenkilenc éves lakatossegéd *Hársfa-utca* 2. sz. házban levő kávémerésben lügköldötöt ivott. A Rökus-kórházba vitték.

— **Halálozás.** Özvegy hahódi *Rétay Jánosné Riha Terézia* életének 80-ik évében elhunyt Budapesten. *Krausz* Ödön ismert fővárosi polgár, e hó 21-én hosszas szenvedés után elhunyt 76 éves korában. Az elhunytban, aki széles körökben általános tiszteltetésben állt, *Rotter Lajos*, a Koronatakarékpénztár igazgatója, apósát gyászolja. Temetése holnap, csütörtökön délután három órakor lesz a rákoskereszturi új izraelita temető halottasházából.

Irsai Irsay Pál es. és kir. huszár főhadnagy és föld-birtokos rövid szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 24-én délután fél 4 órakor lesz *Irsán* (Pestmegye.)

Ferenci Károly gyergyószentmiklósi plébános főesperes, életének 66-ik évében *Kolozsváron* meghalt. Holttestét Gyergyószentmiklóra szállították és ott temették el őriási részvét mellett. A megboldogult a gyergyói kerületi függetlenségi pártnak tiszteletbeli elnöke és rendíthetlen híve volt és általános nagy emberszeretete. a közügyek iránt tanusított meleg érdeklődése miatt az egész székelység körében általános tiszteletben részesült.

Medgyassay Máté Ilona, okleveles tanárno 21 éves korában, *Kézdivásárhelyen* meghalt.

Ozv. dr. Thodorovits Lajosné, Schwartz Klementin életének 75-ik évében elhunyt Szekszárdon.

Varga János győri apátkanonok, egyházi író 60 éves korában elhunyt. Az elhunyt több egyházi folyóirat szerkesztője volt. Temetése csütörtökön délután lesz Győrött.

— **x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.**

— **x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **x Fodor-féle vívőterem a Koronaherczég-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

— **x Mi a Novicum? Székelyhavas gyomor-keserű háziszor.** Melynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányoznia. Ez az ideális új háziszor rögtön enyhíti a gyomorbajt, gyomorgörösöt, gyomorgésgét, gyomormélgésgét, hányingert, étvágytalanságot és minden egyéb, gyomortól származó bántalmakat. Ara nagy üveg 2 korona, középnyag 1 korona 20 fillér, kis üveg 60 fillér, 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget utánvért mellett bérmentve szállít a készítő, *Kárpáti József* Arkossepszentgyörgy 11. szám vagy a központi főraktár, *Balla Sándor* „*Hunnia*“ gyógyszerháza Budapest, Erzsébet-körút 56. szám.

— **x Használt írógépeket, elsőrendűeket 30—75 százalék engedménnyel, jótállással, részletfizetésre is szállít az Ujlaki-írógéptelep, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. Telefon: 122—60.**

— **x A Royal-Orfeum új operettje, a Laszky Béla „Két grófnő“** je elsőrangú kassa-darabnak bizonyult. Igaz ugyanis, hogy a műsor minden száma sláger, de érezhető, hogy a közönség tulnyomó része a gyönyörű zenéjü és kitünően játszott operett kedvéért jön és abban találja legfőbb gyönyörűségét. *Kornai Berta* temperamentuma és tánczai, *Scalontai Ferike* gyönyörű éneke, *Sarkadi* megkapó „*Jüdele schluff*“ nótája, *Vámos, Bársöny* és *Máthé* kitünő együttese rengeteg sok tapost kap és hosszu életet biztosít az operettnek. A mulatságos műsor legfőbb kaczagását az *Utánam!* című, végtelenül komikus paródia kelti. Nagy sikere van a *Renk* bűvészmutatványainak, *Wolkowsky Balalajka* zenekarának és *Rudolf Meinhardt* német kupléinak.

A kierőszakolt szerelem.

— **Bozváry Magda merénylete.** —

— *Saját tudósítónktól.* —

Budapest, márczius 22.

Lapunk ma reggeli számában részletesen megírtuk dr. Vaisz György segédorvos-helyettes esetét, akit Bozváry Magda revolverével súlyosan megsebesített.

Dr. Vaisz György a háromnegyed év előtt elhunyt kiváló kriminalistának dr. Vaisz Sándornak a fia. Bozváry Magdát több mint négyéves ismeretség szálai fűzték a fiatalemberhez. Még orvostanuló korában megismerkedett a Francia-kórházban Bozváry Magdával. Vaisznak megtetszett a leány s hogy kiragadja a fertőből, szobát bérelt neki és támogatta. Alig volt fél éves az ismeretségük, Vaisz igen terhesnek találta a viszonyt s már akkor szabadulni kívánt tőle. Őszintén megvallotta a dolgot az apjának. Dr. Vaisz Sándor azt tanácsolta a fiának, hogy esendően, minden lárma nélkül szakítson a leánnyal. Kerüljön minden botrányt.

A fiatalember azonban megrettent a leány fenyegetéseitől s nem mert szakítani. Atyjának a tanácsát, hogy békességben végezze el a dolgot Bozváry Magdával, nem követte s így a kényszerült viszony tovább tartott. Azután dr. Vaisz Sándor beteg lett s a fia nem akarván esetleges izgalomnak kitenni, éveken keresztül huzta a végleges szakítás elintézését.

Dr. Vaisz Sándor halála után dr. Vaisz György kijelentette, hogy szakítani akar. Erre a leány megfenyegette, hogy ha elhagyja, végezni fog vele. Dr. Vaisz a családját féltette a botránytól, nem tudta magát erőlyes lépésre elhatározni. Azt azonban feldult idegi lecsillapítása végett megette, hogy több hétre elutazott Budapestről. Bozváry Magda akkorigiban egy Bodorovicsné nevű női kalapkereskedőnél lakott a Király-utca 23. számú ház III. emeletén. Dolgot is adott a VI. kerületi rendőrkapitányságnak. Mert előbb, amikor megtudta, hogy dr. Vaisz György elutazott, le akart ugrani az emeletről. De megakadályozták benne. Aztán sokat veszekedtek a lakásadóijével, aki állítólag a Bozváry ruháját is viselte szabad óráiban. Ezen aztán összekaptak, a leány felmondott. A felmondást nem fogadták el, az ügy a rendőrségre került s végre Bozváry Magda elköltözött.

Amikor júliusban dr. Vaisz visszajött üdüléséből, a leány többször nekitámadt, úgy hogy Vaisz kénytelen volt magádetektív őrizetére bízni testi épségét. A család tagjai és dr. Wolf, a Vaisz-iroda vezetője azt tanácsolták neki, hogy menjen a rendőrségre és tegyen feljelentést a leány ellen életveszélyes fenyegetés címén.

Akkor dr. Vaisz György elővette a leányt és okosan beszélt vele. Bozváry Magda belenyugodott s megállapodtak abban, hogy el fognak válni, előbb azonban, bucsuképpen, egy külföldi körutazást fognak tenni, azután vagy egy trafikot vesz neki, vagy nagyobb összegű végkielégítést ad. Bejárták Franciaországot, Spanyolországot és hazajöttek. Azután dr. Vaisz-nak be kellett vonulnia a katonasághoz, hogy a XVI. számú helyőrségi kórházban szolgálja önkéntességének második félévét. Amikor azonban a fiatal ember hozzá akart fogni a szakítással váró anyagi dolgok lebonyolításához, Bozváry Magda azzal fenyegette meg, hogy botrányt csinál és a katonaságnál lehetetlenné fogja tenni. Erre dr. Vaisz kénytelen-kelletlen folytatta vele a viszonyt s az Aréna-ut 126. számú házban lakott vele együtt. A szakítást a katonai szolgálat elmúlása utáni időre halasztották.

Mostanában kellett volna dr. Vaisz György segédorvos helyettesnek szabadulnia a katonaságtól. Az utóbbi napokban már került az érintkezést a leánnyal. A családja pedig megizentette neki, hogy Vaisz el fog utazni, de gondoskodni kíván a jövőjéről. Végkielégítést fog kapni vagy pedig egy trafikot. Az izenetet Fischer Mór magádetektív vitte meg a leánynak, aki különben megtudta, hogy a leány revolvert vásárolt s figyelmeztette is erre dr. Vaisz Györgyöt.

Tegnap délelőtt dr. Vaisz sápadtan rottott be a Csengery-utca 69. szám alatt lévő Vaisz-irodába. Panaszkodott Zala dr.-nak és Wolf dr.-nak, hogy Bozváry Magda megleszte. Kévetelte, hogy menjen baba a közös lakásukba és nagy botrányt csinál a Csengery-utczán. Erre behívták a leányt az iroda melletti kis szobába s megkérdezték tőle: mit akar?

— Azt akarom, hogy Gyuri jöjjön haza, mert beszélni akarok vele! — mondta izgatottan a leány.
— Mondja meg mit akar, pénz-e vagy trafikot? — szólt hozzá dr. Wolf. — Hiszen önnek dr. Vaisz nem ígért házasságot.

A leány tanuk előtt beismerde, hogy a barátja nem ígért neki házasságot. Azonban izgatottan viselkedett és a zsebében kotorázott. Dr. Wolf odarohant és megkapta a kezét.

— Mit akar? Mit keres ott? — kiáltott rá.

A leány előkte magától és méltatlankodva mondta:

— Semmit sem keresek. Kikérem magamnak, hogy fogdosson, én tisztességes nő vagyok. Nem akarok mást, mint még egyszer találkozni Gyurival.

Wolf még egyszer ajánlotta a leánynak, hogy végezzék el az ügyet békésen, különben felhívja a rendőrség figyelmét reá, mint veszélyes nőre és hazatoloncoltatja Zólyomba. Döntse el: pénz-kelle, vagy trafik.

— Trafikot akarok, de ezt a dolgot meg kell beszélnem Gyurival. Jöjjön tehát ki 1/3 órára a lakásunkra — ezzel a leány eltávozott.

Dr. Vaisz György ki akart menni a közös lakásra az Aréna-utca, hogy ott lévő ruháit összecsomagolja. De hozzátartozói nem engedték. Délután 3 órakor izgatott hangon telefonált a leány Vaisz György doktorhoz. Figyelmeztették, hogy maradjon békében, különben erőszakkal lépnek fel ellene.

— Én is tudok erőszakoskodni! — kiáltott a telefonba a leány és lecsapta a kagylót.

Dr. Vaisz mégis ki akart menni a leányhoz, hogy véglegesen befejezze az ügyet és elhozassa a ruháit. Előbb dr. Zalat, majd dr. Wolfot hívta magával. Egyik se vállalta a kíséretet. Iparkodtak lebeszélni a találkozásról, de dr. Vaisz ragaszkodott hozzá. Ekkor megkérték, hogy magádetektívvel menjen oda s az ne tágitson egy lépést se mellőle.

A fiatalember felkereste Wohl Jenő magádetektívvel s vele ment a leányhoz. Iparkodtak rábeszélni a leányt a békés elválásra. Bozváry Magda megnyugodott.

— Trafik kell! — mondta. Csakhogy én kiskorú vagyok. Menjünk át a nővéremhez, Schürger-néhez Budára. Ott megbeszéljük, hogy a nővérem vagy az anyám nevére irassuk-e a trafikjogot. Kísérjen át hozzám.

Vaisz ráállott és kocsin áthajtottak a Márvány-utca 23. számú ház elé. Mikor felértek a lépcsőn, a leány azt mondta a detektívnek, hogy ő ne jöjjön be. Wohl be akart menni, de Vaisz kérte, hogy várja meg kint s ha néhány perc múlva nem térne vissza, jöjjön utána. Bozváry Magda és dr. Vaisz bementek a kis utcai szobába. Alig váltottak néhány szót, Bozváry revolvert ragadott és a fiatalemberre süttötte. Dr. Vaisz beverte botjával az ablakot és kirohant a menekülő leány után. Bozváry Magda az átjáró ház másik kapuján át szaladt ki. Utközben találkozott a sógorával, Schürger mérnökkel. Lihegve mondta el neki, mi történt. A sógora mondta neki, hogy jelentkezék a rendőrségen. Bozváry Magda előbb értesítette a mentőket, aztán a főkapitányságra ment, ahol letartóztatták.

Bozváry az éjszakát a rendőrség cellájában nagyon nyugtalanul töltötte. Állandóan sirt és anyira izgatott volt, hogy beszámíthatóságában kételkedni lehetett. Reggelre azonban megnyugodott és a reggeli általános kihallgatáson alig hallható, de nyugodt hangon válaszolt a rabok felett szemlélt tartó kapitány kérdéseire. Azt mondta, az izgalomtól súlyosan megbetegedett, úgy, hogy kímest elhagyta. Tettét nem sajnálja.

Nem mondták meg neki, hogy dr. Vaisz állapota a XVII. számú helyőrségi kórház jelentése szerint egészen könnyű természetű, sérülése hamar fog gyógyulni. A leányt ma délben átküldték az ügyészséghez. Bozváry Magda nővére, Schürger János városi mérnök felesége, Márvány-utca 23. szám alatti lakásán, ott, ahol a merénylet történt, az izgalomtól súlyosan megbetegedett úgy, hogy kihallgatni sem lehetett.

Dr. Vaiszt ma Herczel tanár két ízben is meglátogatta. Konstatálta, hogy néhány napon belül Vaisz elhagyhatja a kórházat. A golyót sikerülni fog nagyobb operáció mellőzésével kivenni.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© A csempész aviatikus szerencsétlensége. Genfből jelentik nekünk: Antonio Smeroglio clasz aviatikus a Mont Cenis átrepülésekor szerencsétlenül járt. A repülőgépmotora elromlott és Smeroglio jelentékeny magasságból a földre zuhant. Mind a két lábát eltörte s mivel a közelben nem volt segítség, egész éjjel a havon feküdt, törött lábai lefagytak. A turini kórházban, ahová szállították, türelmesen bevallotta, hogy csempészés céljából akarta megtenni a nyaktörő utat.

Forman
nátha ellen
Hatása meglepő! — Szelencze ára 40 fillér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Színészegyesület közgyűlése.

Az Országos Színészegyesület ma folytatta az évi közgyűlését dr. Janovits Jenő elnöklésével. A délelőtti tanácskozáson az elnök üdvözölte Könyves Tóth Mihály, debreczeni városi tanácsost s kérte, hasson oda, hogy Debreczenben a színházi jegypótfillérek intézményét behozzák. Könyves Tóth Mihály azonnal felelt a kérésre és megnyugtatta a közgyűlés tagjait, hogy ebben a dologban semmi mulasztás nem történt. A színházi helyi árakat a múlt évben 25 százalékkal emelték és a város tanácsa nem tartotta célirányosnak a múlt évi emelés után most ismét újabb megterheléssel fordulni a közönséghez. Ez azonban csak erre az egy esztendőre szól és igéri, hogy a jövő esztendőben teljes erőből fogja ez intézmény megvalósítását szorgalmazni. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után Szabados László terjesztette elő a kérvényi és főlebbezési bizottság jelentését. A jelentés során ismertette Balla Kálmán pozsonyi színházgáztó kérvényét, amelyben azt kéri, hogy az egyesület nyugdíjintézetére javára rendezendő jutalomjáték megtartása alól őt mentse fel és indítványt nyujt be az alapszabályoknak ilyen irányban való megváltoztatására. A kérelmet azzal indokolja, hogy a színházai a jegypótfillérekkel már elég támogatást nyujtanak a nyugdíjintézetnek. A bizottság a kérelmet elutasítását javasolja, azért mert az alapszabályokba ütközik, az indítványt viszont nem tárgyalhatták, mert nem érkezett be a közgyűlés előtt harmacz nappal. Nagycsb vitát provokált Vámosné Bíró Veron kérvénye, amelyben kéri az egyesületbe való visszavételét. Vámosné ugyanis az egyesület közgyűlése múlt évben örökre kizárta tagjai sorából. A bizottság a kérelmet elutasítását javasolta. Többek hozzászólása után dr. Faludi Jenő, az egyesület ügyésze azt az indítványt tette, határozza el a közgyűlés, hogy az alapszabályok értelmében Vámosné vissza nem veszi, de módot ad neki, hogy új bizonyítékokkal a tanácsost fordulva, felvételét kérhesse. A közgyűlés szavazattöbbséggel dr. Faludi Jenő indítványát fogadta el. Néhány apróbb jelentőségű ügy letárgyalása után a közgyűlés folytatását délutánra halasztották.

A délutáni tárgyaláson a jelentést tevő bizottság előterjesztései kerültek sorra. Faragó Ödön a bizottság előadója hosszabb jelentést terjesztett be a tanács múlt évi működéséről. Herzfeld Dezső tanácsos terjesztette elő az igazgatótanács jelentését a múlt évről. A jelentés ismerteti az ügyforgalmat és a múlt évi taglétszámot. Ezután a javaslattevő bizottság jelentése következett. Faragó Ödön, a bizottság előadója előterjesztette az igazgatótanács indítványait. Az igazgatótanács indítványozta, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a betegsegélyező- és temetkezési alap ideiglenes szabályzata még egy évig érvényben maradjon. Ugyancsak az igazgatótanács indítványozta, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a befolyó jegypótdíjak a nyugdíjintézetet illetik. Tury Elemér javasolta, hogy a közgyűlés utasítsa az igazgatótanácsot, hogy egy irodalmi színvonalon álló szakkapit adjon ki a mostani helyett. A tanács és a bizottság a javaslatához hozzájárult azzal a feltétellel, hogy a szükséges költségek igénybe vételére felhatalmazást nyer. A közgyűlés Tapoleczay Dezső és Halász Ede hozzászólása után a javaslatot elvetette.

Kassay Károly indítványa, amely szerint a nők 25 évi működés után nyugdíjba mehetnek vagy köteles az ügynökség elszereződöttüket biztosítani, nagy vitát provokált. Faragó Ödön a javaslattevő bizottság nevében azt indítványozta, hogy utasítsák a tanács arra, hogy minél előbb dolgozzon ki ez irányban javaslatot. Tapoleczay Dezső indítványa a közgyűlés az indítványt elveti. Hosszu vita után, amelyben Krecsányi Kálmán, Márkus Sándor, Fodor Oszkár és mások vettek részt, Ditrői Mór terjesztett elő közvetítő indítványt, amely szerint ha a társulat két óránál hosszabb utat tesz és a megérkezéstől az esti előadás kezdetéig öt óránál hosszabb idő nincs, előadást nem tarthat. A javaslatot a közgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag tudomásul vette.

A tárgyalást ezután holnap délelőtt folytatólag halasztották.

(*) **Incidens az Operában.** A lapok egy része megemlékezett arról az incidensről, amely Szemere Árpád, az Opera művésze és Mészáros Imre, az Opera igazgatója között történt. Ebben a dologban ma a következő kommuniké jelent meg:

A mai lapok egy része megemlékezett arról az incidensről, mely Szemere Árpád, a magy. kir. Operaház tagja és annak igazgatója közt történt és az esethez olyan kommentárt fűz, mintha az igazgató úgy intézkedett volna, hogy Szemere Árpád a magy. kir. Operaház színpadán többé fel nem léphet. Ezzel szemben az Operaház igazgatója azt közli, hogy az igazgató szavainak *ilyetén értelmezése tévedésen alapszik és e tisztán házi incidens kölcsönös kimagyarázása után Szemere Árpád sajnálkozásának kifejezésével néhány óra alatt elintéztést nyert.*

Örömmel vesszük tudomásul, hogy ez a dolog, amelyről két nap óta művészi körökben sokat beszéltek, gyors és tapintatos elintéztést nyert. Szemere Árpád kiváló művésze a m. kir. Operának, aki mesésen szép hangjával, nagy intelligenciájával és igazán lelkes ambícióval nagy sikereket ért el, — úgy látszik félreértette Mészáros Imre intencióit és olyan megjegyzést tett, amelyet később maga is teljes lojalitással és lovagiassággal intézett el. Viszont Mészáros Imre nagy okosságától és a színház ügyeinek valósággal diplomatikus vezetési képességétől sem lehetett feltételezni, hogy Szemere Árpádtól megválni kívánna. Abban a pillanatban, amikor értesült arról, hogy Szemere Árpád csak akaratlanul heveskedett, nagy szeretetreméltósággal és nobilis előzékenységgel fogadta a művész sajnálkozásának kifejezését, annál is inkább, mert éppen Mészáros Imre az, aki teljes erővel azon van, hogy Szemere Árpád hangjának és talentumának megfelelően fejlessze tudását és szerepkörét az Operaházban a magyar művészet javára és felvirágozására.

(*) **Zeneiskolai hangverseny.** A Royal-szálló hangversenyteremben ma este tartotta meg második nyilvános hangversenyét Fodor Ernő zeneiskolája igen élénk érdeklődés mellett. Egyáltalán nem meglepő ez az érdeklődés, mert ma már köztudomású, hogy a Fodor-iskola hangversenyét néző tekintetben első helyen állanak. Ezt igazolta a növendékek ma esti bemutatkozása is. Mindegyikük játékán megfigyelhető az intézetben honos modern zenepedagógia hatása, mely érvényre juttatja az egyéniséget és széles teret enged a fejlődésre. A növendékek legtöbbször rohamos fejlődést árukt el, egyik-másik pedig már teljesen fejlett karakterisztikus játékkal keltett figyelmet. Ezek között kell említenünk első sorban *Kotányi Erzsébetet*, ki stílusos, szépen átgondolt játékkal s erős technikai készségével teljesen kiérdemelte a közönség zajos tetszésnyilvánítását. *Kulka Etel*, *Kolozsváry Erzsébet* — mindketten *Halászné S. Olga* tanítványai — és *Vogl Erzsébet* szintén úgy mutatkoztak be mint erős egyéniségek, kikről a további fejlődés folyamán még sokat remélhetünk. Meg kell még említenünk *Rothmann Istvánt* is, ki temperamentumos, határozott játékkal vonta magára a figyelmet. A sikerből természetesen az est többi szereplőjének is bőven kijutott.

(*) **Az Operaházban holnap, csütörtökön** Tristan és Isolda kerül színpadra, melyben Tristan—Anthes, Isolda—Vasquezne, Brangene—R. Berts, Kurwenal—Várady S., Marke király—Venczell, a többi szereplő Pichler, Ney B., Kertész Ö. és Déri lesz. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszeghy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 56. szám, kezdete fél hétkor.) — Pénteken negyedszer adják A Bolond-ot, Rákosi és Szabados nagy sikerű eredeti magyar daljátékát, ezúttal is Takáts, Sándor Erzsi, Környey, Ambrusné, Váradi Margit, Hegedüs, Mihályi, Kertész Ö., Venczell és Ney B. közreműködésével. (Évi bérlet 57. szám, kezdete 7 órakor.)

(*) **Shakespeare-tragédia a cirkusban.** Berlinből jelentik: *Bonn* Ferdinánd a Shakespeare- királytragédiák egész sorozatát dolgozza át cirkuszi előadás számára s most Busch-sal tárgyal, hogy az ő cirkuszában legyenek az érdekes színházi előadások. Busch hajlandó vállalkozni.

(*) **A bécsi dalosegylet Budapesten.** Bécsből jelentik nekünk: A bécsi férfidalosegylet április 1-én délután utazik Budapestre s este tartja jótékonycélu hangversenyét, amely után lakoma lesz. Másnap, vasárnap délelben Budapest fővárosa rendez lakomát a bécsi vendégek tiszteletére, akik délután visszatérnek Bécsbe.

(*) **Főpróba a Nemzeti Színházban.** Holnap, csütörtökön délelött fél tizenegy órakor mutatja be a Nemzeti Színház a sajtó meghívott képviselőinek Szilágyi Géza és Lenkei Henrik háromfelvonásos vígjátékát, a „Májusi fagy“-ot, amely iránt a közönség minden rétegében, ugyszintén az írói és művészvilágban rendkívüli érdeklődés nyilvánul. Az újdonság bemutató előadása pénteken lesz, másodsor szombaton, harmadszor pedig vasárnap este adják.

(*) **A Magyar Színház újdonsága.** A Magyar Színház a jövő hét végén eredeti magyar darabbal fogja műsorát gazdagítani. Színrehozza egy fiatal magyar írónak, *Bartha Lajosnak* első színpadi művét, a „Parasztok“-at. Az érdekes milieuban játszódó darabra nagy gonddal készül a színház és csaknem az egész személyzetet foglalkoztatja a hálás szerepekben.

(*) **„Ifjúsági zeneosokor.“** Siposs Antalnak „Ifjúsági zeneosokor“ című hat változatot szerzeménye most jelent meg. Nagy hézagot pótló munka ez zeneirodalmunkban, mert eddig a külföldre voltunk szorulva, hogy ezen a fokon az ifju nemzedéknek tápot nyújthassunk. Valahányszor Siposs mester haza kerül révífülöpi tuzskulánumból, utitáskájában tuzatszámra hozza nekünk nyári impresszióinak költői megnyilatkozásait, hol hálás előadási darabok alakjában, hol pedig zeneintézetainknek értékes tananyagul szolgáló paedagógiai munkák formájában. Az „Ifjúsági zeneosokor“-ban összegyűjtött zongoradarabok címe: „Kirándulás“, „Tánc“, „Nefejeles“, „Czigányélet“, „A forrás“, „Madárdal.“ A daraboknak, amelyek nemcsak dallamosságuk és a címnek megfelelő hangulatosságuk révén érdemesek arra, hogy terjeszszék és fölkarolják, hanem pártolásra méltók azért is, mert pompásan kézen fekszik valamennyi és tetszetős megismerésükkel lényegesen fokozzák az ifju nemzedék játékkedvét. A darabokat Rozsnyai Károly adta ki és árusítja egyenként és kötetenként is. Egyes példány 1 korona 20 fillér. Kötet ára 4 korona.

(*) **Hangversenyek.** Backhaus Vilmos zongoraművész vasárnap bucsuzik második hangversenyén a Royal-teremben budapesti tisztelőitől hosszú időre. A páratlan művész műsorának főszárait ezúttal Beethoven Waldsten-szonátája és Schumann nagy ábrándja fogják képezni. Azonkívül Haendel, Debussy, Smetana és Chopin művei szerepelnek azon. Az elkészült jegyekre való tekintettel, kivételesen vasárnapon is nyitva lesz Méry Béla zeneműkereskedése délig. A *Rosé-vonósnégyes* második és utolsó kamarastélye a társaság egyik tagjának gyengélkedése miatt márczius 30-áról véglegesen szombat, április 8-ára lett elhalasztva. A műsor teljességében megmarad.

Nyilttér.

Erovntban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Páratlan gyógyhatásu

tüdőhurut, étvágytalanság és gyomorégés esetén a

Málnási Mária forrás.

! Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társagnak tartsák? Olvassa el a „Társalgás művészet“ rendkívül érdekes könyvet! Megtudhatja ebből, mint viselkedjék, hogy férj, nő, aliatvaló, felebbvaló egyaránt meg bódítsa! **Korrekciót utamutatója** lesz az élet minden helyzetében, balokon, banketteknél, esküvőkön, stb stb. Tartalomjegyzéket ingyen küld **DEÁK**, Budapest, Rákóczi-ut 80.

Alulírottak mély fájdalomtól, megtört szívvel jelentik, hogy

KRAUSZ ÖDÖN ur

a legjobb férj, apa, ipa és nagy-apa, életének 76. boldog házasságának 43-ik évében e hó 21-én, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

A drága halott hült tetemei e hó 23-án, délután 3 órakor fognak az új izr. temetőben (Rákoskeresztúr) az ottani halottas-csarnokból örök nyugalomra tetetni.

Béke hamvaitai

Budapest, 1911. márcz. 22.

Krausz Ödön szül. Rosner Lina mint neje, Roffer Lajosné szül. Krausz Aranka, Waldmann Antalné szül. Krausz Olga mint leányai. Roffer Lajos, Dr. Waldmann Antal mint vök, Roffer Lilly, Lorand Getrud, Waldmann Speranza, Erika, Herbert mint unokák.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Az Országos Közművelődési Tanács Széll Kálmán v. b. t. t. elnöklete** alatt ma délelött 11 órakor tartotta meg hivatalos helyiségének tanács-termében első évi gyűlését.

Az ülést Széll Kálmán elnök nyitotta meg. Bejelentette, hogy a közművelődési egyesületek országos kongresszusát az EMKE. jubiláris őszi közgyűlésével kapcsolatosan készítette el a tanács. Közönnel és elismeréssel emlékezik meg gróf Károlyi Mihályról, aki az országos tanács megalakításának munkájában tevékeny résztvett és dr. Árkay Kálmán ügyvezető alelnökről, aki emberi erőt meghaladó agilitásával nemcsak az analfabéta tanfolyamokat szervezte országszerte, hanem a központi vezetés fáradságos terhére is szinte egyedül viselte. Kötelességének tartja, hogy megemlítsé azokat a fényes eredményeket, amelyeket gróf Apponyi Albertnek amerikai szereplése szerzett a magyarság számára.

Az évi jelentés, a zárszámadások és a jövő évi költségelirányzat elfogadása után az országos tanács a megüresedett igazgatótanácsági helyeket báró Bánffy Miklós orsz. képviselővel, dr. Berzevics Alberttel, a magy. tud. Akadémia és a képviselőház elnökével, Náray Szabó Sándor államtitkárral, dr. Némethy Károly belügyminiszteri államtitkárral és dr. Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkárral töltötte be. A tanács titkárává Széll Kálmán előterjesztésére egyhangulag Szilágyi Sándort választották meg. Gróf Dessewffy Emil, dr. Árkay Kálmán, Oberschall Pál felszólalása után a tanács tudomásul vette, hogy az 1911. év október hónap 22-én Kolozsvárt tartandó országos közművelődési kongresszus első sorban kulturális kérdések megbeszélését tűzte napirendjére, valamint azt is, hogy a kongresszuson a tanács felkérésére dr. Falussy Árpád összehasonlító formában számol be a külföldi és magyarországi nemzetiségi viszonyokról. A záróbeszéd megtartására Rákosi Jenőt kérték fel.

Gróf Károlyi Mihály a tanács nevében köszönte meg Széll Kálmán elnöknek fáradságát nem ismerő buzgóságát, és rámutatott azokra a nagy eredményekre, amelyeket súlyával és az ő közreműködésének állandó biztosításával sikerült elérni, mert a magyar közműveltség megalapozásának Széll Kálmán eszméi adtak irányt és az ő kiváló szellem. Hosszantartó lelkes éljenezés és ünneplés után szólt fel Széll Kálmán elnök és meghatottan köszönte meg az ovációt.

— Igyekeztem és igyekezni fogok ezután is — mondta — az ország ügyeinek szolgálni, ennek szolgálatában állok itt is, önök között, akiknek támogatása nélkül nem tudnék semmit tenni. Azt tartom, hogy Magyarország életérdekét a magyar nemzet legnagyobb céljait szolgálom ezen a helyen és én, aki annyi esztendő óta veszek részt — egyszer mint pénzügyminiszter, még gyermek ügyszólván, egyszer mint miniszterelnök — mindig azt tartottam szem előtt: ennek az államnak magyarnak kell lenni, magyarnak kell maradni. Bennünk nincs ellenszenv, gyűlölség vagy rosszakarat más nemzetiségű honfitársaink iránt, ezünk ágában sincs és ennek az országnak törvényhozási szellemében, kormányzati tevékenységében ellenszenvről, elnyomásról soha sem volt szó. Büszke vagyok rá, hogy ezt a politikát szolgálhattam és szolgálhatom, amíg bírom. Köszönöm az országos tanács elismerését: én teljes lelkesedéssel, egész tehetséggemmel és minden örömmel fogom szolgálni ezt a szent ügyet továbbra is, mert ennél jelentősebb és előbbre való ügyét a magyar államiaságnak nem ismerem.

Az országos közművelődési tanács ülése Széll Kálmán elnök hosszas és lelkes ünneplésével ért véget.

* **Az Akadémia ülése.** A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn, márczius 27-én délután 6 órakor ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. *Négyesy László* levelező-tag: Jelentés az Ormódy-jutalomról. — 2. *Voinovich Géza* levelező-tag: Jelentés a Farkas-Raskó-pályázatról. — 3. *Heinrich Gusztáv* rendes tag: Jelentés a Wodianer-jutalmakról. — 4. *Folyó* ügyek. Ülés után 8 órakor a tagok barátságos vacsorára gyűlnek össze a Continental-szálló különszobájában.

* **Lejáró akadémiai pályázat.** A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Bizottsága az 1911-ik évben 2000 koronát olyan tudományos munkálatok előmozdítására kíván fordítani, amelyek a botanika körébe vágnak. A tervezett vagy kész munkák ez év márczius 31-ig a bizottság előadójához, dr. *Lengyel Béla* egyetemi tanárhoz (Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.) küldendők be.

*** Népművelés.** Bárczy István és Wildner Ödön szerkesztésében (főmunkatárs *Wesely Ödön*) megjelenő Népművelés ötödik száma a következő tartalommal jelent meg: *Ozora* Frigyes: John Dewey; *Karafáth* Mária: Középkoraink s a testi nevelés; *Relle* Pál: Csokonai Vitéz Mihály és a „Karnyóné”; *Somogyi* Mihály: Van 't Hoff; *Veegelsberg* Emma: Levegős iskolák; *Glatz* Károly: Uhde Frigyes; *Molnár* Oszkár: Új törekvések a lélektan tanításában; *Urhegyi* Alajos: Képzemlélet; *Marffy* Ödön: Még egyszer a művészi nevelés kérdéséről. *Jegyzetek és esetek*, továbbá *Könyvek* rovata egészíti ki a tartalmas füzetet.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— **Rózsavölgyi alpolgármester üdvözlése.** —
Budapest, márczius 22.

A főváros törvényhatósági bizottságának mai rendes közgyűlése — eltekintve a napirenden szereplő egy-két megemlékre méltó tárgytól — tulajdonképpen nem volt más, mint *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármesternek igazán meleg, lelkes és bensőségteljes ünneplése. Alkalmat erre az ünneplésre a polgármesternek az az előterjesztése adott, amelyet *Rózsavölgyinek*, akinek a nyugdíj-szalágyzat értelmében e hó végén nyugdíjba kellett volna mennie, a szolgáltatás való további megtartása iránt tett. Talán felesleges is megjegyeznünk, hogy a közgyűlés ugyyszólván egyhangú lelkesedéssel tette magáévá a polgármester előterjesztését.

A közgyűlés *Fülepp* Kálmán főpolgármester délután négy órakor nyitotta meg, s mindenekelőtt elrendelte a titkos szavazást a polgármester előterjesztése felett. Bejelentete azután, hogy dr. *Baránszky* Gyula a villamos vasuti váltóállító fiúk ügyében interpellációt jelentett be, dr. *Földes* Árpád pedig a tűzoltósízek új elnevezésére tett indítványt. Ez utóbbit a közgyűlés tárgyalás és javaslattevéssel elzárta a tanácsnak.

A napirend során a közgyűlés megválasztotta bizalmi férfait az 1911—1912. évekre alakítandó adókiegészítő bizottságokba. — A II. kerület, *Rózsadomb*ra vezető szerpentin-ut kiépítése szükségessé tette tizenkét ingatlanok a kisajátítását. A tanács ebben az ügyben azt javasolta, hogy két ingatlan, amelyre névze a tulajdonosokkal egyezség jött létre, a főváros 45.000 koronáért vegyen meg, a többi tízre pedig indítsák meg a kisajátítási eljárást. A közgyűlés ilyen értelemben határozott. — A szénrakodóknak az angyalföldi vonatató pályaudvarra való áthelyezése szükségessé tette néhány odavezető utnak és utcazónak a rendezését, amelyet a közgyűlés el is határozott. — A tanács annak idején kimondta, hogy a *Kalvin-téren* épült ideiglenes árubódét egy hűlétkamrára vált kávéház további fennállása érdekében mostani helyén meghagyja. Ez ellen a határozat ellen néhány budapesti lakos főlebbezést jelentett be, amelyet azonban a közgyűlés a tanács javaslatára elutasított. — Vita nélkül hozzájárult a közgyűlés a terület-használati pótegyezséghez, amely a villamos városi vasutnak a Népszínház-utczából kiágazó és a *Damjanich-utczáig* terjedő, valamint a Népszínház-utczából kiágazó és a *Simor-utczáig* vezető új vonalaira létrejött. — A napirend többi pontját, csupa kisjelentőségű ügyet, vita nélkül fogadták el s háromnegyed öt órakor dr. *Baránszky* Gyula már elmondhatta interpellációját. Kiadták a polgármesternek. Az elnök erre a szavazás befejezéséig felfüggesztette az ülést.

Háromnegyed hat órakor újból megnyitott az ülés és a főpolgármester bejelentette, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága 185 szóval 8 ellenében *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármesternek a szolgáltatásban való további megtartását mondta ki. Az elnök indítványára *Rudocz* János vezetésével *Hürös* József, dr. *Preyer* Hugó, *Hahóthy* Sándor, dr. *Eulenbergy* Salamon és dr. *Leitner* Adolf bizottsági tagokból álló küldöttség ment *Rózsavölgyi*ért, akik a terembe léptek a közgyűlés tagjai helyekről felemelkedve, perceként tartó tapsokkal és éljenzéssel fogadták.

Fülepp Kálmán főpolgármester rövid beszéddel üdvözölte *Rózsavölgyit* s rámutatott arra, hogy a közgyűlés a mai szavazással bebizonyította, hogy az ő kipróbált munkacseréjét a jövőben sem akarja nélkülözni. Végül azt a kérelmet intézte az alpol-

gármesterhez, hogy állásában a főváros javára még továbbra is maradjon meg.

A beszédet követő hosszantartó taps és éljenzés csillapultával *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester köszönetet mondott a főpolgármesternek az üdvözlésért, a polgármesternek az előterjesztésért, a közgyűlésnek pedig azért a jóakarataért, amelyet a szavazással vele szemben tanúsított. Igéri, hogy ezután is híven fogja szolgálni a főváros érdekeit s még egyszer hálásan köszöni az iránta tanúsított bizalmat.

Rózsavölgyi beszéde után újból megismétlődtek a hosszas és zajos ovációk, amelyek csak akkor értek véget, amikor az elnök a közgyűlést berekesztette.

(**Törvényjavaslat a főváros kölcsönéről** Ismeretes hogy a főváros még 1909. májusában elhatározta, hogy nagy beruházásainak fedezésére 270.000.000 koronás kölcsönt vesz föl. Részben a pénzpiac helyzete, részben pedig a parlamenti helyzet megakadályozták azt, hogy e kölcsön ügye — noha időközben annak terhére a főváros 2 millió font kölcsönt Londonban, 40 millió korona folyószámlakölcsönt pedig Budapesten felvett — törvényhozásilag rendeztessék. Miután azonban a legutóbb felvett 40 millió folyószámlakölcsön május 31-en visszafizetendő, a fővárosnak körméretezett az ügy. *Bárczy* István polgármester sürgetése ma végre *Lukács* László pénzügyminiszter a következő törvényjavaslatot terjesztette a Ház elé:

Törvényjavaslat a Budapest székesfőváros által kétszázhetven millió korona erejéig felveendő kölcsönről. 1. §. Az a kölcsön, amelyet Budapesten székesfőváros a területén létesítendő közhasznú beruházások költségeinek fedezésére, kormányhatósági jóváhagyás mellett, kötvények kibocsátása útján legfeljebb kétszázhetven millió korona erejéig felvesz, mind a tőkére, mind járulékaire nézve adó-, bérlet-, és illetékmentesnek nyilvánítatik. A kölcsön fejében kibocsátandó kötvények, amennyiben azok a budapesti tőzsdén állandóan jegyezhetők, övadéki kötvényeknek és arra alkalmasnak nyilvánítatnak, hogy azokba a községek, testületek, alapítványok, nyilvános felügyelet alatt álló intézetek, továbbá gyámoltak és gondnokoltak (1885:VI. törvényzikk 13. §-a) pénzei, ugyszintén a hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsözőleg elhelyeztetésének és végre, hogy szolgálati és üzleti biztosítékokra fordíthatassanak akkor, amikor a biztosítékok az azok tekintetében fennálló szabályok szerint nem készpénzben teendők le. A jelen szakasz előző bekezdésében foglalt rendelkezések hatálya kiterjed a Budapest székesfőváros által az említett kölcsön első részletként két millió font sterling névértékű, 4 százalékos kamatra szóló és 50 év alatt visszafizetendő kötvények kibocsátása útján már felvett kölcsönre is. 2. §. E törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter s a belügyminiszter bizatnak meg.

A megokolás elmondja a kölcsön célját. A törvényhatósági bizottság a legközelebbi 10—15 évi közérdekű beruházások fedezésére 270.000.000 koronás kölcsönt akar felvenni. Kimondta a közgyűlés, hogy úgy az egész 270 millió kölcsönre, mint a legközelebb eső két-három évben végrehajtandó beruházásokra és szükségletekre nézve előterjesztett tanácsai munkaprogrammja alapján tájékoztató jellegű s hogy a kölcsönt mindenkor a fölmerülő szükséghez képest, a tervbe vett munkák esetről-esetre történő mérlegelése, továbbá a törvényhatósági bizottság hozzájárulása, s természetesen az arra vonatkozó határozatok kormányhatósági jóváhagyása mellett lehet csak felhasználni. A székesfőváros munkaprogrammjaiban a legjelentékenyebb tételket a bérházak, kislakások, katonai laktanyák, központi városi házak, templomok építése, kórházak s gyógyítótúrdók, közoktatási célú épületek emelése, a csatorna és vízvezeték hálózat kibővítése, végül közjótékonyági, közlekedési és közlekedési intézmények létesítése alkotják. Mindannyian olyan beruházások, amelyek a székesfőváros nagyarányú fejlődése által teremtett szükségletet vannak hivatva kielégíteni és közérdekűségük folytán méltán igényelhetik a törvényhozás támogatását.

Ennélfogva azok a kedvezmények, amelyeket a székesfőváros közönsége a beruházási programjának megvalósíthatása céljából legfeljebb 70 millió korona erejéig fölveendő kölcsön számára kér, megadhatók és pedig annál is inkább, mert a törvényhozás ugyanezeket a kedvezményeket a főváros hasonló célú korábbi kölcsönöire vonatkozóan is megadta. Az új adótörvényben megállapított jövedelmi

adót azonban, ha az adótörvény életbe lép, a városi kölcsönkötvény kamata után is meg kell fizetni.

A kölcsönt egyébként minden valószínűség szerint a nagyobb budapesti intézetek szindikátusa fogja nyújtani.

(**Az Angyalföld és Kelenföld csatornázása.** A mérnöki hivatal elkészítette az *Angyalföld* és a *Kelenföld* általános csatornázási terveit. A terv felüli az egész vidék általános csatornázását és végrehajtása körülbelül 200.000 korona befektetést igényelne. A tervek felülvizsgálatára legutóbbi egyes bizottság ült össze, amely a főváros, a közmunkák tanácsa és a földmiveltésügyi minisztérium kiküldöttöiből alakult *Piperkovics* Bátor táncos elnöklésével. Ez a bizottság a tervekhez nem járult hozzá, mert a tervek egyrésze az angyalföldi hálózatot a dunaparti fögyűjtő-csatornába akarta csatolni, de nem nyújtott kellő tájékoztatást aziránt, vajjon a fögyűjtő képes lesz befogadni a többi hálózat vizét. A Kelenföldet illetőleg pedig a bizottság előbb ismerni óhajtott az egész budai oldal általános csatornázási tervét, abból a célból, hogy abba a Kelenföld csatornahálózatát teljesen bele lehessen illeszteni. A tervek tehát a bizottság ezeknek az adatoknak készítése és a tervek így értelemben való átdolgozása céljából visszaadta a mérnöki hivatalnak.

(**A Luxuslővások bíráló-bizottsága.** A főváros és az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* között a luxuslővások rendezése miatt konfliktus támadt, amelyből kifolyólag az OMGE tudatta a fővárossal, hogy nem hajlandó a lővások bíráló-bizottságában közreműködni, illetőleg abba egyesületének tagjait kiküldeni. A főváros azonban arra kérte a gazdasági egyesületet, hogy a konfliktusra való tekintet nélkül, a most rendezendő luxuslővások bíráló-bizottságába még küldje ki tagjait. Az OMGE most táviratilag értesítette a fővárost, hogy a márczius 26—28-án rendezendő luxuslővásokra tagjai köréből bíráló-bizottságot alakított és azokat felkérte, hogy a bíráló-bizottságba vegyenek részt.

(**Budapest egész területének térképe.** A székesfőváros egész területének ez a legújabb *Kogutowicz*-féle térképe, mely most hagyta el a sajtót, az első térkép, melyen a legutóbbi évek nagy építkezései, a különböző munkaháztelep és tisztviselőtelepek, egész új városrészek, mint a *Wekerle*-telep, már fel vannak tüntetve, 1 korona 40 fillért teljes utcajegyzékekkel kapható minden könyvkereskedésben és kiadóhivatalunkban.

KÖZIGAZGATÁS.

Torda város címere. Torda város nemcsak erős magyar lakosairól nevezetes az erdélyi részen. A tordai hid, a tordai malacz, a tordai pogácsa után sok kedves, híres eset fűződik a tordai névhez. Most legújabbban a hivatalos lapban szerepel Torda. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király megengedte, hogy Torda rendezett tanácsu város ösi és újabbkori címereit egyesíthesse, illetőleg a bemutatott alakban használhassa.

EGYESÜLETEK.

(—) **Az Újságkiadó Tisztviselők Egyesülete** szombaton, e hó 25-én délután fél hat órakor tartja meg tisztújító közgyűlést az Újságkiadók Otthonában (Andrássy-ut 11. sz.)

(—) **A Magyarországi Betegpótlók és Ápolónők Országos Egyesülete** 1911. évi márczius hó 28-án, kedden délután 3 órakor az egyesület sajtó helyiségében (VII., Dohány-utca 74. sz. I. em.) I. évi rendes közgyűlést tartja.

KULCSÁR SÁNDOR

Bronzárú- és csillángyár

világító testek légszusz., acetylen- és villamos világításra.

Budapest, VI., *Dessewffy*-utca 9-11.

Olcsó gyári áruk. Telefon 25-44.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatára valódi áldás gyomorhajosoknak és székesfővárosban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Vavrik Béla üdvözlése. Abból az alkalomból, hogy a király Vavrik Bélát, a Kuria másodelnökéi valóságos belső titkos tanácsossággal tüntette ki, ma délelőtt teljes ülés volt a Kuria Günther Antal elnöklésével. Az ülés megnyitása után Scherff bíró előadó bemutatta az igazságügyminiszter Átiratát, amelyben közli a királyi kitüntetését. Günther Antal elnök azután szép beszédben üdvözölte úgy a maga, mint a Kuria nevében a másodelnököt, és örömeinek adott kifejezést, hogy a szokásos kitüntetés a rendesen korábban érkezett. Az üdvözléssel fogadott elnöki beszéd után Vavrik Béla megemelt szavakkal mondott köszönetet úgy az elnöknek mint bírótársainak az üdvözlésért. A nagy kijűntetése — ugymond — újabb kötelességeket szab elője. Továbbra is híven fogja teljesíteni kötelességét és az lesz a legszebb jutalma, ha abban a tudatban lesznek bírótársai, hogy kötelességét mint bírót és mint hazafi híven teljesítette. Köszöni az elnök eddigi támogatását és hálás köszönettel fogadja bírótársainak szives jóindulatát: amelyet a jövőben is kér. A teljes ülés a kinevezés örvendő tüdőbásvétele után folyóügyeket tárgyalta.

§ Megtámadott mandátum. Pécsről táviratozók: Dr. Andrius Tivadar mohácsi képviselő ellen beadott petíciót hetekkel ezelőtt visszavonták. Most 15 aláírással ellátott újabb petíciót adtak be ellene.

§ Nagy György püre a tábla előtt. A múlt év január 24-én, kevéssel azután, hogy a király gróf Khuen-Hedervary Károlyt megbízta a kormányalakítással, az egyetemi ifjuság a Saskörben gyűlést tartott, amelyen megjelent Nagy György volt képviselő is. Nagy György föl is szólalt a gyűlésen s oly kifejezéseket használt az osztrák császár ellen, hogy az ügyesség királlyáértés miatt indította meg ellene az eljárást. A budapesti büntető törvényszék nyolcz napi fogházra ítélte Nagy Györgyöt, akinek felebezésével ma foglalkozott a királyi tábla Horvát Béla elnöklésével. A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy abból, amit az ifjuság gyűlésén elmondott, mindent föntart. A tábla ezek után jóváhagyta a törvényszék ítéletét. Az ítélet ellen a vádlott semmisségi panaszt jelentett be.

§ Elítelt szélhámos. A budapesti büntető törvényszék évekkal ezelőtt már törvényt ült Klincsek (Kincses) Béla nevű foglalkozás nélküli egyén felett zsarolás, csalás és megvesztegetés miatt. Mind a három bűnügyben el is ítélte a törvényszék ezt a veszedelmes szélhámost, aki büntetéseinek elszívésére után külföldre ment s ott követett el újabb büntetendő eseményeket. 1909. év január végén Klincsek Kincses Béla megjelent Bécsben, dr. Ivanka Viktornál, az Ivanka József és társa cégvezetőjénél s itt Halász Gyula iparfelügyelő néven mutatkozott be, azt állította, hogy a m. kir. kereskedelmiügyi minisztériumtól hivatalos megbízást nyert az állami támogatásért folyamodó cégnek üzleti viszonyairól felvilágosításokat és adatokat beszerezni, persze itt is pénzt akart kicsikarni, de rajta vesztett. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék Szepessy bíró elnöklése alatt. A tárgyaláson a vádlott tagadta a terhére rótt bűnesemények elkövetését, tagadásával szemben azonban a kihallgatott tanúk vallomásai elegendő bizonyítékot képeztek bűnössége megállapítására. A bíróság a vádlottat dr. Uzonyi kir. ügyész vádbeszéde után család-büntetőért nyolcz hónapi börtönrre ítélte, ezt

a büntetést azonban kitöltöttnek vette az elszívett vizsgálati fogsággal s Kincses Kincses Bélát nyomban szabadlábra helyezték. Az ítélet ellen az ügyész felebezést jelentett be, de felebezett a vádlott is és kérte az ítéletnek írásban leendő kikézésítését, hogy ezzel Monakóban történt letartóztatása miatt kártérítési pert indíthasson.

§ Elítelt papok. Klagenfurtból jelentik, hogy öt napi tárgyalás után az esküdtszéki tárgyalás monsignore Kayser és Palesse lelkészek, a megbukott keresztény hitelszövetkezet vezetői ellen befejezést nyert. Az esküdtek verdiktje alapján Kayser csalás és bukás miatt két évi sulyos börtönrre, Palesse hat heti sulyos fogságra ítélték.

§ A Cammoristák bünpöre. Vitorbóban péntek óta folyik a nápolyi Camorra ellen indított bünpör, miután a hatóságoknak négy napi fáradozás után nagynövevény elkerült összeállításni az esküdtszéki bíróságot. A tárgyalás első napján mindössze néhány asszonyból és gyermekből állott a hallgató közönség. A vádlottak rokonainak ugyanis megtiltották, hogy a tárgyaláson megjelenjenek és a város pedig katonai kordónnal vették körül és a Cammoristák híveit be sem engedik a városba. A bünpör megindítására, mint emlékeztet, egy Cuocola nevű házaspárnak a Camorra tagjai által való meggyilkoltatása szolgáltatott alkalmat, a pör jelentősége azonban abban rejlik, hogy most első ízben sikerült a Camorra fejeit, nevezetesen don Ciro Vitozzi plébánost, Rapi főtanítót és Alfano vállalkozót elfogni és törvény elé állítani, míg a régebbi Camorra-pörökben mindig strohmannok fölött ítélt a bíróság. Igaz ugyan, hogy a banda fejeinek az elítélésével még korántsem fognak véget vehetni a bűnszövetség garázdálkodásának, mert a szövetkezetet sok politikusi, képviselő és községi tanácsos bizonyos választási vizontszolgálatok fejében támogatja, de a pör világosságot fog deríteni a bűnszövetség üzemeltetésére, ami a rendőrség dolgát a jövőben lényegesen meg fogja könnyíteni.

§ Elítelt templomrabló. A brassói törvényszék ma hat évi fegyházra ítélte Cornea Áron földművest, aki egymásután tizenkét román templomot rabolt ki Erdély különböző részein.

SPORT.

() Bécsi ügetőversenyek. Hatodik napja lesz holnap a tavaszi meetingnek és ez a nap is hatalmas mezőnyökkel keesget. Legszebb futamnak az Egyesületi díj mutatkozik, melyben jóképességű belföldi idősebb lovak mérik össze erejüket, mint Lucifer, Flieg' davon, Allein, Jubilar, Rabló P. Nehéz ezek közül a választás, mert mihelyt valamelyik közülük csak a legesekélyebb hibát követi is el, minden esélye alá van ásva; Lucifer alkalmasint nem is indul keddi győzelme következtében s így Flieg' davon-t tartjuk a verseny nyerőjének, legveszélyesebb ellenfele pedig Allein lesz; meglepetést Rabló P. okozhat. A napot megnyitó Andaláj-ban háromévesek találkoznak; dacára annak, hogy Heimweh nagy előnyt ad összes riválisainak, így sem indul esély nélkül; chancea van még Herold-nak, Legendának és Monthalon-nak. A Gmundni díj mezőnyéből Galeate, Danilo, Gel'schnell és Victor tetszenek nekünk. Az Ügetőver-

sényegyleti díj-at alkalmasint Marco, Lieblich és Sashalom intézik el. A Rotunden-díj nagy növevényi listájából nehéz a választás; leginkább még a Champignon, Maxworthy, Geerella és Grom kvarrett valamelyike tarthat számot győzelemre, a meglepetés lova pedig Fledermaus. A Háromévesek eladóversenye alighanem a Tappan által hajtott ügető (Hallo-Hallo, Hector) vagy Derby zsákmánya lesz. A Trolley Girl-verseny szintén egyike a legnyitabbaknak; indulói közül Csóka, Fala Morgana, Quick és Hugo fognak az első helyért vetekedni.

KÖZGAZDASÁG.

Az új török kölesön a tőzsdén. A tőzsdetanács ma rendkívüli ülést tartott, melynek egyetlen tárgya az új török kölesön jegyzésének elrendelése volt. A tanács a jegyzést el is rendelte és a török államkölesön ma már bekerült a tőzsdéi papírosok sorába. Kötés azonban egyáltalában nem volt, úgy hogy árfolyammegállapítás sem történhetett.

A „Mercur” bank- és váltóüzlet tőkeemelése. Ismeretes, hogy a cs. és kir. szab. „Mercur” bank- és váltóüzlet r.-t. részvényitőkéjét 18750 db új részvény kibocsátása által 7,500,000 koronával fel emeli. Az új, 400 koronás névértékű részvényeket 605 korona áron ajánlják s az elővételi jogot a régi részvényeseknek bezárólag 1911. márczius 31-ig kell bejelenteniök a jog különben elvesztése mellett, a következő helyeken: Az intézet számfejtőségénél. Bécs, I., Wollzeile 1, továbbá Böhme, Kamnitz, Böhme-Leipa, Brünn, Dux, Gablonz, Graslitz, Krakó, Leitmeritz, Maehr-Schönberg, Meran, Neutitschein, Pilsen, Prága, Reichenhall, Wr.-Neustadt és Zwittauban székelő fiókoknál, továbbá Berlin, Darmstadt és majnai Frankfurtban a Bank für Handel und Industrie cégénél, Budapestén a „Mercur” váltóüzlet r.-t.-nál (V., Fűrdő-utca 3.) A bejelentéssel egyidejűleg darabonként 605 koronát kell lefizetni az 1911. január 1-től járó 5 százalékos kamatokkal együtt.

A Hitelbank új palotája. A Hitelbank igazgatóságának tagjai Pallavicini Ede ögróf, alelnök vezetésével ma megtekintették Maróti Géza műegyetemi szobrászatanár József-utcai műtermében a bank új palotájáról Alpár Ignác műépítész tervei nyomán készített gipsz házmodellt. Az alelnökön kívül a szemlében résztvettek; Ullmann Adolf vezérigazgató, valamint Barcza Károly, Lukács József, Ohrenstein Henrik báró és Horváth Elemér igazgatók. A pompás szobrászati technikával készült és még miniatűrben is művészi ornamentikával díszes modell általános tetszést váltott ki a megjelentekből, kiknek Alpár Ignác tartott ismertető előadást az épület beosztásáról. Az igazgatóság a szemle alapján a modellt kivitelre elfogadta s ismerését fejezte ki úgy a tervező műépítésznek, Alpár Ignácznak, mint a modell kiváló megalkotójának, Maróti Gézának, azért, hogy egy ilyen pompás építészeti remeket konstruáltak.

A szerb huskivitel. Az új vám szerződés életbe lépte óta márczius 15-ig 4,000,000 kilogramm húst vittek ki Szerbiából Ausztriába és Magyarországra. Budapestre 144 vagon sertés hús ment, Bécsbe 109 vagon, Prágába 54, Brünnbe, Grätzba és Linzbe 10—10, Zimonyba 13, Zágrábba 8, Petrinjába 6, Teplitzbe, Szegedre és Egerbe 3—3, a többi 4 vagon pedig Temesvárra és Salzburgba ment. A marhahuskivitel volt: Budapestre 59 vagon, Bécsbe 42, Zimonyba 15, Zágrábba és Prágába 5—5 és 1 vagon Triestbe, Szegedre, Salzburgba és Brünnbe. Ezenkívül 7 vagon élő ökröt vittek ki Olaszországba Szalonikán át. A 26 város közül a melyekbe Ausztriában és Magyarországon a huskivitel engedélyezték, csak a fele kaphatott szerb húst, a többiek, amelyek szintén rendelkeztek, csak később kerülhetnek sorra.

Az Iparbank váltóosztályának új vezetője. Ismeretes, hogy az Első Magyar Iparbank váltóüzletének vezetője, Rosenberg Jenő kilépett a bank kötelékéből. Mint értesülünk, az Iparbank igazgatósága tárgyalásokat folytatott Erdei Henrik, a Hazai Bank főtitkárjával, a váltóosztály vezetésére akart megnyerni. A tárgyalások eredménytelenül jártak, megkötötték a szerződést s Erdei Henrik cégvezetői minőségben már a közeli napokban át lép az Iparbank kötelékébe s átveszi a váltóüzlet vezetését.

A Generáli tisztviselőinek nyugdíja. A Generáli Triestti Általános Biztosító Társulat alkalmazottai nyugdíjpénztárának vagyonáuladta 1910. év végével a 8,000,000 koronát. Az igaz-

ÖNMAGÁNAK

ellensége, ha üzleti költségeit csökkenteni nem

igyekszik.

Kérjen mintákat sokszorosító viaszpapiros és festék

dobozárúinkból Renco vagy bármely más rendszerű sokszorosító gép számára.

Araink és minőségeink minden versenyen felül állnak.

ZILAHÍ és SZABÓ

Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9. szám.

Réztisztító pasztánk felülmulhatatlan! Sokszorosító- és irógépszalag-festékes kezeket pillanat alatt tisztít.

Telefon 139-90.

Telefon 139-90.

gatósg felhasználta a tavalyi év jó üzleti eredményét és a rendes átutalásokon kívül, amelyek évente a 350.000 koronát túlhaladják, ajándékképpen 500.000 koronát utalt át a nyugdíjpénztár céljaira.

Nincs utazási kedvezmény a Tavasz Vására.
A Tavasz Vásár elnöksége az iránt fordult Hieronymi kereskedelemügyi miniszterhez, hogy engedélyezzen a vásárra felrándulók részére kedvezményes vasuti jegyeket. A kereskedelemügyi miniszter — mint értesülünk — most arról értesítette a Vásár elnökségét, hogy a kérelemnek nem tehető eleget. Itt említjük egyúttal, hogy a Vásár elnöksége tegnap Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternél tisztelt, hogy az április hó 1-én megnyíló vásárra meghívják. A miniszter megígérte, hogy a megnyitás napján délelőtt 10 órakor meg fog jelenni, hogy a vásárt megnyissa.

Az osztályorszájáték mai húzásán a következő nagyobb nyereseményeket sorsolták ki:

Húszeszer koronát nyert: 5639.
Tízszer koronát nyert: 31400.
Ötször koronát nyertek: 27922 33274 47370 48189 71506 75106.

Kétször koronát nyertek: 4814 13565 18546 18772 18915 24140 35600 27140 31060 34375 44405 45678 49349 49986 51693 53392 58106 58733 61098 61993 62068 65566 67075 70720 74494 80417 94000 95700 98236 102572 109269.

Ezer koronát nyertek: 2662 3218 3239 6240 7305 7841 8194 12612 17812 19046 20050 23825 27238 27281 27494 30079 33469 34599 40881 41746 43039 45511 49060 50264 50891 51445 52666 53074 53298 53369 55044 61318 67888 72806 73270 73742 77844 79632 79703 80096 81275 81686 83591 83930 85181 85556 88536 89803 90794 90500 29940 99533 100088 103554 106224 107440 109640.

Ötszáz koronát nyertek: 7 819 1159 4245 4258 6782 7079 7090 10155 13770 5503 15728 16280 17170 18319 19637 23074 28163 28566 31311 31348 36955 37512 39001 41435 43054 44019 51946 53352 53391 54564 55624 56279 56923 58213 61066 61125 63063 65376 65867 67288 70054 70347 70509 72233 72605 73662 74384 76478 77780 77962 78985 81266 83230 83584 86490 86626 87689 88801 88226 88406 93064 93772 94591 95014 96554 97036 98173 99958 100907 105820 107519 108231. A többi kibuzott sorsjegyek kétszáz koronát nyertek.

Újabb nyeresemény Dörgénel. Alighogy a 27. sorsjáték főhúzása kezdetét vette, a Dörgé Bank (Kossuth Lajos-utca 4.) vevőinek ismét főnyeresemény jutott osztályrészül. Az első kibuzott sorsjegyek egyike a 31400 számú volt, mely megütötte a 10.000 koronás főnyereseményt.

Tőkevisszafizető téglyagár. A magyar és osztrák téglyagárak egyaránt kedvező üzletre tekintenek vissza s mérlegeik a rekord gazdasági esztendő bolygót viselik magukon. A nagy építkezési buzgalom nemcsak nálunk tartott egész esztendőn át, hanem ugyanez a fellendülés tapasztalható az osztrákoknál is. Ez az oka annak, hogy nagy nyereség mutatkozik a téglyagárak üzletében. A jóval magasabb osztalék alakjában jut kifejezésre a kedvező üzletmenet a Wientbergi Téglyagárnál. A társaság tegnap tartott igazgatói ülésén ugyanis a mult üzletév osztalékát 32 koronában állapította meg a mult 25 koronás osztalékkal szemben. Ez a szinte szokatlan osztalékelkedés élénk világot vett a gyár üzemképessége és kedvező üzletévére. Elhatározta továbbá az igazgatóság ugyan csak a tegnapi igazgatói ülésén, hogy az eredetileg 240 koronás névértékű részvények után 40 koronát visszafizet a részvényeseknek. A vállalatnak 35.000 darab részvénye van, s így a visszafizetendő összeg 1 millió 400 koronát tesz ki. E nem kisösszeg visszafizetése után még mindig tekintélyes saját tőkék felbont rendelkezik a gyár.

Felszámoló hitelszövetkezet. A megtizedelt hitelszövetkezetek között még mindig akad felszámoló szövetkezet is. Újabbban a IV.—V. kerületi Takaréka és Hitelszövetkezet határozta el a felszámolást. A likvidációt az április 6-án tartandó rendes közgyűlés keretében mondják ki.

A malmok újabb üzemkorlátozása. Egy reggeli lap mai közlésével szemben, mely szerint a fővárosi malmok üzemüket április 1-től április 15-ig egészen beszüntetni akarják, illetékes helyről arról értesítenek bennünket, hogy a friss hír ebben a formában téves. Igaz ugyan, hogy a malmok már napok óta egy újabb redukezió miatt tanácskoznak, de ezt a kérdést nem úgy akarják megoldani, hogy egy meghatározott időre teljesen megállnának, hanem úgy, hogy az eddigi hetenkénti 4 nap helyett, mindössze csak 3 napon át örönlőnek, nem törődve azzal, hogy a vidéki malmok e megállapodásához esetleg hozzájárulnának-e vagy sem. A lisztüzlet menete tudniillik annyira ellenétes

irányzatban mozog a búzapiac tendenciájával, hogy e mellett a mostani, majdnem felére korlátozott üzem sem lehet fenntartani. A tárgyalások meglehetősen előrehaladtak és csak a Viktória malom távollévő igazgatóját várják haza, hogy a végleges megállapodás létrejöjjön.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: ifj. Molnár Sándor kereskedő, Nagybánya; — Auslaender Eliás kereskedő, Munkács; — Stöckler Mór kereskedő, Battonya; — Szentpéteri Gergely kereskedő, Székelyudvarhely; — Friedmann Nánán kereskedő, Császfalva; — Steiger Nándor kereskedő, Rajta. — Itt említjük azt is, hogy Politzer és Holtzmann építési vállalkozó s fakeskedő fizetési zavarokba jutott. A passzívák 370.000 koronára rúgnak. A cég vállalta el az aradi állomás felvételi épületének építését. Most persze az építkezés megakadt. A vállalkozók elbocsájtották a munkásokat, mert nem tudták őket fizetni. Az építés befejezése nemcsak a munkásoknak van nagy kárára, de az aradi iparosoknak is, akiket az építési vállalkozók szállítással és munkával bíztak meg. Az aradi iparosok a kereskedelmi kormánytól lépéseket akarnak tenni, hogy bizzanak meg más vállalkozót az aradi állomás felbontásának befejezésével.

Budapest állatai. A nagy népszámlálást nyom követi az állatszámolás, melyet március 1—15 között ejtett meg a főváros tanácsa a február 28-án volt állapotok szerint. Az eredményt az alábbi kimutatás közli. Volt ugyanis Budapestben:

	szarvas-marha	ló	szamár	sertés	juh	kecske
I. ker.	173	766	11	329	—	15
II. ker.	15	63	57	57	—	15
III. ker.	256	1415	4	96	1	30
IV. ker.	—	64	—	—	—	—
V. ker.	7	651	1	47	—	4
VI. ker.	191	2299	1	144	—	15
VII. ker.	117	3402	—	259	—	23
VIII. ker.	285	2643	1	54	—	—
IX. ker.	285	3680	1	382	—	22
X. ker.	1555	2135	1	16001	—	89

Összesen 2884 17148 77 17369 1 223

Ebből a statisztikából kiténik az, hogy Budapest kerületeiben aránylag legjobban el van osztva a loállomány, sőt a Belvárosban semmiféle más állat nem volt, (nem számítva természetesen a kutyákat és a macskákat) mint csak 64 ló. Feltűnő ellenben az, hogy Kőbányán csak 16.001 drb sertést találtak az összeírók, amely csekély létszám mindenesetre a még mindig fenyegető sertésvesznek tudható be. Általánosságban élénk feltűnést kelt, hogy a főváros tanácsa Budapest egész területén csak 77 szamarat talált; azt meg pláne senki sem akarja elhinni, hogy a IV-ik és VII-ik kerületben egyáltalában nincs — számár . . .

Uj cégvezető. A Magyar Fakeskedők Hitelezete Részvénytársaság igazgatósága Mezey Józsefet, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank osztályfőnökét az intézet cégvezetőjéül kinevezte.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, március 22.

A készáruüzlet ma lanya volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek, ami miatt igen nehézkesen indult meg a forgalom, amely később sem tudott megélni. Mindössze alig 9000 q buza kelt el a tegnapiaknál 10 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 12.22 és fél korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.67 korona 74 kilós kanizsai búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs csendes, változatlan, a tengeri 5 fillérrel olcsóbb, a zab változatlan. Forgalmába került: 200 q zab 8.72 és fél koronás áron és 500 q lóhere 59 koronás áron. A határidőpiacon lanyhán és a tegnapi zárlatnál alacsonyabb jegyzésekkel indult meg az üzlet. A kontremín elérkezettnek vélte az időt élénkítő tevékenység kifejtésére és megnyitásakor özönével kínálta a kötéseket. Amire azonban számított, hogy tudniillik, még a mai nap folyamán jelentősen csökkenni fognak az árfolyamok, ebben alaposan csalódott, amennyiben nemcsak hogy nem kerültek a jegyzések a megnyitás színvonalára alá, hanem ellenkezőleg jelentősen emelkedtek úgy, hogy mindazok, akik reggel megkontremínáltak a kötéseket, később veszteséggel voltak kénytelenek ezeket visszafedezni. Kifejezetten lanya irányt tulajdonképpen csak a májusi tengeri és az áprilisi zab követ; az előbbi czikk azért, mivel hajóáruban rendkívül nagy a kínálat, az utóbbi pedig mivel biztosra vesszük, a gabonátözsde, hogy román zabból nagyobb mennyiségek kerülnek majd felmondás alá. Az áprilisi buza ma nem kevesebb, mint 9 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 11.61 koronán indult, ez volt azonban a legalacsonyabb jegyzése is, mert később egyre fokozódó keresletre 11.70-ig emelkedett és zárlatkor 11.66 koronán maradt. Az áprilisi buza 10.76 koronán indulva, előbb 10.73-ig csökkent, aztán 10.79-ig javította az árfolyamát és zárlatkor 10.76 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 4 fillérrel, a májusi buza 3 fillérrel, az októberi buza 4 fillérrel, a májusi tengeri 3 fillérrel gyöngült, az áprilisi rozs árfolyama pedig teljesen változatlan maradt.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.85—24.15
"	76	23.40—23.65	80	24.15—24.25
"	77	23.5—23.85	81	—
"	78	23.75—24.—	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.70—23.95
"	76	23.25—23.45	80	23.7—24.05
"	77	23.40—23.65	81	—
"	78	2.60—23.80	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.75—24.05
"	76	23.5—23.50	80	23.65—4.15
"	77	23.40—23.75	81	—
"	78	23.65—23.95	82	—
Bánsági	75	—	79	23.70—24.10
"	76	23.25—23.45	80	—
"	77	2.35—23.60	81	—
"	78	23.65—23.85	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.35—23.60	80	—
"	77	23.50—23.80	81	—
"	78	23.75—23.95	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	16.20—16.30
" középminőségű új	—	—	—	16.5—16.15
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17.—
" II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.60—18.10
" II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
" új	—	—	—	11.70—11.95

Kötöttelt:

Buza. Tiszavidéki: 300 q 79 k 24.40 K, 200 q 79 k 24.40 K, 100 q 78.5 k 24.20 K, 100 q 78 k 24.20 K, 200 q 78 k 24.— K felső, 100 q 77.5 k 24.— K.

Fejérmegyei: 3000 q 77 k 24.— K.

Pestvidéki: 200 q 79 k 24.20 K, 100 q 78 k 24.15 K, 350 q 78 k 24.15 K, 100 q 77.5 k 24.— K.

Telefon: 174—18.

Sürgőnyozim: LARDOLIN

Magyar Automobil Garage

Hirsch és Csormoly

BUDAPEST,

VII., Aréna-ut 50. sz.

Szolgálat éjjel nappal.

96.70, Osztrák koronajáradék 92.85, Magyar korona- járadék 91.0, Osztrák-magyar bank 138.10, Déli vasut részvény 20.0, Elbavölgyi vasut ...

Hamburg, márcz. 22. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.50, 1860. sorsjegy 174.50, Déli vasut 19.80 4 százalékos aranyjáradék 97.90, Osztrák hitelrészvény 210.26, Osztrák-magyar államvasut 1.9.25, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.40.

London, márcz. 22. Angol consol 81.7/16.

Páris, márcz. 22. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 96.45, Osztr. aranyjáradék 101.20, Magyar arany járadék 96.35, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 508.— 3/4 százalékos Olasz járadék ...

Sertéslejtés: 1911. évi március hó 20. napján volt készlet 16800 drb. — 1911. március 21-én felhajtatott 400 drb. — 1911. március 21-én elszállított 131 drb. — 1911. március 22. napjára maradt készletben 17069 drb. A hízott sertéslejtet irányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbádoghid igazgatóságától.) Március 22. Előző napi eladatlann maradvány 337 drb sertés, 63 drb süldő, 2 drb malacz. Pét-felhajtás 73 drb. Mai felhajtás 725 drb sertés, összesen 1135 drb sertés, 63 drb süldő, 2 drb malacz. Eladatlant 743 drb sertés, 12 drb süldő, Mai maradvány 392 darab sertés, 51 drb süldő, 2 drb malacz.

Arjegyzés. Zsirtertés, Öreg I. rendű 350 klg. ételsúlylevonással 160—168 fillér, Öreg II. rendű 230—350 klg. ételsúlylevonással 150 fillér. Fiatal nehéz 300 klg. felül ételsúlylevonással 168—172 fillér. Fiatal közép 220—230 klg.-ig ételsúlylevonással 174—190 fillér. Fiatal könnyű 20 klg.-ig ételsúlylevonással 172—190 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 136 fillér. A vásár irányzata közepes. — Az árak változatlanok.

KASZNAR NÁNDOR a Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Héceában átvett Grand Hotel National-t Wien, II., Taborstrasse 18.

VIZÁLLÁS. táblázat a vízárakról március 21. és 22. között különböző városokban, például Schárding, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborcz, Ung.

Gyomorfájdalmakat enyhít! Röggtöni hatás mutatkozik gyomorgöres, gyomorhurut kölika, esőmőr, étvágytalanság, bűfögés, felvödés, rosszullét, kimerültség, hányinger, kellemetlen szél, oldalszúrás, láz és migrén stb. hasonló bajnál, ha „Novicum” székelyhavasi gyomorke-szerű honiszert használja. Kapható a készítőnél: KÁRPÁTI JÓZSEF Árkos-Sepsiszentgyörgy 5. szám.

Üzleti tudósítások. Budapesti szeszjegyzés. Táblázat a szeszjegy árakról: Milyen időre? Nyers Finomított. Azonnali szállításra 53.50 58.50.

Kőbányai sertéspiac. Március 22. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (pár-onkint 320 kilogramm felüli súlyban) 172—174 fillér.

Budapesti értéktőzsdé. Táblázat a tőzsdén kereskedő értékpapírokról: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Borsjegyek, Közlékekédesi vállalatok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 22. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Némethi Ödön budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéki, dr. Vaisz-féle alapítványi joggyakornokot a budapesti kir. kereskedelmi váltótörvényszékhez és Monostori Károly brassói kir. törvényszéki joggyakornokot a hosszúaszi kir. járásbíróshoz jegyzőkké; a m. kir. földművelésügyi miniszter kinevezte: 1. Az állami kezelésbe vett községi stb. erdők kezelésének szolgáló ágazatához Porubszky Gyula, Gábor Sándor, Esztergár Bálint, Csopcy Kornél és Szántó Mihály m. kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká; Dán Elek, Joás Elek, Pfundner Károly, Bánik György, Zankó Emil, Zsúki Ferenc, Nyíri Dénes és Pribnow Pál m. kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökökké; Eördög Bertalan, Lábán Béla, Kosehatzky Rezső, Ziman Ede, Székács Vince és Fröhlich Brunó m. kir. segédmérnököt a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké; 2. a m. kir. erdőéri szakiskolák szolgáló ágazatához: Török Sándor m. kir. erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsossá; 3. a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgáló ágazatához: Iváncsó Bertalan, Spanyol Géza, Keleti Lajos, Mata-voszky Árpád, Radó Pál és Kincses József m. kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká; Bészler Kálmán, Ladányi Frigyes, Elek István, Spetmann János és Tomassek Miklós m. kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökökké; Becker Róbert, Vidos Miklós, Matu-sovits Károly, Lux Árpád, Spengel Sándor, Simonffy Gyula, Füstös Zoltán és Garlathy Oszkár m. kir. segédmérnököt a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké; 4. a horvát-szlavonországi kincstári erdők kezelésének szolgáló ágazatához: Krajnyák János, Czaiszberger Ernő és Hantos Ernő kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba kir. erdőtanácsosokká; Pfeiffer Gyula kir. főerdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott kir. erdőmérnököt és Boór Károly kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba kir. főerdőmérnökökké; Szilágyi László kir. segédmérnököt a IX. fizetési osztályba kir. erdőmérnökökké; 5. az erdészeti kísérleti állomások szolgáló ágazatnál: Róth Gyula adjunktust a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökökké és erdészeti kísérletiügyi adjunktussá; 6. az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámába: Balázs Emil, Neumann Jenő, Barna Endre, Gruber Rezső, Hajdu Gyula, Szeits Béla, Thegze László, Vágás Sándor, Dezső János, ifj. Benkő Rezső, Zathureczky Nándor, Erdey János, Hauszmann Béla, Pap András, Lányi Ákos és Szabó Lajos m. kir. erdőmérnökjelöltek, valamint Fáy Ede okleveles erdész a X. fizetési osztályba m. kir. segédmérnökökké; a m. kir. kincstári jogügyi igazgató Mück Imre

Gyula nagyváradi lakos, pénzügyi fővigyázót a budapesti m. kir. kincstári jogügyi igazgatóságához díjaz iradakezelési gyakornokká; a kassai kir. ítélőtábla elnöke Szentlélek Sándor kassai lakos, jogszigorlót a kassai kir. ítélőtábla kerületébe díjaz joggyakornokká; a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium Lengyel Boldizsárné, Westpfahl Ottília okl. tanítónőt a nagysármási állami elemi iskolához rendes tanítónővé; Ábrahám Blanka magyarláposi állami kisegítő kisdied-ővönöt a magyarláposi és Zoványi Imréné, szül. Teleky Margit okleveles kisdiedővönöt a magyarnagyzombori állami kisdiedővódához kisdiedővönökké nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Kiss Ferenc körösbányai járásbírósi telegkönyvetetőt a gyulafehérvári törvényszékhez, Bíró László bozovici járásbírósi végrehajtót a puji járásbíróshoz; a szegedi főügyész Golocserbin Mladen kaposvári törvényszéki fogházrörmestert, saját kérelmére, az újvidéki törvényszéki fogházhoz; a tordai törvényszék elnöke Rostás Mózes tordai járásbírósi és Pásztor Ferenc tordai törvényszéki hivatalsszolgálatát kölesönösen; a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Sztupka Margit szőlőskislaki állami elemi iskolai tanítónőt a mehalai állami elemi iskolához, Bíró Gizella türei állami elemi iskolai tanítónőt a györgyfalvi, Máthéné Horváth Ida nagysármási állami elemi iskolai tanítónőt a türei állami elemi iskolához; Szmecana Nándor és neje Szmecanáné Szende Piroška parácsi és Hírka István és Ocskay Jolán zichyfalvi állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanítókat kölesönösen; Benedek Jolán zacsányi állami óvónő a galósi és Diószeghyéné Prém Erzsébet radványi állami óvónő a petőszinyei állami óvodához eddigi minőségükben áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kisk. Feingold Ottó győri lakos Faragóra, kiskoru Bresich János pécsi lakos Berkire, kiskoru Antka Mihály szatmárnémeti lakos Tolnaira, Pollacsik Albert budapesti lakos Polonyira, kiskoru Kohn Manó temesvári lakos család névének Bajtörsre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Az orsz. m. kir. zeneakadémia igazgatóságához iskolaszolgái állásra április hó 20-áig; az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságához végrehajtói állásra két hét alatt; a kolozsvári m. kir. posta- és táviratigazgatóságához a Merisor községében (Hunyad vm.) betöltendő postai ügynöki állásra április hó 7-éig; a beszerzei kir. törvényszék elnökéhez a naszodi járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt; a pestvidéki kir. törvényszék elnökéhez a váci járásbírósnál betöltendő irnoki állásra 4 hét alatt; az ipoly-sági kir. törvényszék elnökéhez a korponai járásbírósnál betöltendő irnoki állásra négy hét alatt; a tordai kir. törvényszék elnökéhez a topánfalvi járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt; a kassai kir. törvényszék elnökéhez a szépi járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap az idő változóan felhős volt és kevés lecsapódás a Duna-Maros közén fordult elő. A hőmérséklet többnyire kissé emelkedett és maximuma 16 C. fok volt Fiumében, minimuma —6 C. fok Kolozsvárott.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható, keleten még éjjeli fagygal. (Sürgönyprognózis: Száraz, keleten éjjeli fagy.)

Állomás	Legnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér- séket	
						max.	min.
A.-Szlátna	62.4	0.2	E	2	2	10	1
Ungvár	60.5	8.7	N	1	2	10	3
Késnárk	62.9	2.0		2	2	4	4
Losonc	62.1	0.0	NNE	2	2	5	1
Ógyalla	62.4	8.6		0	0	6	4
Budapest	61.9	1.2	W	1	1	6	1
Herény	62.2	1.2		0	0	7	2
Keszthely	62.9	1.0	NN	1	0	7	1
Pécs	62.8	2.8	W	1	2	11	3
Zágráb	63.8	3.4	E	1	0	11	3
Fiume	62.0	3.0	N	1	0	12	3
Szeged	61.7	2.6	N	1	0	12	3
Temesvár	61.9	2.8	N	3	4	14	3
Nagyvárad	59.1	2.8		2	2	12	2
Kolozsvár	61.8	1.0		1	1	8	2
Nagyszombat	60.3	0.8	SSW	1	0	10	2
Szatmár	—	4.0	S	0	3	11	1
Eger	—	1.6	N	1	2	8	0
Arvavárja	—	8.6	E	1	0	4	5
Selmeczbánya	—	1.5	N	1	0	2	3
Komárom	—	1.2		1	0	2	1
Magyar-Óvár	—	1.0	NN	1	2	5	4
Sopron	—	1.4	W	1	0	5	4
Eszék	—	3.6	NN	1	4	13	3
Cirkvenica	—	3.0		1	2	8	0
Debrecen	—	2.7	NE	2	4	11	1
Keekemet	—	1.0	W	2	2	11	0
Órosnáza	—	1.4	N	2	0	11	1
Arad	—	1.1	N	1	0	13	1
Zsombolya	—	1.6	W	2	2	10	0
Verecz	—	2.5	NE	1	0	15	2
Orsova	—	4.6	N	1	4	12	4

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Írta: J. LIES.

Lámpása alig világított négy-öt lépésnyire s úgy látszott, mintha sohasem akarna vége szakadni ennek a nyirkos, mohos téglából épített szűk folyosónak, melyben hatalmas alakja csak meggörnyedve tudott előre haladni. A levegő egyre tűrhetetlenebb lett. A kővilágítás lángja nagyokat szerezett, mintha levegő után kapkodna, de Lucián, mitemsem törődött ezzel. Nyugodtan haladt előre lépéseit egyre gyorsítva. Egy fordulónál egyszerre hideg levegő csapta meg arcát.

— No, mindjárt künn leszünk, — dörmögte félhangosan s utjából félrelökött egy tégladarabot, mely valószínűleg a folyosó boltzatából hullott alá.

A sötétség még mindig áthatlan volt, de a barát lámpáját most már maga felé fordította, még néhány lépést tett előre s aztán megállott. Kívülről emberi hangok hallatszottak.

— Tehát várnak, — dörmögte Lucián.

A lámpát eloltotta s elhelyezte a fal mellett, aztán tovább haladt a folyosón. Az egész ut már csak egy-két percig tartott. Egyszerre előbukkant a föld alól. A mezőséget, melyre kiért, gyönyörűen megvilágította a tele hold. A bokrok mellett, melyek elzárták az üreg száját a kiváncsi szemek előtt, egy kis csapat tanyázott, hangos beszélgetésben elmerülve. Lucián néhány pillanatig figyelt, s mikor meggyőződött róla, hogy társaival áll szemben, gyors léptekkel közeledett a csoport felé. A galyak megzörrentek. A beszélgetés egyszerre elnémult s minden szem arra-felé fordult, honnan a nesz hallhatóvá lett.

— Üdv és békesség, — hangzott a bokrok felől egy öblös, mély férfihang.

— Ugy legyen, — mormolták a többiek s felállottak.

— A hold már delelőjén van, — szólott Lucián a csoport felé lépve — sietnünk kell, hogy idejében visszaérkezhessek.

— Indulhatunk, testvér, — szólalt meg egy recsegő férfihang. — Hé, Markow, vedd elő a lovakat.

A megszólított sietve intézkedett s az egész társaság néhány pillanat múlva már lóháton ült.

— Andrejev, te negyedmagaddal arra nyugat felé kerülsz, — szólott Lucián, — mi pedig egyenesen a hid felé tartunk. Nem kell a falon áthaladnotok, sokkal vélszerűbb, ha a gázlón mentek keresztül.

A marczona szakállas alakok tudomásul vették az utasítást s azonnal megindultak. A többiek Luciánnal együtt gyors ügétessel közeledtek a hid felé. Útmutatóra nem volt szükségük, mert mindnyájan számtalanszor megjárták ezt az utat.

— Nos, történt-e valami tegnap, — kérdezte a lovasok egyike, egészen közel hajolva Luciánhoz.

— Nem, semmi sem történt. Sokkal butábbak, semhogy ne tudnám kimagyarázni magamat előttük. Hanem ma már idejében otthon kell lennem, mert esetleg gyanút foghatnak. Aztán meg nagyon keveset aludtam.

Többet nem szóltak egymáshoz. Az egyik lovas előre sietett, a többiek pedig megállapodtak a hid közvetlen közelében. Nemsokára felhangzott az ismerős kiáltás a tulsó oldalról s a csapat tovább indult az apró tavak között, melyen a folyó mindkét oldalát elborították s szinte járhatatlanná tették ezt a vidéket. Csak lassan, nagy elővigyázatossággal lehetett köztük haladni, mert egy szerencsétlen vagy meggonddolatlan lépés veszélybe dönthette volna az arra járókat.

Most, hogy a hold teljes fényében ragyogott vigyázatra nem volt oly nagy szükség, mégis a csapat előtt levágó alak többször leszállt lováról s kikémlelte a talajt, hogy nem jutottak-e zombiék vagy hinár közé. Már jó félórája tartott ez a lassu, nehézkes haladás, mikor végre ismét biztos talajra jutottak, hol az ut mindkét oldalán szántóföldek terültek el. A távolban egy fenyves sötét körvonala tüntek fel s Lucián szinte megkönnyebbsülten sóhajtott:

— Még jó tizenöt percig...

Aztán sarkantyuba kapva lovát gyors iramban indult meg társaival együtt.

— Remélem, ma hamar elvégezzük mindent? — kérdezte a mellette lovaglótól.

— Én is azt hiszem, — felelte az, — mert még az éj folyamán utra kell kelni Panelnek, hogy holnap a határon lehessen. Ő maga már régen elő van készülve az indulásra s csak arra vár, hogy az iratokat és pénzt magához vehesse.

Közben a fenyves elérték s itt már hozzájuk esatlakozott egy lovas, ki tudatta, hogy minden rendben van, s csak a kiküldöttek megérkezésére várnak.

Egy fordulónál, hol még néhányan várakoztak, az egész csapat megállott. Mindnyájan leszálltak lovairól s gyalogszerűen indultak meg a hegyoldal felé.

— Andrejev megérkezett már? — kérdezte Lucián az egyik marczona férfitől, ki nek átadta tajtékzó lovát.

— Igen, sőt már el is foglalták helyüket az utasításhoz híven az erdő tulsó szegélyénél.

Sietve haladtak tovább a csendes vadonban s Lucián csak akkor szólalt meg, mikor egy tisztásra érve a hold tájfényétől megvilágítva kibontakozott előttük egy kicsiny erdei ház sötét körvonala.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1911. márczius 23-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

A halga szüz.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Henry Bataille. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:
De Charance herceg Gál
De Charance K. Hegyesi M.
De Charance Diane Paulay E.
De Charance Gaston Dezső
Armanry Marcel Odry
Armanryné P. Márkus E.
Roux Abbé Peltus
Ketty Kelemen M.
A herceg titkára Szőke
Első pincér Balassa
Második pincér Sugár
Lucy Munkási M.

Kezdeté 1/8 órákor.

(KIRÁLY SZÍNHÁZ)

Fedak Sári vendégfelléptével

A babuska.

Vandeville 3 felvonásban. Irta: Fiers és Caillave. Fordította: Gábor Andor. Zenejét szerzelte: Fall Leó.

Személyek:
Pruzierné Hermath I.
Ivette Várady
D-laturelle Rátkai
Tiborluz Kúty
Buzfon Neme h I.
Rozalilla Fedák S.
Talmi színházigazgató Latahár
Pébécs Falás
Péché k. a. Sári R.

Kezdeté 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Tristan és Isolda.

Zenedráma 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner. Richard. Fordította: Abrányi M.

Személyek:
Tristan Anthes
Marke király Venczell
Isolda Vasquezné
Kurwenal Várady
Melot Pichler
Brangéne Berts
Pásztor Kertész
Kormányos Ney B.
Ifjú hajós Déri

Kezdeté 6/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

A szoknyanadrág.

Enekes bohózat 4 felvonásban. Magyar színpad a kalmaztat: Feid Mátyás.

Személyek:
Szoknyanadrág-szüz Hidy I.
Fogas Kaiotau K. B. k
Fogas Lucia Hudacsék N.
Ráóti Papi Földes
Lenzin Péter Török
Beckadia Veszpréminé
Vozzin Tasziló Szalay
Vimnerli Manó Kellér
Bimmerliné Lányi E.
Bumerli Izidora Deiliné
Záhany Leó Bihary
Nagy Sándor Fekete

Kezdeté 7/8 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Magyocz-utca 17. sz. Waldmann Irigolygaz.

Ma és minden este

a saison legkaczagtatóbb műsora

Reynold és Donegan

a feltömlhatatlan kerekos korcsolyaművészek.

REGINA de BERGONIE, a gyómantkirálynő, **AVERINOS** a legnevetetóbb szám, **Dr. Ráckie** a csodás fejszámoló, **Baggenses, Modl, Conchita** és a többi nagyírnevű attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Minden vasárnap és ünnepnap két előadás. — Jegyelővétel 10—1 és 3—6-ig a napp. pénztárnál.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szercecsen-utca 35. szám. Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4—49.

Kezdeté este 8 órákor.

Szenzációs vendégszereplések!

Meltzer Adolf a világhírű lengyel tenorista.
Meltzer Anna primadonna.

Két nagy-szerű darab! KOL NIDRE! Historische operette von Szerzeri kowszkie, Musik von Perlmutter

Szerelém alberletben. Bohózat írta Manóka. — A lengyel bibliai operettársulat fellépte. **Littmann Pepi, The Warry's Trió** és **sek új attrakció. A pazar-éjszaka** emeleti tólkertben 30 bálmulatos csodaszám. **Caupa szép nő** fellépte. Reggeig cigányzene. Kezdeté éjfékor.

Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás, mérsékelt helyárakkal. Kezdeté délután 1/4 órákor. — Jegyek kaphatók az orfeum pénztárnál és a Hun Ária fűrdőben.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-2

Minden este 8 órákor

a kitünő márcziusi műsor

A két grófnő

Lassky Béla operette, Kornal Berta főléptével.

Utánam! Harker and Lester

Nézőtéri botrány egy felvonásban. — Francia paródia. kómikus korlát-tornászok.

Szécsi Magda

új kuplé slagerekkel

Rudolf Meinhardt

a bécsi Residenz-bühne hírneves tagja, mint vendég.

RENK

az orosz csár udvari illuzionistája csodálatos mutatványival.

!! BALALAJKA !!

Wolkowsky világhírű orosz énekes és táncos társulata s zenekara.

Solti Hermin

nadrágszoknyában és még 12 elsorangu attrakció.

Szombaton, márczius 25-én, vasárnap és ünnepnap délután 3/4 órákor mérsékelt helyárú nagy gyermek előadás, az összes attrakcióikkal.

Teheráni perzsa-szőnyeg behozatal

Telepek:
Teherán Hábani Lalezár.
Konstantinápoly Dülez Zade Han Nr. 20.
Tábriz Szeraje Mirza djell.

Dus választék az összes keleti szőnyegekből. Művészies szőnyegjavítás, perolás, mosás és megóvás saját gyártelepünkön.

Üzlet és iroda: **Bpest, IV., Eskü-ut 5. (Riotild-palota)**
Telefon 15—60.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14—22. Előadás kezdete 1/8 órákor.

11 órákor: Ma Ujdenségi

„Im Massen quartier“

Vig jelenetek Hirschfeld Lajostól. Rendező: Rott S. Est megkezdés 9/8 órákor:

A „Doktor feleség“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig. — Konti különlegességi tőzsde, Andrassy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdeben, Rákóczi-ut 1. szám, 12 óra után az I-ső emeleti Casino de Pa-Isban a világ legelső ének- és táncoszármak fellépte.

Művirágok, kócsag, strucc- és disztollak,

koszorúk, pálmák, szobadiszek

gyári árban kaphatók: **Jünker Henrik** művirág gyárainak raktárában

Budapest, Király-utca 54. Telefon 118—09.

Mesés ujdonságok rózsákban.

CSODASZÉP

czipő különlegességek láthatók

MARSCHALL

női divat-czipésznél

Budapest, IV., Bécsi-utca 2. szám.
Fővárosi színházak szállítója. :: Árjegyzék ingyen.

A mi jó, az jó

és ezt természetesen nem lehet ingyen adni. Ellenben rendkívül olcsó árban szállítom az összes

HANGSZEREKET

u. m. hegedők, gordonkák, fuvolák, oimbalmok, zongorák, gramofonok, stb.

csakis elsőrendű minőségben.
Vidékre árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rudas Zsigmond BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 48.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Eivállal ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Aikalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. :: :: ::

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Kávéház-átvétel.

Mély tisztelettel értesítem, hogy VI., Teréz-körút 19. szám alatt levő

Hébel kávéházat

a mai nappal átvettem és azt a közismeri szolid házison

CAFE SORENTO

név alatt tovább folytatom.

Rácz Gyula

hírneves cigányprimás kitünő zenekarával továbbra is minden este hangversenyez.

Igen tisztelt ismerőseim, jóakaróim s a nagyerdemű közönség kegyes partfogásáért esedezem.

Kiváló tisztelettel

Garai Armin kávé.

Házkezelésre

vállalkozik egy fiatal, keresztény ügyvéd biztosíték mellett. Ajánlatokat kérjük megfizethető ezim alatt a kiadóhivatalba küldeni.

Művirágok, disztollak!

Eredeti párisi ujdonságok

ROSENBERG MÓR

művirág, koszorú- és díszítőgyártással egybekötött

nagykereskedésében

Budapest, IV., Városház-u. 16.
TELEFON 136—96. SZÁM.

Alabástrom fehér

lesz az arcbőro, ha „Marton Hableány krémét“ használ.

„Marton Hableány szappan“ az arcbőrt bársónymáva teszi.

„Marton Hableány powder“ fehér, rózsaszínű és sárga színben a legjobban tapad. Egy tégely „Hableány krém“ 75 krajcár. Egy darab „Hableány szappan“ 75 krajcár. Egy doboz „Hableány powder“ 75 krajcár. — Kapható a készítőnél.

Marton gyógyszerár: BUDAPEST, Krisztina-körút 33 P. 3 szappan, 3 powder, 3 crème rendelkezésnél franco postai szétküldés.

Főlerakat: Török József gyógytára, Király utca 12.

Sodrony-kerítés fonatokkal

42 év óta fonáló gyár.

bármily bekerítést célokra, kerítés-rácsokat, tüskés huzalt, rostélyokat, bármely fémből készült sodronyszövetet, fakereű szittát szállít

ZIMMERMANN GYULA és FIA

sodronyfonat-kerítés- és szitaárnyára

Budapest, VIII., kerület, Rákóczi-tér 3. sz.
Telefon 120—28. Árjegyzék ingyen.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON és FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1911. márczius 23-án.

VISSZINHÁZ.

Medikus.
Eletkép 3 felvonásban. Irta: Brédy Sandor.
Személyek:
Ruben orvos Fenyvesi
Riza, lánya Vársányi
Arak, szabó Szerényi
János, medikus Csontos
Ada Komlósy I.
Piroska Makay M.
Majd, orvos Tanay
Norbert Tihanyi
Nagyfejő H. Ditről
Finla Ferenczy
Turesik Bárdi
Borcsa Haraszthy H.
Óreg szolgálgó Makróczy

Kezdeté 1/2 8 órakor

URANIA SZINHÁZ.

Waterloo Sedan.

Irta: Balogh Pál.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM VII., Erzsébet-körút 31.

Este 8 órakor legelsőrangú színházi és variété-előadás.

Ujdonságok: A két grófnő. Lassky B. éleoperettje Kónai Berta felépítéssel. A többi főszerep: Szalontai Ferike, Viola Giza, Sirkadi, Barsony, Vámos. Mathé játszó. Utánam! Nézőtéri botrány egy felvonásban. Renk az orosz csar. udvari illusionistája. Balalaika Wolkowsky világhírű orosz énekes és táncos társulata és zenekara. Meinhardt a bécsi Residenzbühne hírneves tagja. Haiker and Lester kómikus korlátornászok. Szécsi Magda, Solti Hermin és még 12 elsőrangú attrakció.

MAGYAR SZINHÁZ.

Karenin Anna.
Dráma 4 felvonásban. Irta: Tolsztoj után Guirault.

Személyek

Karenin gróf Sebestyén
Anna, a felesége G. Kertész E.
Obolonszki herceg G. Kertész
Wrónszky gróf Göth
Miacskaja grófné Báthory G.
Cherbatzky herceg Réthei
Serpuchovszky herceg Pártos
Levin Papp
Kitty Toth I.
Twerszkoj hercegnő Csatai J.
Nordsztone grófné Gerő I.
Szomatov Huszár
Szomatovné Zala K.
Jachvin hadnagy Vándor
Makhotin Thuróczy
Tábornok Dobi
Nasztya P. Tárnoki G.
S. egiusz Lakos V.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Vépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

1911. márczius 20 től márczius 23-ig a teljesen új félbetű műsor:
A puritán politikus (drámai jelenetek). Japán képek (tájfelvétel). A római király (tréfa).
A dollárkirály (színmű). — Kozákok gyakorlatai (dovassági bravurok). A rövidlátó férj (kacagató mókák). Kutya-típusok (zoológiai felvétel). A szerelem bolondja (komédia).
Keresd az asszonyt (dráma).

Legközelebbi műsorváltozás csütörtökön, f. hó 23-án.
Az első előadás hétköznapokon d. n. 4 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. n. 7/8-kor kezdődik.

Látod fiam ez a mi cégünk!
MOST
jelent meg az új tavaszi és nyári **ÁRJEGYZÉK!**
Kívánatra ingyen küldi
NEUMANN M.
cs. és kír. udv. és kam. szállító
férfi-, fiu- és leányka-ruhatelepe
Budapest, IV.,
Museum-körút 1. és 3.

BRISTOL-szálló.
Naponta **HANGVERSENY**
Délután a Társalgóban. Este az Étteremben.

STEINHARDT MULATÓ
Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ujdonság! 11 órakor! Ujdonság!
Móritz bácsi szerelmes
9 órakor!
Fegyvergyakorlat
Bobozatok írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt.
Steinhardt, Hunyadi, Szóke Szakáll és új külföldi számok.
Vasárnap délután előadás. — Éjfél-től reggel 5 óráig cabaré-ti belépő díj nélkül.
Jegyek: d. e. 10-11ig d. n. 3-4-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagytársaságban. Andrássy-ut 19. és a Hungaria tervében.

Royal Cabaret
A Royal Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körút 31.)
Budapest legelőkelőbb éjteltáni szórakozó helye.

40 női szépség lép föl ének- és tánc számokkal. Az előadás kezdete éjjel 12 órakor. Többek között fellépnek: Eva Haller; Jatti Indra; Nelly Farinelly; Toto Ruffat Bey; 4 Rocking Girls; Bertie Collins; Mlle Desroche; Stella Schwarz; La Marcelle; Norma Severa; Agi Norma; Elise Sacino; Louise Frippone; Mimi Korinthá; Váradi Adél; Annie Neumann; Lu u Rascal; Szép Erzsé; Eleki duo; Antal Irén; Szabados Katicza. Belépődíj 1 korona. — Egy óra után szabad bemenet. — Keringőverseny. — Ball mabule. — Reggel 5 óráig cigányzene.
Kukó Vince és zenekara.

Gergely Péter
finom női és férfi posztó és szövet raktára
Budapest, IV., Ferenczlek-tere 9. sz.
Gróf Czirály-palota.
Nagy választék angol playdek, kendők és kocsitakarókban. — Előfizetők 10% árengedményt kapnak. **Telefon.**

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.
Elnök: Herczeg Windischgraetz Lajos.
Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes!
Eredetisége s főtulmulhatatlansága tette azzá!!
5 kg. postakosár:

2 palaczk	0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—
2 "	0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu	—
1 "	0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár	K 12.—
3 palaczk	1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—
3 palaczk	0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—
3 palaczk	0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—
2 "	0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	K 15.10

Ládában:

20 palaczk	0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni	K 36.—
12 palaczk	0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palaczk	0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kövér aszu	K 55.20

Hordóban:

60 liter	1908. évi finom tokaji asztali bor	K 60.—
60 "	1907. " " " " " " " "	K 72.—
60 "	1904. " " " " " " " "	K 90.—
60 "	1901. " " " " " " " "	K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládaért semmit se számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásáig bérmentve küldünk minden rendelést. Kiszámlázott árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

BUTOR

Költözködés miatt az egész raktárt készpénzért és részletre kiárulsítjuk. **Műbutor Kereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, IV., Arany-kéz-utca 5. szám. Telefon: 71-52.**

VILÁGRA SZÓLÓ TALÁLMÁNY!
Diogenes végre megtalálta az embert
kinél eredeti festmények tárlati művészekről feltűnő olcsó áron vásárolhatók. Győződjék meg személyesen a Magyar Műkereskedelmi Vállalat szalonjában
Budapest, VI., Nagymező-utca 4.
Belépődíj nincs! :: Belépődíj nincs!

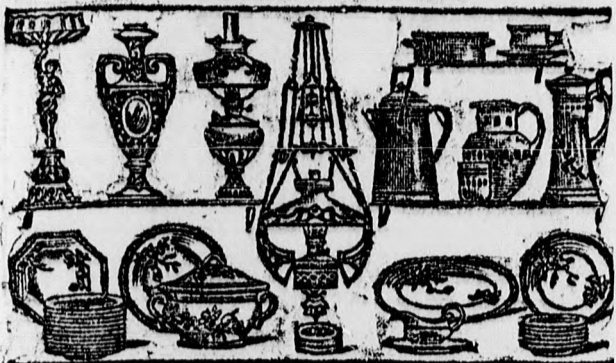
TYURIN!!
használata után nincs többé baromfivész.
1 nap alatt megszűntet mindenféle vést.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kütönőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs s hosszú időre vézmentesíti a baromfiakat. **1 nap a att megszűnteti a vést.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy litert tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerésznél:
NAGYENYEDEN.
Sürgönyozim ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszeküldés. Szabadalmazva és törvényileg védve.

Életjáradékos birtokot
1000 hold körül, keres egy fiatal keresztény gazda, aki rendelkezik elegendő tőkével és gyakorlattal. Ajánlatot tessék a kiadóhivatalban címezni.
Életjáradék-nak

200 ezer darab különféle dísz tárgyat csak tiban féláron kiadunk.

Oriási raktár, állandóan 50 wagon választék üveg-, porcellán-, vasdény, kelengye, nászajándék, konyha-berendezésből. Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyvon szobák kiszolgálás. Teljes vendéglátás és kávéházi berendezések, 30% engedély.

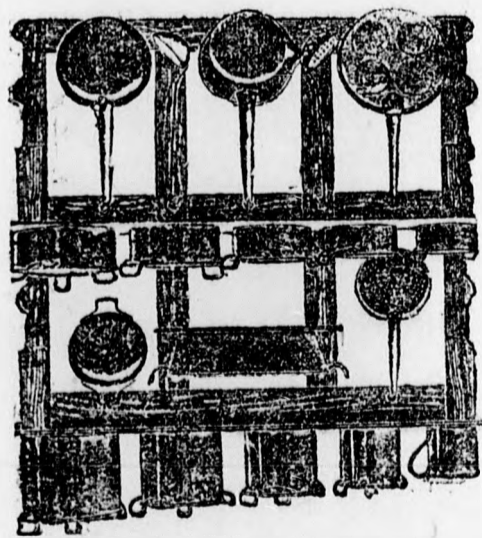
- Diszes függőlámpák** ... 3 frtól 25 frtig
- 5 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak ... 6 frt 50 kr.
 - 6 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve ... 2 frt 10 kr.
 - 6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve ... 6 frt 25 kr.
 - 6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép ... 8 frt 25 kr.
 - 12 személyes ebédlő-készlet, legfinomabb meiseni porcellán ... 18-100 frtig
 - 12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál ... 20 frt
 - Remek szép angol mosdó-készlet diszesen festve ... 4 frt 50 kr.
 - 12 darab legprimább kék zománo fazek-lábas, 1/2 literől 5 literig ... 3 frt 50 kr.

Felülmut mindent egészségi szempontból, tiszta aluminium evőeszköz, 6 kés, 8 villa, 6 kanál, 6 kávéskanál, 6 frt. Összesen 24 db, csak

Porcellán-Ház

Baross-tér 4. sz.

Alumínium világhírű excelsior védjegyű legjobb gyártmány főzőedény, kapható, teljes konyhatárszerelés állvány nélkül 19 forint, állvánnyal 24 forint, mely áll a következő 25 drből:

- 5 fazék 1/2, 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 liter
- 5 lábas 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter
- 5 fedő
- 1 szűrtőpál 30 cm.
- 1 szűrtőpál 18 cm.
- 1 omlótartó 20 cm.
- 1 tojástartó 1 1/2 cm.
- 1 tákrőtojástű 4 szemmel
- 1 passzírozó szita 14 cm.
- 1 merítő 8 cm.
- 1 habzókanál 8 cm.
- 1 citromprés
- 1 teaszűrő
- 25 darab!

Darabonként igen kedvező ár!

Fazék	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2
Lábas	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2

Fedők nagyság szerint.
Nem tojás esetén a pénzt szívesen visszadjuk.

Takács Porcellán-ház
Budapest, Baross-tér 4. szám.

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa aczéból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem irnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országsszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, közöljék címüket. Vidéki képviselők kerestetnek.

NAGYENYED Gyümölcsfacsemeték
sótányiák, díszeserjék, tüleveledek, kertés növények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok (elsőrendű aru)
Európai és amerikai sima és gyökeros vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek
Árjegyzéket körök és megrendelők szíveskedjenek „A KERT”-re hivatkozni

REGÉNYEK ELBESZÉLÉSEK

KÓBOR TAMÁS HAMUPIPÓKE ÖNAGYSÁGA
Regény két kötetben. Ára 8 K.

KÓBOR TAMÁS KI A GHETTÓBÓL
Regény két kötetben. Ára 8 K.

RÉVÉSZ BÉLA VELÜK, ÉRTÜK
Novellák. Ára 4 K.

Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

TELEFON 177-41. porosz készítmény a legjobb, a legolcsóbb, a legtisztább, ennélfogva a legkedveltebb

FÜTŐANYAG!

Nem piszkít
Nem porzik
100 darabonként
Súlyhiány kizárva

PONGRACZ és PONGRACZ
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.

Munkás ember Szegény ember

a telet könnyen türi
Miért? Miért?

1. Mert minden szegény ember házában van egy olcsó üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ

amé pótolja az egészséget.

2. Mert aki Diana sósborszesszel bedörzsölteti magát, az másnap frissen és egészségesen folytathatja munkáját.

3. Mert a Diana sósborszessz cukorra cseppentve a legkellemesebb ital és enyhíti a belső fájdalmakat.

4. Mert a Diana sósborszessz a legjobb étvágygerjesztő házszer.

5. Mert aki egész nap talpon van, dolgozik, mozog, görnyed vagy bármilyen más nehéz munkát végez: annak feltétlenül jól esik egy kis bedörzsölés a valódi Diana sósborszesszszel.

6. Mert a Diana sósborszessz erősíti, edzi, frissíti az emberi szervezetet, a csontokat, ereket és inakat.

7. Mert a Diana sósborszessz enyhíti az összes fájdalmakat már a masszázás alatt.

Eppen ezért minden szegény és munkásember vásárol **DIANA SÓSBORSZESZT 44 fillérért** eredeti üvegekben.

Erényi Béla
gyógyszerész,
Bpest, VII., Károly-körút 5.

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan ezélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gumiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélküli szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 16 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncozat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított **nagybani eredeti gyári áron** szállítunk vidékre is barnova

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészről ingy. és bérn.

Magy. Kir. Államvasutak Üzletvezetőség Debreczen.
10876. III. 1911.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy az áruforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében további intézkedésig a Nagykálló állomáson leadásra kerülő mindazon áruk után, melyeket a vasuti díjszabás I. szász B. szakasz A-VI. fejezete értelmében nyitott kocsikban szállíthat, a 4 napi fekbérmentes időt 48 órára szállítjuk le.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak múlt év június 22-én kelt 41327-III. számú rendeletében gyökerező ezen intézkedésünk 1911. évi márczius hó 20-án lép életbe

Debreczen, 1911. márczius hó 18-án.
Az üzletvezetőség.

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCHA EZÜSTBŐL
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉRSZERTÉLEPEN

BUDAPEST, III. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEYZÉK 2000 ÁBRÁVAL BÉRMENTVE KÜLDÖM

Cs. és kir. szab. „Mercur“ bank és váltóüzlet r.-t.

Hirdetmény.

A társaság részvényeseinek 1911. márczius 20-ikán tartott XXIII. rendes közgyűlése elhatározta, hogy a társasági alapítókét névértékű 10.000.000 koronával, tehát 40.000.000 koronára felemeli, bemutatóra szóló, egyenként 400 kor. névértékű 25.000 db. új részvény kibocsátása által, amely új részvények már 1911. jan. 1-én kezdődött üzleti év eredményeiben is részesednek s felhatalmazta az igazgatóságot, hogy ezen határozat keresztülvitelére a közelebbi módozatokat és részleteket megállapítsa.

Ezen közgyűlési határozat alapján

18.750 db. új részvény 400 korona névértékkel

a Mercur bank és váltóüzleti régi részvények tulajdonosainak ezennel felajánlatik

új részvényenként 605 korona elővételi áron

hozzá számítva az 1911. január 1-től esedékes 5% kamatokat, a következő feltételek mellett

Minden négy darab régi részvényre esik egy új részvény

Részvény-törzsrészek vagy jogosítványok ilyenekre ki nem adatnak.

Bejelentések az elővételi jog gyakorlására e hirdetmény megjelenésétől

bezárólag 1911. márczius 31-ig

eszközlendők, a szokásos üzleti órák alatt a következő helyeken:

Bécsben: a cs. és kir. szab. „Mercur“ bank és váltóüzlet r.-t. főpénztáránál (I., Wollzeile I.), továbbá az intézet fiókjainál: **Böhm.-Kamnitz, Böhm.-Leipa, Brünn, Dux, Gablonz a N., Graslitz, Krakó, Leitmeritz, Mähr.-Schönberg, Meran, Neutitschein, Pilsen, Prága, Reichenberg, Wr. Neustadt és Zwittauban.**

Budapestben: a „Mercur“ váltóüzleti részvénytársaságnál V., Fürdő-utca 3., Berlin, Darmstadt és Majna Frankfurtban a Bank für Handel & Industrie czégnél.

Az elővételi jog gyakorlására a régi részvények, szelvényiv nélkül, két db. egyezően kiállított s a benyújtó által aláírott konszignáció kíséretében nyújtandók be a bejelentő helyen, amely konszignáció egyike, a bejelentést igazoló bélyegző lenyomat-tal ellátva, a félnek visszaadatik.

A bejelentéssel egyidejűleg minden új részvény után 605 korona s ennek 1911. január 1-től a bejelentés napjáig számított 5% kamata készpénzben befizetendő s ennek megtörténte a visszaadott konszignáció hátlapján szintén igazoltatik.

Minden részvényes, aki elővételi jogát a jelzett határidőn belül nem érvényesíti, ezen jogát elveszíti.

Az új részvények 1911. május 31-től kezdve adatnak ki, a befizetést igazoló konszignáció visszaadása ellenében.

Wien, 1911. márczius 22.

Cs. és kir. szab. Mercur bank és váltóüzlet r.-t.

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság
Budapest, V., Dorottya utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárúsítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:
Edwin Clapp & Son
Barry
Walk-Over
Commonwealth

Gyermekeknek:
Piehler
Kérje képes árjegyzékünket!

Hölgyek részére:
Sorosis
Cousins
Patrician

AZ ÉN UJSÁGOM

Képes heti gyermeklap szerkeszti Pósa Lajos. — A gyermekek ez az ujság. Vidám, friss, tarka, üde, mint a tavasz. Öröme, mulatsága, barátja a gyermekeknek. Tizenháromszor köszönt be negyedévenként az ő kis olvasóihoz, mindannyiszor új örömet, új mulatságot szerevez nekik, Mese, vers, elbeszélés, kép, mulattató apróság kedves tarkaságban követik egymást; egy-egy szám egész tárháza a szebbnél-szebb olvasmányoknak. Az aprilis 1-én kezdődő új évfolyamban Tányértalpu Barnabás a Maczkönemzettség híres-neves ivadéka folytatja mulatságos kalandjainak elbeszélést és írdeákja Boos Bálint már írja az érdekes kalandok történetét. Csupa jókedv, tréfa és móka.

AZ ÉN UJSÁGOM

Előfizetési ára negyedévre
2 korona 50 fillér. ▲▲▲

Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 10. szám.

Sakab Ödön könyvei.

Költői művel:

Nydr. Költemények. Diskótésben 4.—
Hangok az ifjuságból. Költemények. Diskótésben 5.60
Szállgyló és Hajmási. Költői beszély 4 énekben. Neogrady Antal művészi rajzaival. Diskótésben 3.60
Argirus. Tündérmese 4 énekben. Nyolcz fénynyomatu képpel és számos szövegképpel. Diskótésben 10.—
Pásztorútek. Versgyűjtemény. Pompás diskótésben 4.—
Róza. Költemények. Neogrady Antal képeivel. Diszes diskótésben 4.—

Próza munkái:

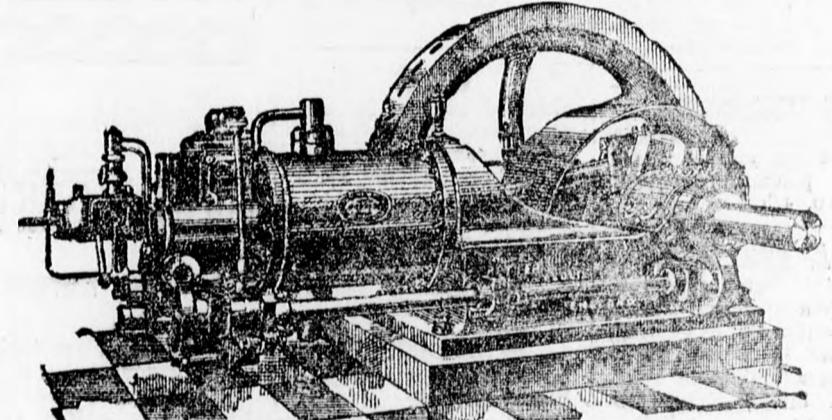
Elet. 14 elbeszélés egy kötetben 2.—
A két impositor. Elbeszélés gyermekeknek. Neogrady Antal rajzaival. Szines diskótésben 4.—
Falu. Elbeszélések Kimnaoh László rajzaival. Szines diskótésben 5.60
Komédiák. Elbeszélések gyűjteménye. Tull Ödön művészi rajzaival. Pompás diskótésben 5.60
Pihenő. Elbeszélések. Neogrady Antal rajzaival. Szines diskótésben 5.60
A jövevények. Dráma 3 felvonásban. Kötve 2.—

Megrendelhetők:

LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Pál) R.-t.-nál, Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 31. sz. és minden könyvkereskedésben.

PETTERS nyersolaj motorok és motor
DAIMLER benzín lokomobílok
PETZOLD benzín
PETZOLD szivógázmotorok

állandó kiállítása és kizárólagos vezérképviselete Magyarország részére.
Olcsó árak. Teljes szavatosság. Kedvező feltételek.

Mielőtt motorszükségletét fedezné, tekintse meg állandó kiállításunkat
Árjegyzékkel és költségvetéssel ingyen szolgál
A Központi Kereskedelmi és Iparbank R.-t. Géposztálya
Budapest, V. ker., Váci-körút 26. szám.

Kereskedők és iparosok

számlaköveteléseit előnyös feltételek mellett leszámoltja a
Budapesti Hitelintézet R.-T.
Budapest, V., Váci-körút 12. szám.

BŐRBUTORIPAR

KENDI ANTAL, Budapest, IV., Semmelweis-u. 7.
Bőrbutorszaküzlet, mely minőségformai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédülő székek, foteuilok, férfszobák és irodahelyiségek butorzása!
Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

Tömegtermelésre különösen ajánlható:

Téli arauy parmen és Jonathan almafaoltványok 100 darab 80 K, 1000 drb ára 750 K, Magyar legjobb kajaszinbaraczkoltvány 100 drb 75 K, 1000 drb 700 K. Acer nogundo (kőrislevelű juhár) 2-2 1/2 méter magas és 20-25 cm törzskörméretű példányok 100 drb 60 K, 1000 drb 550 K. 2 éves nemesített Tea és Remontant bokor-rózsa 10 drb 5 K, 100 darab 40 K. Gyümölcs- és diszfa ujdonságok, gyümölcsfák, diszfák, diszcserjék, akác, glesitschia és egyéb osemetek árjegyzék szerint. — Virágok, virággumók, konyhakerti és virágmagvak.
Kertészeti és Magtermelési Részvény.-Társ. TOKAJ.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLET.
Alapítva 1847.
Bausweller Janos
Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és múdrás, főtálatója a remontoir ingaóráknak stb. stb.
ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE
Képes árjegyzék birtantva. Javítások pontosan eszabüzítetnek.

MICHELIN és CONTINENTAL
pneumatikok

HELIOS GARAGE
TELEFON 91-57 BUDAPEST V., TELEFON 73-65 BÁLvány U.-12

Tromblon membrán
kürtök, autotaxák.

E hirdetési rovatban minden szó egyzeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyzeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényes,

okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Házasságokat

diszkrétan közvetít Faragó Jenő, Rákóczi-ut 80. (Vagyonsági férjhezmenendők állandóan előjegyezve.)

?! Akar

Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartassák? Olvassa el a „Társalgás Művészete”, „Ellenállhatatlanság titka”, „Szellemszékrek” rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjek, hogy férfit, nőt, alattvalót, felelősséget egyaránt megközelítsen. **Kérleként utmutatója lesz az élet minden helyzetében!** Tartalomjegyzéket ingyen küldök Budapest, Rákóczi-ut 80.

10000 magastörzsű

rózsafa, 2 éves erős koronával, régi e legújabb fajokból fehérítő a legsötétebb bíborpirosig április 1-től június végéig kapható a következő árakban: 4 drb 6 kor., 6 drb 7.50 kor., 12 drb 14 kor., 25 drb 27 kor., 50 drb 52 kor., 100 drb 100 korona. — Kapható az Újhegyi rózsatelepen Szikelyhídon.

Pénzszekrényeket

új és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

A gyakorló

gyorsírók Társasága gyorsírás (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tanfolyam igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjlanul állásba segítjük. Telefon 18—09. **GLOGOWSKY és TÁRSA,** Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Tisztviselői kölcsönt

közletisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Felzálogkölcsönt 60 évre. Váltókölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknek gyorsan és előnyösen folyósított. **Rigócz és Hartmann bank-**roda, Bóza-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

Rózsá, szegfű,

magastörzsű rózsafák, csak újdonságok, 2 éves koronával, 10 drb 20 K. Magastörzsű rózsafák 2 éves koronával, csak régebbi legjobb fajták 10 drb 16 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak újdonságok, 10 drb 10 K. Bokorrózsák, 2 éves, csak régebbi legjobb fajták 10 drb 8 K. Császárszegfűk, folyton virító 10 drb 5—10 K. Széküldés mindenféle, csomagolás beleértve bérmentve utánvéttel. Kezeskedem biztos fogalmazásért, érték vagy pótlásért, valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzéket díjlanul. Krausz T. Kivitelű kertészete, Fekete-halom, Brassó mellett. 10536

Hurutos

bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka, melyet permetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békéscsábán. Gyógyszertárban kapható.

Juniperus

(nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta István konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

Asztalosok

új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca 2. 46.

MAGANTANULOKAT

polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgákra, érettségire felkészítéssel előkészít **Magyar Tanügyi Intézet** Rottenbiller-utca 3/a. sz.

Nevelőnőket

német, francia, angolokat zene nyelvismerettel, bonyolult azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürgősen keresek. **Szegheőné S. Lujza** intézete Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 29324

Pénzt

akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenféle kereskedelmi árucikkre, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 15. sz. Fióküzlet: Klauzál-tér 2. Telefon 149—00. 29387

Jó cselédeket,

ugymint szakácsnőket, szobalányokat, urasági inas stb. sz. közvetít egy helybeli, mint vidéki urasági házakba Váradi Márton „Szabó”-féle elhelyezőintézete, Budapest, Belvárosi Múzeum-körút 35. szám, az udvarban. 10325

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-utca 46.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvenyű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

INGYEN TANULHAT

november 1-től két hónapon át kereskedelmi szakírást, gépirást, nyomtatást, helyesírást, számvitelt, német nyelvet. **Magyar Tanügyi Intézet,** Rottenbiller-utca 3/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Szenzációs olcsó árak!

Flaneltakaró kintő minőség 140x190 cm. minden színben 2 K 50 fill.
Részkaris 170 cm. hosszú, masszív kivétel, teljesen felszerelve 4 K
2 ágy, 1 asztalterítő, tartós minőség, zöld vagy bordó alapon 10 K
Cloth paplan, könnyű vattával, jó béleléssel 7 K
Többnyelvényes fésű, 150x260 cm. fodorral gazdag hímzéssel 7 K
Legtartósabb futószőnyeg, minden színben 90 cm szélességben 1 K 50 fill.

Legnagyobb választék!!! Legszolidabb kiszolgálás! Vidékre postautánvétellel! Meg nem felelőért a pénzt visszaküldjük.

Szőnyegvásár

Révay-u. 2. sz.

EUFON EXPORT

ára 34 korona.

Részletfizetésre bárhol 55 koronába kerül. — Szállítjuk a pénz előleges befizetése vagy utánvétel mellett.

Gramofon Áruház

Budapest, Himző-utca 5,

„Hungária” beszélgépek

tölcsérszerűkúliak is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

Soha nem létezett

rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butorok részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest, Szerencsen-utca 10. sz.
Diszes butoralbum 1 kor.

Gyümölcsta

diszta és rózsaszínűgyézékkel ingyen szolgál Weber falkolája Békásmegyeren (Budapest mellett.) 10501

Kókusz-szir

legfinomabb kóser selpeszach, ötkilós postadoboz franko K 7.50 Klein Sándor Wien, Darwingasse 22.

10%-kal

olcsóbb, mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butor áruház. 300 szoba butor a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig választásra készen áll jótállással, Varga Mihály és Társai, Kristóftér 8. I. em. 10589

Kárpitos nyergesek

részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakab** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27653

„Hungária” beszélgépek tölcsérszerűkúliak is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„OLLA”

a bebizonyított legjobb higiénikus GUMMI különbözőségei 2 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában.

Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csak OLLA-t adjon. Az elárusító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propagandát reklámot ingyen küld az OLLA gummygyár Wien 11817 Praterstrasse Nr. 57.

Rayonkép selők

ügynökök és reprezentábilis viszonteladók kiképezésére nagy ösmeretűségűk van jobb ízlésű körökben, egy szabadalmazott képleti újdonság értékesítéshez kerestek. Csakis jó megjelenésű kanczióképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

10 lemez 10 forint!

Szenzációs reklámban kapható.
„Messze a nagy erdőn”,
„Volt nincs fene banja”,
„Sorrentoi level”,
„Lumpolás örökre pá”,
„Czigányserzem”
és még 4 kitűnő lemez vadonatúj 26 cm-es nagyságban szállítjuk a pénz előleges befizetése vagy utánvétel mellett.

Gramofon Áruház

Budapest, Himző-utca 5.

Alkalmi vásár

az összes hányszerekből. Melyen leszállított árak.
MARNITZ FRIGYES
Budapest, VIII., 4. József-körút 37—39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külföldre.

Soványség

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai eretáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jól állást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél különözetlenül tápszer. Kitéve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országban. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármilyen méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62—80. Alapították 1886-ban

A gyermekáldást

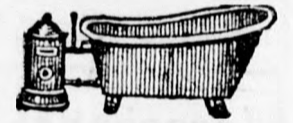
2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyel ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247 Lindenstrasse 51.

Eremmel,

oklevéllel kiténtetett, romolhatatlan, hidegen folyó olte-vias; dobozokban 30 fillér, 1, 2 korona, Varga Sándornál, Turkeve. — Viszont eladóknak 30%.

BUTOR

készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. Óriási választék polittoros butorokban **Nagy Imréné!**
Bpest, VI., Váci-körút 9. Felárat Szerencsen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

Fürdőkádak

magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, fotóul és gyermekkádk kaphatók **Wiesel Adolf** Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91—20. 28793

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platínát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. Ugyanitt aranylanczok olcsón kaphatók.
SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54—74.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, url szobák, angol burgonitúrak és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárak. — Telefon 82—13. 28589